
Sesijas dokuments

A9-0022/2022

8.2.2022

ZIŅOJUMS

par ārvalstu iejaukšanos visos Eiropas Savienības demokrātiskajos procesos,
tostarp dezinformāciju
(2020/2268(INI))

Īpašā komiteja attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos
Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju

Referente: *Sandra Kalniete*

SATURS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	52
<i>CLARE DALY</i> MAZĀKUMA NOSTĀJA GRUPAS "THE LEFT" VĀRDĀ.....	61
INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ.....	62
BALSOŠANA PĒC SARAĶSTA	63
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA.....	63

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par ārvalstu iejaukšanos visos Eiropas Savienības demokrātiskajos procesos, tostarp dezinformāciju (2020/2268(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 7., 8., 11., 12., 39., 40., 47. un 52. pantu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartu, jo īpaši tās 1. un 2. punktu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 1965. gada 21. decembra Rezolūciju Nr. 2131 (XX) “Deklarācija par iejaukšanās valstu iekšējās lietās nepieņemamību un to neatkarības un suverenitātes aizsardzību”,
- ņemot vērā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un jo īpaši tās 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 16. un 17. pantu, kā arī tai pievienoto protokolu un jo īpaši tā 3. pantu,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 23. novembra rezolūcija par ES stratēģisko paziņojumu pret to vērstas trešo personu propagandas apkarošanai¹ un 2019. gada 13. marta ieteikumu izvērtēt turpmākos pasākumus, ko pieņēmis EĀDD divus gadus pēc EP ziņojuma par ES stratēģisko paziņojumu pret to vērstas trešo personu propagandas apkarošanai²,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 13. jūnija rezolūciju par kiberaizsardzību³,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2018. gada 5. decembra kopīgo paziņojumu “Rīcības plāns dezinformācijas apkarošanai” (JOIN(2018)0036) un 2019. gada 14. jūnija kopīgo paziņojumu “Ziņojums par Rīcības plāna dezinformācijas apkarošanai īstenošanu” (JOIN(2019)0012),
- ņemot vērā dienestu 2021. gada 23. jūnija kopīgo darba dokumentu par Piekto progresā ziņojumu par to, kā tiek īstenots 2016. gada kopīgais regulējums hibrīddraudu apkarošanai, un 2018. gada kopīgo paziņojumu par noturības un spēju palielināšanu hibrīddraudu novēršanai (SWD(2021)0729),
- ņemot vērā Eiropas Demokrātijas rīcības plānu (COM(2020)0790),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 3. decembra paziņojumu “Eiropas plašsaziņas līdzekļi digitālajā desmitgadē: Rīcības plāns atlabšanas un pārmaiņu atbalstam”

---

¹ OV C 224, 27.6.2018., 58. lpp.

² OV C 23, 21.1.2021., 152. lpp.

³ OV C 28, 27.1.2020., 57. lpp.

(COM(2020)0784),

- ņemot vērā Digitālo pakalpojumu akta paketi,
- ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūciju par Eiropas medijiem digitālajā desmitgadē: rīcības plāns atveseļošanas un pārkārtošanās atbalstam⁴,
- ņemot vērā 2018. gada Prakses kodeksu dezinformācijas jomā un 2021. gada norādījumus par izvērstā Prakses kodeksa dezinformācijas jomā izstrādi (COM(2021)0262), kā arī ieteikumus jaunajam Prakses kodeksam dezinformācijas jomā, ko 2021. gada oktobrī sniedza Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupa,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 09/2021 “Dezinformācija, kas skar Eiropas Savienību, tiek apkarota, bet nav iegrožota”,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. decembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kritisko vienību noturību (COM(2020)0829) un ierosināto direktīvas pielikumu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai⁵ (ĀTI izvērtēšanas regula), un 2020. gada marta Norādījumus par ĀTI izvērtēšanas regulu (C(2020)1981),
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 16. decembra kopīgo paziņojumu “ES kiberdrošības stratēģija digitālajai desmitgadei” (JOIN(2020)0018),
- ņemot vērā Starptautisko tiesību komisijas dokumentu “Valstu atbildība par starptautiski prettiesisku rīcību”,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. decembra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kiberdrošību visā Savienībā un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823),
- ņemot vērā 2021. gada marta dokumentu “Droša 5G ieviešana ES — ES rīkkopas īstenošana”,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/881 (2019. gada 17. aprīlis) par *ENISA* (Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra) un par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kiberdrošības sertifikāciju, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 526/2013⁶,
- ņemot vērā pētījumus, brīfingus un padziļināto analīzi, ko pieprasījusi Īpašā komiteja

---

⁴ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0428.

⁵ OV L 79 I, 21.3.2019., 1. lpp.

⁶ OV L 151, 7.6.2019., 15. lpp.

- attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (INGE),
- ņemot vērā *Frances Haugen* 2021. gada 8. novembra uzklaušānu, ko organizēja Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja sadarbībā ar citām komitejām,
  - ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 7. oktobra rezolūciju par stāvokli ES kiberaizsardzības jomā⁷,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un jo īpaši 16. mērķi, kas paredz miermīlīgu un iekļaujošu sabiedrību veidošanu ilgtspējīgai attīstībai,
  - ņemot vērā uzrunu par stāvokli Savienībā 2021. gadā un nodomu vēstuli,
  - ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra 2021. gada 10. septembra ziņojumu “Mūsu kopīgā programma”,
  - ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 10. jūnija kopīgo paziņojumu “Ar Covid-19 saistītās dezinformācijas apkarošana, pamatojoties uz faktiem” (JOIN(2020)0008),
  - ņemot vērā Padomes 2021. gada 15. novembra lēmumu grozīt Baltkrievijai uzlikto sankciju režīmu, lai paplašinātu kritēriju sarakstu, tajā iekļaujot personas un vienības, kas organizē vai veicina hibrīduzbrukumus un Baltkrievijas režīma piekopto cilvēku instrumentalizāciju,
  - ņemot vērā saskaņā ar Reglamenta 207. pantu Parlamenta pieņemto 2020. gada 18. jūnija lēmumu par Īpašās komitejas attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju, izveidi, kompetenci, skaitlisko sastāvu un pilnvaru laiku⁸,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā ziņojumu, ko sniegusi Īpašā komiteja attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos visos demokrātiskajos procesos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju (A9-0022/2022),
- A. tā kā ārvalstu iejaukšanās nopietni iedragā vērtības un principus, uz kuriem balstās Savienība un kuri cita starpā ietver cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību, solidaritāti, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, demokrātiju un tiesiskumu;
- B. tā kā ārvalstu iejaukšanās, manipulācija ar informāciju un dezinformācija ir ļaunprātība pret Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantā noteiktajām vārda un informācijas pamatbrīvībām un apdraud šīs brīvības, kā arī apgrūtina demokrātiskos procesus ES un tās dalībvalstīs, piemēram, brīvu un godīgu vēlēšanu rīkošanu; tā kā ārvalstu iejaukšanās mērķis ir izkropļot vai nepatiesi atspoguļot faktus, mākslīgi nostiprināt vienas puses argumentus un diskreditēt informāciju, lai vājinātu politisko diskursu un

⁷ Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0412.

⁸ OV C 362, 8.9.2021., 186. lpp.

galu galā mazinātu uzticēšanos vēlēšanu sistēmai un līdz ar to demokrātiskam procesam kā tādām;

- C. tā kā ikvienā darbībā, ar ko vēršas pret ārvalstu iejaukšanos un manipulāciju ar informāciju, arī ir jāievēro vārda un informācijas pamatbrīvības; tā kā ES Pamattiesību aģentūrai (*FRA*) ir būtiska loma pamattiesību un arī Pamattiesību hartas 11. panta izpildes izvērtēšanā nolūkā nepieļaut nesamērīgas darbības; tā kā rīcībbspēki, kas piekopo ārvalstu iejaukšanos un manipulāciju ar informāciju, ļaunprātīgi izmanto šīs brīvības savā labā un tāpēc ir būtiski pastiprināt piesardzības cīņu pret ārvalstu iejaukšanos un manipulāciju ar informāciju, jo demokrātija ir atkarīga no cilvēkiem, kuri pieņem informētus lēmumus;
- D. tā kā pierādījumi liecina, ka ļaunprātīgi un autoritāri ārvalstu un nevalstiskie rīcībbspēki, tādi kā Krievija, Ķīna un citi, izmanto manipulāciju ar informāciju un citu iejaukšanās taktiku, lai traucētu ES demokrātiskos procesus; tā kā šādi uzbrukumi, kas ir hibrīdkara stratēģijas elements un starptautisko tiesību pārkāpums, maldina un pieviļ cilvēkus un ietekmē viņu izvēli balsošanā, saasina pretēju uzskatu debates, šķeļ un polarizē sabiedrību un izmanto tās vājās vietas, musina uz naida runu, pasliktina neaizsargāto grupu situāciju, kuras, visticamāk, cietīs no dezinformācijas, kropļo demokrātisku vēlēšanu un referendumu integritāti, raisa neuzticēšanos valstu valdībām, publiskām iestādēm un liberālās demokrātijas kārtībai ar mērķi destabilizēt Eiropas demokrātiju, un līdz ar to šāda rīcība nopietni apdraud ES drošību un suverenitāti;
- E. tā kā ārvalstu iejaukšanās ir uzvedības modelis, kas apdraud vai negatīvi ietekmē vērtības, demokrātiskās procedūras, politiskos procesus, valstu un iedzīvotāju drošību un spēju atrisināt ārkārtas situācijas; tā kā šāda iejaukšanās pēc būtības ir manipulatīva un tiek apzināti un koordinēti īstenota un finansēta; tā kā tie, kuri ir atbildīgi par šādu iejaukšanos, tostarp viņu pilnvarotās personas attiecīgo valstu teritorijā un ārpus tās, var būt valstiski vai nevalstiski rīcībbspēki un ārvalstu iejaukšanās realizācijā tiem bieži palīdz politiskie līdzdalībnieki dalībvalstīs, kas gūst politiskas un ekonomiskas priekšrocības, ja atbalsta ārvalstu stratēģijas; tā kā ārvalstu rīcībbspēki izmanto pārstāvjus uz vietas un sadarbojas ar vietējiem sabiedrotajiem, tā padarot neskaidras robežas starp ārvalstu un iekšzemes iejaukšanos;
- F. tā kā ārvalstu iejaukšanās taktika izpaužas dažādos veidos, tostarp kā dezinformācija, informācijas ierobežošana, manipulācija ar sociālo mediju platformām un to algoritmiem, noteikumiem un nosacījumiem, ka arī reklāmas sistēmām, kiberuzbrukumi, elektroniska uzlaušana, piekļūstot balsotāju datiem un tos noplūdinot nolūkā izjaukt vēlēšanu procesa leģitimitāti, pret žurnālistiem, pētniekiem, politiķiem un pilsoniskās sabiedrības organizāciju locekļiem vērsti draudi un vajāšana, slēpti ziedojumi un aizdevumi politiskām partijām, kampaņām, kas atbalsta konkrētu kandidātu, organizācijas un mediju kanālus, viltus mediji vai starpniekmediju kanāli un organizācijas, uzpirkta elite un kooptācija, atmazgāta nauda, viltotas personas un identitātes, piespiešana uz pašcenzūru, vēsturisko, reliģisko un kultūras vēstījumu ļaunprātīga izmantošana, spiediens uz izglītības un kultūras iestādēm, kritiskās infrastruktūras pārņemšana savā kontrolē, ES dzīvojošo ārvalstu pilsoņu ietekmēšana, migrantu instrumentalizācija un spiegošana; tā kā šāda taktika bieži vien apvieno vairākus elementus, lai panāktu lielāku ietekmi;

- G. tā kā manipulācija ar informāciju un dezinformācijas izplatīšana var kalpot valsts un nevalstisko rīcībspēku un to pārstāvju ekonomiskajām interesēm un radīt ekonomisko atkarību, ko var izmantot politiskiem mērķiem; tā kā pasaulē, kurā valda dezintegrēta starptautiskā konkurence, ārvalstu iejaukšanās var būt galvenais instruments, ar ko destabilizēt un vājināt konkrētas struktūras vai palielināt savas konkurences priekšrocības, radot ietekmes kanālus, piegādes ķēdes atkarību un piekopjot šantāžu vai piespiešanu; tā kā dezinformācija nodara tiešu un netiešu ekonomisko kaitējumu, kas netiek sistemātiski novērtēts;
- H. tā kā kļūdaina informācija ir nepatiesa informācija, kuras kļūdainību var pārbaudīt un kuras mērķis nav nodarīt kaitējumu, savukārt dezinformācija ir nepatiesa vai maldinoša informācija, kuras kļūdainība ir apzināta un kura tīši radīta, pasniegta vai izplatīta, lai nodarītu kaitējumu vai atstātu potenciāli graujošu ietekmi uz sabiedrību nolūkā maldināt sabiedrību vai apzināti gūt ekonomisku labumu;
- I. tā kā ES ir jāvienojas par kopīgām un izsvērtām definīcijām un metodoloģiju, ar ko uzlabotu savstarpējo izpratni par draudiem un izstrādātu atbilstīgus ES standartus, kas ļautu straujāk noteikt vainīgos un reaģēt; tā kā Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) šajā jomā jau ir veicis ievērojamu darbu; tā kā ar šādām definīcijām ir jāgarantē ārējās iejaukšanās nepieļaušana un cilvēktiesību ievērošana; tā kā ārkārtīgi būtiska ir sadarbība ar līdzīgi domājošiem partneriem attiecīgos starptautiskos forumos, lai kopīgi definētu jēdzienu “ārvalstu iejaukšanās” un attiecīgi ieviestu starptautiskās normas un standartus; tā kā ES ir jāuzņemas vadošā loma skaidru starptautisko noteikumu izstrādē, ar ko noteikt atbildīgos par ārvalstu iejaukšanos;

Pret ārvalstu iejaukšanos jāvēršas ar koordinētu stratēģiju

- J. tā kā visā pasaulē pieaug un kļūst sistēmiskāki un komplicētāki ārvalstu iejaukšanās mēģinājumi, kas balstīti uz mākslīgā intelekta (MI) plašu izmantošanu un attiecīgi sarežģīti attiecināmību un vainīgā atrašanu;
- K. tā kā ES un tās dalībvalstu pienākums ir aizsargāt no ārvalstu iejaukšanās mēģinājumiem visus iedzīvotājus un infrastruktūru, kā arī savas demokrātiskās sistēmas; tā kā tomēr šķiet, ka ES un tās dalībvalstīm trūkst piemērotu un pietiekamu līdzekļu, lai labāk spētu šos draudus novērst, atklāt, attiecināt, apkarot un par tiem sodīt;
- L. tā kā daudziem politikas veidotājiem un sabiedrībai kopumā trūkst izpratnes par šīm problēmām, un tas netieši var padziļināt neaizsargātību; tā kā dezinformācijas kampaņu problēma nav bijusi Eiropas politikas veidotāju darba kārtības augšgalā; tā kā INGE īpašās komitejas rīkotās uzklaušīšanas un paveiktais ir sekmējis šo problēmu publisku atzīšanu un kontekstualizāciju, kā rezultātā sākušās Eiropas debates par ārvalstu iejaukšanos; tā kā ārvalstu dezinformācijas ilgstošo pūliņu ietekmē jau ir izveidojusies pašmāju dezinformācija;
- M. tā kā ir ļoti svarīgi, lai ārvalstu iejaukšanās situāciju reāllaikā un pārredzami uzraudzītu institucionālas struktūras, neatkarīgi analītiķi un faktu verificētāji un lai viņi efektīvi koordinētu savas darbības, apmainītos ar informāciju un attiecīgi rīkotos ne tikai nolūkā sniegt informāciju par konstatētiem ļaunprātīgiem uzbrukumiem, bet arī spētu tos apkarot; tā kā līdzvērtīga uzmanība jāveltī sabiedrības zonēšanai un jāapzina slāņi, kas ir visneaizsargātākie un uzņēmīgākie pret ārvalstu manipulācijām un dezinformāciju, un

attiecīgi jārisina šādas neaizsargātības cēloņi;

- N. tā kā ES aizsardzības pirmā prioritāte, t. i., ES iedzīvotāju noturība un sagatavotība pret ārvalstu iejaukšanos un informācijas manipulācijām, prasa ilgtermiņa un visas sabiedrības pieeju, ar ko jau agrīnā posmā izglītotu un veidotu izpratni par problēmām;
- O. tā kā ir nepieciešama sadarbība un koordinācija starp dalībvalstīm visos administratīvajos līmeņos un nozarēs, ES līmenī un ar līdzīgi domājošām valstīm, kā arī pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, lai spētu apzināt vājās vietas, atklāt uzbrukumus un tos neitralizēt; tā kā draudu uztvere steidzami ir jāsinchronizē ar valsts drošību;

Lielāka noturība jāpanāk ar situācijas izpratni, medijpratību un informācijas lietotprasmi, mediju plurālismu, neatkarīgu žurnālistiku un izglītošanu

- P. tā kā situācijas izpratne, stabilas demokrātiskās sistēmas, spēcīgs tiesiskums, aktīva pilsoniskā sabiedrība, agrīna brīdināšana un draudu izvērtēšana ir pirmie soļi cīņā pret manipulāciju ar informāciju un iejaukšanos; tā kā — lai gan izpratne par ārvalstu iejaukšanos ir augusi, daudzi cilvēki, tostarp politikas veidotāji un ierēdņi, kuri strādā potenciālo uzbrukumu jomās, joprojām neapzinās ārvalstu iejaukšanās radītos riskus un iespējas no tiem izvairīties;
- Q. tā kā ļoti kvalitatīvi, ilgtspējīgi un pārredzami finansēti un neatkarīgi ziņu mediji un profesionāla žurnālistika ir ļoti būtiski no mediju brīvības, plurālisma un tiesiskuma viedokļa un līdz ar to uzskatāmi par demokrātijas pīlāru un vislabāko ieroci pret dezinformāciju; tā kā atsevišķi ārvalstu rīcībaspēki izmanto rietumvalstu mediju brīvību, lai izplatītu dezinformāciju; tā kā profesionāli mediji un tradicionālā žurnālistika, būdami kvalitatīvs informācijas avots, digitālajā laikmetā piedzīvo grūtības; tā kā vajadzīga kvalitatīva žurnālistikas izglītība un apmācība ES un ārpus tās, lai žurnālistikas analīze būtu vērtīga un redakcionālie standarti — augsti; tā kā ES jāturpina atbalstīt žurnālistiku digitālajā vidē; tā kā par svarīgu jāuzskata zinātniski pamatota komunikācija;
- R. tā kā redakcionāli neatkarīgi sabiedriskie mediji ir būtiski un neaizstājami, jo sniedz ļoti kvalitatīvus un objektīvus informācijas pakalpojumus plašai sabiedrībai, un tie ir jāaizsargā no ļaunprātīgas sagrābšanas un jāstiprina kā viens no pamata pīlāriem cīņā pret dezinformāciju;
- S. tā kā dažādas ieinteresētās personas un iestādes ārvalstu iejaukšanās analizēšanai izmanto dažādu metodoloģiju un definīcijas, kurām visām ir atšķirīga saprotamības pakāpe, un tā kā šīs atšķirības var traucēt draudu līmeņa salīdzināmo uzraudzību, analīzi un izvērtēšanu, kas sarežģī kopīgo rīcību; tā kā ir vajadzīga ES definīcija un metodoloģija, lai uzlabotu draudu kopīgo analīzi;
- T. tā kā šīs problēmas pienācīgas risināšanas vajadzībām terminoloģija, kas definē saturu, piemēram, viltus ziņas, nepatiesas vai maldinošas ziņas, kļūdainu informāciju un dezinformāciju, ir jāpapildina ar terminoloģiju, kas definē uzvedību; tā kā šāda terminoloģija ir jāsaprot un rūpīgi jāievēro;
- U. tā kā gan bērniem, gan pieaugušajiem apmācība mediju un digitālajā pratībā un

izpratnes veidošana ir uzskatāma par svarīgiem instrumentiem, ar ko iedzīvotājus padarīt noturīgākus pret iejaukšanās mēģinājumiem informācijas telpā un novērst manipulāciju un polarizāciju; tā kā kopumā sabiedrība ar augstu medijpratības līmeni ir noturīgāka pret ārvalstu iejaukšanos; tā kā žurnālistikas darba metodes, tādas kā konstruktīva žurnālistika, varētu palīdzēt stiprināt iedzīvotāju uzticēšanos žurnālistikai;

- V. tā kā manipulācijai ar informāciju var būt dažādi veidi, piemēram, dezinformācijas un klaji nepatiesas informācijas izplatīšana, faktu, vēstījumu un viedokļu izkropļošana, konkrētas informācijas vai viedokļu ierobežošana, informācijas izraušana no konteksta, manipulācija ar cilvēku jūtām, musināšana uz naida runu, atsevišķu viedokļu popularizēšana uz citu viedokļu rēķina un cilvēku vajāšana, lai viņus apklusinātu un apspiestu; tā kā viens no mērķiem manipulācijai ar informāciju ir radīt haosu, lai iedzīvotāji zaudētu uzticēšanos vecajiem un jaunajiem informācijas vārtzīņiem; tā kā robeža starp runas brīvību un naida runas un dezinformācijas izplatīšanu ir šaura, ko nedrīkst izmantot ļaunprātīgi;
- W. tā kā Azerbaidžāna, Ķīna, Turcija un Krievija ir starp valstīm, kuras vērsušās pret žurnālistiem un oponentiem Eiropas Savienībā, piemēram, pret Azerbaidžānas blogeri un opozīcijas pārstāvi *Mahammad Mirzali Nantē* un Turcijas žurnālistu *Erk Acarer* Berlīnē;
- X. tā kā ir konkrēti pierādījumi tam, ka notikusi vēršanās pret ES demokrātiskajiem procesiem un tiem uzbrukts ar dezinformācijas kampaņām, kas apšaubā demokrātiskos ideālus un pamattiesības; tā kā dezinformācija, kas cita starpā saistīta ar tādiem tematiem kā dzimums, *LGBTIQ+*, seksuālā un reproduktīvā veselība un tiesības un minoritātes ir dezinformācijas veids, kas apdraud cilvēktiesības, iedragā digitālās un politiskās tiesības, kā arī skar dezinformācijas mērķēto personu drošumu un drošību, un rada plaisas un šķelšanos starp dalībvalstīm; tā kā vēlēšanu kampaņās pret sievietēm, kuras kandidē uz politiskiem amatiem, nesamērīgi vēršas ar seksistisku retoriku, un līdz ar to sievietēm nav drosmes iesaistīties demokrātiskajos procesos; tā kā šādu dezinformācijas kampaņu rīkotāji, aizbildinoties ar “tradicionālo” vai “konservatīvo” vērtību popularizēšanu, veido stratēģiskas alianses ar vietējiem partneriem, lai piekļūtu vietējiem izlūkdatiem, un ziņots, ka viņi no ārvalstīm saņēmuši miljoniem euro lielu finansējumu;
- Y. tā kā ne tikai valsts iestādēm, žurnālistiem, viedokļu līderiem un privātajam sektoram, bet arī katrai sabiedrības daļai un ikvienam cilvēkam ir jāuzņemas nozīmīga loma, lai apturētu dezinformācijas izplatīšanu un brīdinātu sava loka cilvēkus, kuri var tikt dezinformēti; tā kā pilsoniskā sabiedrība, akadēmiskās aprindas un žurnālisti jau ir ievērojami veicinājuši sabiedrības izpratni un palielinājuši tās noturību, tostarp sadarbībā ar kolēģiem partnervalstīs;
- Z. tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas pārstāv minoritātes un cilvēktiesību organizācijas visā Eiropā, joprojām trūkst finansējuma, lai gan tām ir izšķirīga loma izpratnes veidošanā un dezinformācijas apkarošanā; tā kā pilsoniskās sabiedrības organizācijām jābūt pietiekamiem resursiem, lai tās ar savu artavu spētu mazināt ārvalstu iejaukšanās ietekmi;
- AA. tā kā, sākoties dezinformācijas izplatībai, ir būtiski nodrošināt vieglu un savlaicīgu

piekļuvi uz faktiem balstītai informācijai;

- AB. tā kā ārvalstu iejaukšanās uzbrukumi un mēģinājumi manipulēt ar informācijas telpu ir jāatklāj ātri, lai pienācīgi stātos tiem pretī; tā kā ES izlūkošanas analīze un situācijas izpratne ir atkarīga no dalībvalstu vēlmes apmainīties ar informāciju; tā kā Komisijas priekšsēdētāja ir ierosinājusi apsvērt iespēju izveidot ES Kopīgo situācijas izpratnes centru; tā kā preventīvi un proaktīvi pasākumi, tostarp dezinformācijas apsteigšana ar objektīvu informāciju un veselīga informācijas ekosistēma ir daudz efektīvāki līdzekļi nekā faktu pēcpārbaudes un atmaskošanas centieni, kuri aptver mazāku sabiedrības daļu nekā sākotnējā dezinformācija; tā kā ES un tās dalībvalstīm pašlaik trūkst pietiekamu spēju šādu pasākumu veikšanai; tā kā jauni mākslīgā intelekta analītiskie rīki, piemēram, Lietuvas *Debunk.eu*, varētu palīdzēt atklāt uzbrukumus, apmainīties ar zināšanām un informēt sabiedrību;
- AC. tā kā dezinformācija plaukst vidē, kurā valsts vai ES līmeņa diskurss ir neizteiksmīgs vai sašķelts un notiek polarizētas un emocionālas debates, kurās izmanto sabiedrības un indivīdu vājības un aizspriedumus, un tā kā dezinformācija kropļo publiskās debates par vēlēšanām un citiem demokrātiskiem procesiem un var apgrūtināt iedzīvotāju spējas izdarīt informētu izvēli;

Ārvalstu iejaukšanās caur tiešsaistes platformām

- AD. tā kā tiešsaistes platformas kā viegli piekļūstamus un lētus instrumentus var izmantot personas, kuras manipulē ar informāciju un iejaucas citādā veidā, piemēram, sēj naidu un piekopt vajāšanu, iedragā mūsu tiešsaistes kopienu veselību un drošību, apklusina oponentus, spiego vai izplata dezinformāciju; tā kā ir pierādīts, ka šādu platformu darbība veicina polarizētus un ekstrēmus uzskatus uz faktos balstītas informācijas rēķina; tā kā platformām ir savas intereses un informācijas apstrādē tās ne vienmēr ir neitrālas; tā kā atsevišķas tiešsaistes platformas lielā mērā gūst labumu no sistēmas, kas pastiprina šķelšanos, ekstrēmismu un polarizāciju; tā kā mūsu demokrātijā tiešsaistes telpa ir kļuvusi tikpat svarīga kā fiziskā telpa un tāpēc tajā ir vajadzīgi atbilstīgi noteikumi;
- AE. tā kā platformas ir paātrinājušas un saasinājušas maldinošas informācijas un dezinformācijas izplatību līdz šim nepieredzētā un izaicinošā veidā; tā kā tiešsaistes platformas kontrolē informācijas plūsmas un reklāmu tiešsaistē, tā kā platformas projektē un izmanto algoritmus šādu plūsmu kontrolei un tā kā platformas nav pārredzamas, tām nav pienācīgas procedūras identitātes noskaidrošanai, tās izmanto neskaidru un pārāk vispārīgu terminoloģiju un sniedz ļoti ierobežotu vai vispār nesniedz informāciju par attiecīgo algoritmu projektēšanu, izmantošanu un ietekmi; tā kā atkarību izraisošais tiešsaistes platformu algoritmu komponents ir radījis nopietnu sabiedrības veselības problēmu, kura ir jārisina; tā kā tiešsaistes platformām jābūt atbildīgām par savu pakalpojumu kaitīgo ietekmi, jo atsevišķas platformas apzinājās savu algoritmu nepilnības — jo īpaši lomu sabiedrību šķeļoša satura izplatīšanā —, taču nerisināja šīs problēmas nolūkā maksimāli palielināt peļņu, kā to attiecīgi ziņojuši trauksmes cēlēji;
- AF. tā kā notiek iejaukšanās un informācijas manipulācijas kampaņas, kas mērķētas uz visiem Covid-19 izplatību ierobežojošiem pasākumiem, tostarp vakcināciju visā ES, un tiešsaistes platformas nav koordinējušas centienus šīs kampaņas apturēt un ir pat veicinājušas to izplatīšanos; tā kā šāda dezinformācija var apdraudēt dzīvību, jo attur

cilvēkus no vakcinācijas vai popularizē maldīgas ārstēšanas metodes; tā kā pandēmija ir saasinājusi sistēmisko cīņu starp demokrātiju un autoritārismu un pamudinājusi autoritārus valsts un nevalstiskos rīcībaspēkus, tādus kā Ķīna un Krievija, izmantot daudzus atklātus un slēptus instrumentus, lai censtos destabilizēt savus demokrātiskos partnerus; tā kā *Facebook Papers* konstatēts, ka šī platforma nav spējusi iegrožot ar vakcīnām saistītu dezinformāciju, tostarp angļu valodā; tā kā vēl jo izteiktāka ir dezinformācija par vakcīnām citās valodās; tā kā šī problēma attiecas uz visām platformām;

- AG. tā kā daudzi ES reģistrēti tirgotāji ikvienam tirgus dalībniekam, kurš vēlas mākslīgi palielināt redzamību tiešsaistē, pārdod viltotus datus, kas it kā apliecina, cik bieži attiecīgā informācija novērtēta atzinīgi, cik tai ir sekotāju, komentāru un cik bieži informācija nodota tālāk; tā kā nav iespējams identificēt šādu pakalpojumu leģitīmos lietojumus, savukārt kaitnieciski lietojumi ietver manipulāciju ar vēlēšanām un citiem demokrātiskiem procesiem, krāpnieciskas reklāmas, negatīvas atsauksmes par konkurentu produktiem, reklāmdevēju apkrāpšanu un neeksistējošas publikas izveidi, ko izmanto, lai komunikāciju virzītu noteiktā gultnē, veiktu personiskus uzbrukumus un mākslīgi uzpūstu atsevišķus viedokļus, kuri citādi paliktu nepamanīti; tā kā ārvalstu režīmi, piemēram, Krievijā un Ķīnā, masveidā izmanto šos tiešsaistes rīkus, lai ietekmētu publiskās debates Eiropas valstīs; tā kā dezinformācija var destabilizēt Eiropas demokrātiju;
- AH. tā kā sociālās platformas, digitālās ierīces un lietotnes milzīgā apjomā vāc un uzglabā ļoti detalizētus katra lietotāja personas datus, kas bieži vien ir sensitīvi dati; tā kā šādus datus var izmantot, lai prognozētu uzvedības tendences, pastiprinātu kognitīvo neobjektivitāti un ietekmētu lēmumu pieņemšanu; tā kā šādus datus izmanto komerciāliem mērķiem; tā kā datu noplūdes notiek atkārtoti, kas kaitē no attiecīgajām noplūdēm cietušo personu drošībai, turklāt šos datus var pārdot melnajā tirgū; tā kā šādas datubāzes var būt zelta ādere ļaunprātīgiem rīcībaspēkiem, kuri mērķē uz konkrētām grupām vai personām;
- AI. tā kā parasti platformas ir projektētas, lai izvēle datus nekopīgot būtu neintuitīva, apgrūtināta un laikietilpīga salīdzinājumā ar izvēli datus kopīgot;
- AJ. tā kā tiešsaistes platformas ir integrētas gandrīz visās mūsu dzīves jomās un tā kā platformās izplatītā informācija var būtiski ietekmēt mūsu domāšanu un uzvedību, piemēram, attiecībā uz balsošanas preferencēm, ekonomiskām un sociālām izvēlēm un informācijas avotu atlasīšanu, un tā kā šīs izšķirīgās un valstiski nozīmīgās izvēles mūsdienās faktiski ir atkarīgas no privātu uzņēmumu komercinteresēm;
- AK. tā kā algoritmu uzraudzības mehānismi un citi sociālo mediju platformu komponenti ir projektēti ar mērķi maksimāli palielināt iesaistīšanos; tā kā vairākkārt ziņots, ka šie komponenti atbalsta polarizējošu, radikalizējošu un diskriminējošu saturu un notur lietotājus līdzīgi domājošu kopienās; tā kā līdz ar to platformu lietotāji pakāpeniski radikalizējas, kā arī tā vietā, lai aizsargātu demokrātiskos procesus un individuus, drīzāk notiek kolektīvo diskusiju procesu ietekmēšana sev vēlamā virzienā un piesārņošana; tā kā nekoordinētas platformu darbības ir novedušas pie pretrunīgām darbībām un ļāvušas dezinformācijai izplatīties no platformas uz platformu; tā kā uzņēmējdarbības modelis kurā peļņa tiek gūta, izplatot polarizējošu informāciju un projektējot algoritmus, padara

platformas par vieglu mērķi naidīgu ārvalstu rīcībspēku manipulācijām; tā kā sociālo mediju platformas varētu projektēt citādā veidā, lai publiskajā tiešsaistē veicinātu veselīgāku vidi;

- AL. tā kā dziļviltot audio un audiovizuālos materiālus ir aizvien vieglāk, jo ir pieejamas lētas un viegli lietojamas tehnoloģijas, un šādu materiālu izplatīšanas problēma pastāvīgi palielinās; taču tā kā pašlaik 90 % pētījumu ir veltīti dziļviltojumu izstrādei un tikai 10 % šādu viltojumu atklāšanai;
- AM. tā kā ar pašregulācijas sistēmām, tādām kā 2018. gada ES prakses kodekss dezinformācijas jomā, ir panākti uzlabojumi; tomēr tā kā paļaušanās uz platformu labo gribu nav nedz rezultatīva, nedz iedarbīga un ir gūts visai maz nozīmīgu datu par platformu vispārējo ietekmi; tā kā platformas turklāt ir veikušas individuālus pasākumus ar atšķirīgu stingrības un ietekmes pakāpi, kā rezultātā izveidojušās “sētas durvis”, pa kurām joprojām izplatās no platformas izņemtais saturs; tā kā — lai prakses kodekss pietiekami ietekmētu tiešsaistes vidi, ir vajadzīgs skaidrs noteikumu un sankciju kopums;
- AN. tā kā Eiropas Demokrātijas rīcības plāna mērķis ir stiprināt 2018. gada prakses kodeksu, un kopā ar Digitālo pakalpojumu aktu notiek atkāpšanās no pašregulatīvas pieejas un ir griba ieviest lielākas garantijas un vairāk aizsargāt lietotājus, palielinot autonomiju un mazinot piedāvāto pakalpojumu pasivitāti, ieviešot pasākumus, ar ko no uzņēmumiem prasītu lielāku pārredzamību un pārskatatbildību, un ieviešot papildu pienākumus platformām;
- AO. tā kā pašreizējās darbības nolūkā apkarot dezinformācijas kampaņas tiešsaistes platformās nav nedz efektīvas, nedz atturošas un joprojām ļauj platformām popularizēt diskriminējošu un ļaunprātīgu saturu;
- AP. tā kā salīdzinājumā ar saturu angļu valodā platformas ievērojami mazākus resursus atvēlē satura pārvaldībai retāk lietotās valodās un faktiski arī plaši lietotās valodās, kas nav angļu valoda;
- AQ. tā kā platformu sūdzību un pārsūdzības procedūras visumā ir nepietiekamas;
- AR. tā kā iepriekšējos mēnešos vairāki ietekmīgi rīcībspēki ir ievērojuši cenzūras noteikumus, piemēram, Krievijas parlamenta vēlēšanās 2021. gada septembrī, kad *Google* un *Apple* no saviem veikaliem Krievijā izņēma viedbalsošanas lietotni *Smart Voting apps*;
- AS. tā kā platformu algoritmu izvēle ir nepārredzama un līdz ar to nav iespējams verificēt platformu apgalvojumus par to, ko tās dara, lai novērstu manipulācijas ar informāciju un iejaukšanos, un kāds ir it kā veikto darbību rezultāts; tā kā pastāv neatbilstība starp platformu it kā veikto centienu rezultātu gada pašnovērtējumos un faktisko rezultativitāti, kā tas norādīts nesen atklātībā nākušajos dokumentos *Facebook Papers*;
- AT. tā kā mērķētas reklāmas nepārredzamība noved pie tā, ka milzīgos apjomos tiešsaistē nonāk respektablu zīmolu, dažkārt pat valsts iestāžu, reklāma, kas savukārt nonāk tīmekļa vietnēs, kuras mudina uz terorismu, izplata naida runu un dezinformāciju, un attiecīgi tiek finansēta šādu tīmekļa vietņu attīstība bez konkrēto reklāmdevēju ziņas vai

piekrišanas;

AU. tā kā tiešsaistes reklāmas tirgu kontrolē tikai daži lieli *Ad Tech* uzņēmumi, kuri sadala tirgu savā starpā, un ietekmīgākie tirgus dalībnieki ir *Google* un *Facebook*; tā kā šāda izteikta tirgus koncentrācija dažu uzņēmumu rokās liecina par spēku līdzsvara trūkumu; tā kā diversificētu mediju pastāvēšanu apdraud klikšķesmas paņēmieni izmantošana un mazskaitlīgu tirgus dalībnieku vara noteikt, kurš saturs ir un kurš nav monetizēts, lai gan šo tirgus dalībnieku izmantotie algoritmi nespēj dezinformāciju atšķirt no standarta ziņu saturu; tā kā mērķētas reklāmas tirgus ir ļoti nepārredzams; tā kā dēļ *Ad Tech* uzņēmumu nolaidības reklāmas izvietojuma uzraudzībā atbildību nākas uzņemties zīmoliem;

Kritiskā infrastruktūra un stratēģiskās nozares

- AV. tā kā pārvaldīt kritiskās infrastruktūras apdraudējumus, jo īpaši, ja tie ir daļa no sinhronizētas, ļaunprātīgas hibrīdstratēģijas, var vienīgi ar koordinētiem, kopīgiem centieniem dažādās nozarēs, dažādā līmenī — ES, valstu, reģionālā un vietējā — un dažādos laikos;
- AW. tā kā Komisija iesniegusi priekšlikumu jaunai direktīvai, ar ko uzlabot kritisko vienību noturību, kuras nodrošina pamatpakalpojumus ES, un cita starpā direktīvā ierosināts saraksts ar jauniem kritiskās infrastruktūras veidiem; tā kā pakalpojumu saraksts tiks iekļauts direktīvas pielikumā;
- AX. tā kā aizvien lielākā darba dalīšanas un ražošanas ķēžu globalizācija ir novedusi pie tā, ka visā Savienībā galvenajās nozarēs ir nepietiekama ražošanas veiktspēja un prasmju trūkums; tā kā līdz ar to ES ir liela atkarība no daudziem importētiem pamatproduktiem un primāriem līdzekļiem, kuros var būt ārvalstīs apzināti ieprojektētas nepilnības; tā kā piegādes ķēdes noturībai jābūt vienai no ES lēmumu pieņēmēju prioritātēm;
- AY. tā kā ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI) — trešo valstu un ārvalstu uzņēmumu ieguldījumi — stratēģiskās nozarēs ES, kā arī kaimiņreģionos, piemēram, Rietumbalkānos, jo īpaši Ķīnas ieguldījumi kritisko struktūru iepirkšanai, iepriekšējos gados radījusi aizvien lielākas bažas, ņemot vērā aizvien izteiktāko izteikto tirdzniecības un drošības saikni; tā kā šādi ieguldījumi rada ekonomiskās atkarības risku un noved pie zināšanu zudumu galvenajās ražošanas un rūpniecības nozarēs;
- AZ. tā kā ES atvērtā stratēģiskā autonomija prasa kontroli pār Eiropas stratēģisko infrastruktūru; tā kā Komisija un dalībvalstis pauž bažas aizvien lielākas bažas par tehnoloģiju un infrastruktūras drošību un kontroli Eiropā;

Ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos

- BA. tā kā ļaunprātīgi rīcībaspēki, kas cenšas iejaukties vēlēšanu procesos, izmanto mūsu sabiedrības atvērtību un plurālismu kā stratēģisku neaizsargātību, lai uzbruktu demokrātiskiem procesiem un ES un tās dalībvalstu noturībai; tā kā tieši vēlēšanu procesu kontekstā ārvalstu iejaukšanās kļūst jo bīstamāka, jo pilsoņi no jauna izdara izvēli un ir vairāk iesaistīti tradicionālajā politiskajā līdzdalībā;
- BB. tā kā ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos un jauno tehnoloģiju izmantošana šajā

nolūkā, kā arī to potenciālā ietekme ir sevišķi bīstami draudi demokrātijai; tā kā daudz plašāka par sociālo mediju “informācijas karu” ir ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos, kurā izbīda konkrētus kandidātus un šajā nolūkā mērķēti uzlauz datubāzes, piekļūst reģistrēto vēletāju informācijai un tiešā veidā apgrūtina normāla vēlēšanu procesa darbību, konkurētspēju un leģitimitāti; tā kā ārvalstu iejaukšanās mērķis ir sēt bažas, nedrošību un neuzticēšanos un ne tikai izmainīt vēlēšanu rezultātus, bet arī atņemt leģitimitāti visam vēlēšanu procesam;

Ārvalstu rīcībbspēku un sponsoru slēptais finansējums politiskām darbībām

- BC. tā kā gūti pārlicinoši pierādījumi, ka ārvalstu rīcībbspēki ar slēptām finansēšanas operācijām aktīvi iejaukušies ES un tās dalībvalstu demokrātiskajā darbībā, jo īpaši vēlēšanu un referendumu laikā;
- BD. tā kā, piemēram, Krievija, Ķīna un citi autoritāri režīmi vairāk nekā 300 miljonus USD iepludinājuši 33 valstīs, lai iejauktos demokrātiskos procesos, un slēptā finansēšanā iesaistīti arī citi rīcībbspēki, tādi kā Irāna un Venecuēla, Tuvo Austrumu valstis, kā arī ASV galēji labējie spēki; tā kā šāda tendence nepārprotami pieaug; tā kā puse no šiem gadījumiem saistīta ar Krievijas darbībām Eiropā; tā kā politiskā finansējuma avots, ko nodrošina autoritāras trešās valstis, ir korupcija un noziedzīgi iegūtas naudas atmazgāšana;
- BE. tā kā mediju instrumenti, ko nepārredzamā veidā radījuši ārvalstu sponsori, ir kļuvuši ļoti efektīvi, lielā skaitā piesaista sekotājus un veicina iesaistīšanos;
- BF. tā kā šādu darbību mērķis ir finansēt ekstrēmistiskas, populistiskas, antieuropeiskas partijas un atsevišķas citas partijas un individuus vai kustības, kas cenšas vairot sabiedrības šķelšanos un iedragātu Eiropas un valstu publisko iestāžu leģitimitāti; tā kā šāda rīcība palīdzējusi palielināt šo partiju un kustību redzamību;
- BG. tā kā Krievija meklē kontaktus ar partijām, personām un kustībām nolūkā izmantot ES iestāžu darbiniekus, lai leģitimizētu Krievijas nostājas un ielikteņu valdības, lobētu sankciju atvieglojumus un mīkstinātu starptautiskās izolācijas ietekmi; tā kā tādas partijas kā *Austrijas Freiheitliche Partei Österreichs*, Francijas *Rassemblement National* un Itālijas *Lega Nord* ir parakstījušas sadarbības nolīgumus ar Krievijas prezidenta Vladimira Putina partiju “Vienotā Krievija” un tagad tām jāatspēko mediju apgalvojumi par vēlmi pieņemt politisko finansējumu no Krievijas; tā kā ir saņemtas ziņas, ka arī citām Eiropas partijām, tādām kā *Alternative für Deutschland (AfD)*, Ungārijas *Fidesz* un *Jobbik* un Apvienotās Karalistes *Brexit* partijai, ir cieši sakari ar Kremli, un *AfD* un *Jobbik* ir strādājušas arī kā “vēlēšanu novērotāji” Kremļa kontrolētajās vēlēšanās, piemēram, Doņeckā un Luhanskā Ukrainas austrumdaļā, lai uzraudzītu un leģitimizētu Krievijas sponsorētās vēlēšanas; tā kā padziļināti jāizmeklē konstatētie ciešie un regulārie kontakti starp Krievijas amatpersonām un Katalonijas separātistu pārstāvjiem Spānijā, kā arī starp Krievijas amatpersonām un *Brexit* kampaņas lielāko privāto sponsoru, un jāņem vērā, ka šie kontakti ir daļa no Krievijas plašākas stratēģijas nolūkā izmantot ikvienu iespēju manipulēt ar diskursu, lai destabilizētu situāciju;
- BH. tā kā Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa (*GRECO*) un Venēcijas komisija jau ir sniegušas plašus ieteikumus, kā ierobežot darbības jomu ārvalstu

rīcībspēku iespējamiem iejaukšanās mēģinājumiem, kuri notiek ar politiskā finansējuma starpniecību;

- BI. tā kā vēlēšanu likumi, jo īpaši noteikumi par politisko darbību finansēšanu, nav pietiekami saskaņoti ES līmenī, un līdz ar to ārvalstu rīcībspēkiem ir iespēja piekopt nepārredzamas finansēšanas metodes; tā kā politisko ziedojumu juridiskā definīcija ir pārāk šaura, kā rezultātā Eiropas Savienībā ir iespējams veikt ārvalstu ieguldījumus natūrā;
- BJ. tā kā atsevišķās dalībvalstīs noteikumi par politisko reklāmu bezsaistē neattiecas uz politisko reklāmu tiešsaistē; tā kā nepārredzamība ir liela tiešsaistes politiskās reklāmas problēma, kas regulatoriem liedz piemērot tēriņu limitus un nepieļaut finansēšanu no nelikumīgiem avotiem, un šādas nepilnības var postoši ietekmēt mūsu vēlēšanu sistēmu integritāti;
- BK. tā kā nepārredzams finansējums ļauj rasties korupcijai, kas bieži vien pavada ārvalstu finansējumu un ieguldījumus;
- BL. tā kā Regula (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu⁹ tiek pārskatīta, lai politisko darbību finansēšana būtu pārredzamāka;
- BM. tā kā iepriekšējos gados pieaugusi politisko fondu loma un vairumā gadījumu tiem bijusi pozitīva loma politikā un demokrātijas stiprināšanā, taču atsevišķos gadījumos tie drīzāk kļuvuši par neparedzamu instrumentu, ar ko stimulēti ļaunprātīgi finansēšanas un netiešās iejaukšanās veidi;
- BN. tā kā modernās tehnoloģijas un digitālie aktīvi, tādi kā kriptovalūta, tiek izmantoti, lai slēptu nelikumīgus finanšu darījumus ar politiskiem rīcībspēkiem un politiskām partijām;

Kiberdrošība un noturība pret kiberuzbrukumiem

- BO. tā kā iepriekšējos gados naidīgi valsts un nevalstiskie rīcībspēki aizvien biežāk īstenojuši kiberuzbrukumus un kibertelpas iespējotus incidentus; tā kā vairāki kiberuzbrukumi, piemēram, globālās personalizētas pikšķerēšanas e-pasta kampaņas, kuras mērķētas uz stratēģiskām vakcīnu glabāšanas struktūrām, un kiberuzbrukumi Eiropas Zāļu aģentūrai (*EMA*), Norvēģijas parlamentam un daudzām citām struktūrām, ir izsekoti un pēdas ved pie valstu atbalstītām hakeru grupām, kas galvenokārt saistītas ar Krievijas un Ķīnas valdībām;
- BP. tā kā Eiropas Savienība apņēmusies kibertelpā piemērot spēkā esošās starptautiskās tiesības, jo īpaši ANO Statūtus; tā kā ļaunprātīgi ārvalstu rīcībspēki izmanto to, ka kiberjomā nepastāv spēcīgs starptautiskais tiesiskais regulējuma;
- BQ. tā kā kiberaizsardzībā dalībvalstis sadarbojas ciešāk pastāvīgās strukturētās sadarbības (*PESCO*) satvarā, tostarp ir izveidotas Kiberdrošības ātrās reaģēšanas vienības; tā kā Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmā (*EDIDP*) kā darba programmas ir

---

⁹ OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp.

ietverta izlūkošana, droša saziņa un kibersardzība; tā kā pašreiz spējas stāties pretī kiberdraudiem ir ierobežotas, jo trūkst cilvēkresursu un finanšu resursu, piemēram, kritiskajās struktūrās, tādās kā slimnīcas; tā kā ES ir apņēmusies programmā “Digitālā Eiropa”¹⁰ ieguldīt 1,6 miljardus EUR, lai uzlabotu reaģēšanas spējas un darītu pieejamus kibersdrošības instrumentus valsts administrācijām, uzņēmumiem un iedzīvotājiem, kā arī lai veidotu sadarbību starp valsts un privāto sektoru;

- BR. tā kā nepilnības un sadrumstalotība ES kiberjomas spējās un stratēģijās kļūst aizvien lielāka problēma, uz ko norādījusi Eiropas Revīzijas palāta¹¹; tā kā 2019. gada maijā izveidotā ES kiberdiplomātijas rīkkopa ir parādījusi pievienoto vērtību, ko rada vienota ES diplomātiskā reakcija uz ļaunprātīgām kiberdarbībām; tā kā Padome pirmo reizi 2020. gada 30. jūlijā nolēma piemērot ierobežojošus pasākumus fiziskām personām, vienībām un struktūrām, kas atbildīgas par daudziem kiberuzbrukumiem vai tajos iesaistītas;
- BS. tā kā ārvalstu rīcībspēki izmantojuši lielmēroga un nelikumīgas novērošanas programmas, tādās kā *Pegasus*, kas mērķētas uz žurnālistiem, cilvēktiesību aktīvistiem, akadēmiskām aprindām, valsts amatpersonām un politiķiem, tostarp Eiropas valstu vadītājiem; tā kā arī dalībvalstis ir izmantojušas novērošanas spiegramatūru;

ES dalībvalstu, iestāžu, aģentūru, delegāciju un misiju aizsardzība

- BT. tā kā ES iestādes, tostarp to misijas un operācijas, ir decentralizētas un daudznacionālas un šo iezīmju dēļ tās aizvien biežāk kļūst par mērķi ļaunprātīgiem ārvalstu rīcībspēkiem, kuri šīs iezīmes izmanto un mēģina sašķelt ES; tā kā kopumā ES iestādēs pārāk maz uzmanības velta drošības kultūrai, lai gan tās nepārprotami ir uzbrukumu mērķis; tā kā Parlamentam kā demokrātiski ievēlētai ES iestādei jātiek galā ar specifiskām problēmām; tā kā vairākos gadījumos konstatēts, ka ES iestādes šķiet neaizsargātas pret ārvalstu iefiltrēšanos; tā kā jāgarantē ES iestāžu darbinieku drošība;
- BU. tā kā prioritārā kārtā jāievieš stingras un saskaņotas krīzes pārvaldības procedūras; tā kā jāpiedāvā papildu apmācība, lai uzlabotu darbinieku sagatavotību;
- BV. tā kā nesenie kiberuzbrukumi mērķēti uz vairākām ES iestādēm un līdz ar to ir vajadzīga cieša iestāžu sadarbība, lai kiberuzbrukumu laikā varētu atklāt un uzraudzīt informāciju un ar to apmainīties un/vai novērst šādus uzbrukumus, tostarp ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KADP) misijās un operācijās; tā kā ES un tās dalībvalstīm jāorganizē regulāras, kopīgas mācības, lai apzinātu trūkumus un veiktu nepieciešamos pasākumus;

Globālo rīcībspēku iejaukšanās, izmantojot uzpirktu eliti, nacionālās diasporas, augstskolas un kultūras pasākumus

- BW. tā kā vairāki politiķi, tostarp bijušie augsta ranga Eiropas politiķi un civildienesta ierēdņi, apmaiņā pret viņu zināšanām un uz ES pilsoņu un tās dalībvalstu interešu rēķina

---

¹⁰ <https://www.consilium.europa.eu/lv/policies/cybersecurity/>

¹¹

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_CYBERSECURITY/BRP_CYBERSECURITY_LV.pdf

ir pieņemti darbā vai kooptēti autoritāru valstu kontrolētos valsts vai privātos uzņēmumos;

- BX. tā kā atsevišķas valstis, tādas kā Krievija un Ķīna, kā arī Saūda Arābija un citas Persijas līča valstis, sevišķi aktīvi izmanto uzpirktu elīti un kooptāciju, piemēram, bijušais Vācijas kanclers *Gerhard Schröder* un bijušais Somijas premjerministrs *Paavo Lipponen* abi strādā *Gazprom* labā, lai paātrinātu ar *Nord Stream 1* un *2* saistīto pieteikumu iesniegšanas procesu, bijusī Austrijas ārlietu ministre *Karin Kneissl* iecelta par *Rosneft* valdes locekli, bijušais Francijas premjerministrs *François Fillon* iecelts par *Zaroubejneft* valdes locekli, bijušais Francijas premjerministrs *Jean-Pierre Raffarin* aktīvi lobē Ķīnas intereses Francijā, bijušais EK komisārs no Čehijas Republikas *Štefan Füle* strādājis *CEFC China Energy*, bijušais Somijas premjerministrs *Esko Aho* tagad ir *Kremlin's Sberbank* valdes loceklis, bijušais Francijas ministrs attiecībām ar Parlamentu *Jean-Marie Le Guen* tagad ir *Huawei France* direktoru padomes loceklis, bijušais Beļģijas premjerministrs *Yves Leterme* iecelts par Ķīnas ieguldījumu fonda *ToJoy* līdzpriekšsēdētāju un vēl daudzi citi augsta ranga politiķi un amatpersonas ieņēmuši līdzīgus amatus;
- BY. tā kā ekonomiskās lobēšanas stratēģijas var tikt kombinētas ar ārvalstu iejaukšanās mērķiem; tā kā saskaņā ar ESAO ziņojumu par lobēšanu 21. gadsimtā¹² vienīgi ASV, Austrālijā un Kanādā ir ieviesti noteikumi par ārvalstu ietekmi; tā kā izteikti trūkst juridiski saistošu noteikumu un pienācīgi netiek ievērots ES lobēšanas reģistrs, un līdz ar to praktiski nav iespējams izsekot lobēšanu no ārpusvalsts valstīm; tā kā pašlaik ES dalībvalstīs nav iespējams uzraudzīt lobēšanas centienus, kas likumdošanu un ārpolitiku ietekmē ar Eiropadomes starpniecību; tā kā noteikumi par lobēšanu ES galvenokārt mērķēti uz saskarsmi klātienē un tajos nav ņemta vērā kopējā atšķirīgo lobēšanas veidu ekosistēma, kāda valda Briselē; tā kā tādas valstis kā Ķīna un Krievija, kā arī Katara, Apvienotie Arābu Emirāti un Turcija milzīgus līdzekļus ir novirzījušas lobēšanas centieniem Briselē;
- BZ. tā kā centieni instrumentalizēt mazaizsargātas grupas, tostarp ES teritorijā dzīvojošās mazākumtautības un diasporas, ir būtisks ārvalstu iejaukšanās stratēģiju elements;
- CA. tā kā dažādi valstu rīcībaspēki, tādi kā Krievijas, Ķīnas un zināmā mērā arī Turcijas valdība, ir centušies palielināt savu ietekmi, izveidojot un izmantojot kultūras, izglītības (piemēram, grantus un stipendijas) un reliģiskos institūtus visās dalībvalstīs, lai stratēģiski censtos destabilizēt Eiropas demokrātiju un paplašināt kontroli pār Austrumeiropu un Centrāleiropu; tā kā pagātnē Krievija, aizbildinoties ar it kā smago savu tautiešu stāvokli, ir veikusi tiešu intervenci trešās valstīs;
- CB. tā kā gūti pierādījumi tam, ka Krievija iejaukusies un tiešsaistē manipulējusi ar informāciju daudzās liberālās demokrātijās visā pasaulē, kas cita starpā ietver *Brexit* referendumu Apvienotajā Karalistē un prezidenta vēlēšanas Francijā un ASV, kā arī sniegusi praktisku atbalstu ekstrēmistu, populistu, antieuropeisku spēku partijām un atsevišķām citām partijām un indivīdiem visā Eiropā, tostarp Francijā, Vācijā, Itālijā un Austrijā un citās valstīs; tā kā vajadzīgs lielāks atbalsts pētījumiem un izglītošanai, lai

¹² Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, *Lobēšana 21. gadsimtā: pārredzamība, integritāte un piekļuve*, 2021, *OECD Publishing*, Parīze, pieejams: <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>

izprastu, cik liela bijusi ārvalstu iejaukšanās ietekme konkrētos notikumos, tādos kā *Brexit* un prezidenta D. Trampa ievēlēšana 2016. gadā;

- CC. tā kā Rietumos dislocētie Krievijas valsts kontrolētie *Sputnik* un *RT* tīkli, kuri tiek kombinēti ar Rietumu medijiem un pilnībā vai daļēji pieder Krievijas un Ķīnas juridiskām un privātām struktūrām, aktīvi iesaistās dezinformācijas darbībās pret liberālajām demokrātijām; tā kā Krievija piekopj vēstures revizionismu, cenšoties pārrakstīt padomju noziegumu vēsturi un uzņēmīgo iedzīvotāju vidū popularizējot nostalgiju pēc padomju laikiem Centrāleiropā un Austrumeiropā; tā kā nacionālajām raidorganizācijām Centrāleiropā un Austrumeiropā ir grūti konkurēt ar TV saturu krievu valodā, ko finansē Krievijas valdība; tā kā sadarbība starp Ķīnas un ārvalstu medijiem var kļūt nelīdzsvarota, ņemot vērā, ka Ķīnas mediji ir Ķīnas Komunistiskās partijas rupors gan Ķīnā, gan ārvalstīs;
- CD. tā kā visā pasaulē ir atvērti vairāk nekā 500 Konfūcija centri, tostarp aptuveni 200 centri Eiropā, un Konfūcija institūtus un Konfūcija klases Ķīna izmanto kā instrumentu, ar ko iejaukties ES iekšējās lietās; tā kā akadēmiskā brīvība Konfūcija institūtos ir stingri ierobežota; tā kā liels ārvalstu finansējums, sevišķi no Ķīnas un Kataras, tiek novirzīts augstskolām un izglītības programmām, piemēram, Fudānas universitātei Budapeštā;
- CE. tā kā ES pašlaik nav vajadzīgo rīkkopu, ar ko pievērstos elites uzpirkšanas problēmai un stātos pretī ietekmes kanālu izveidei, tostarp ES iestādēs; tā kā ES līmenī situācijas izpratnes kapacitāte joprojām ir zema, trūkst pretizlūkošanas instrumentu un ES lielā mērā paļaujas uz valstu rīcībspēku gribu kopīgot informāciju;

Atturēšana, vainīgā atrašana un kolektīvi pretpasākumi, tostarp sankcijas

- CF. tā kā ES un tās dalībvalstīm pašlaik nav īpaša sankciju režīma saistībā ar ārvalstu iejaukšanās un dezinformācijas kampaņām, kuras organizējuši ārvalstu rīcībspēki, un līdz ar to šie rīcībspēki var droši pieņemt, ka viņu destabilizācijas kampaņas pret ES paliks nesodītas;
- CG. tā kā dezinformētāju un propagandistu noskaidrošana, tostarp vainīgo vārdu, viņu sponsoru un īsto mērķu publiskošana, kā arī šādu uzbrukumu ietekmes uz mērķauditoriju apzināšana ir pirmie soļi virzībā uz efektīvu aizsardzību pret šādām darbībām;
- CH. tā kā ES jāstiprina atturēšanas instrumenti un rīki, ar ko šādus uzbrukumus izvērtētu un attiecīgi klasificētu kā tādus, kas vai nu pārkāpj vai nepārkāpj starptautiskās tiesības, un līdz ar to izveidotu efektīvu sankciju režīmu, lai ļaunprātīgiem ārvalstu dalībniekiem liktu maksāt cenu par saviem lēmumiem un atbildēt par sekām; tā kā varētu nepietikt vienīgi ar vērsanos pret privātpersonām; tā kā varētu izmantot citus instrumentus, piemēram, tirdzniecības pasākumus, lai Eiropas demokrātiskos procesus aizsargātu pret valstu finansētiem hibrīduzbrukumiem; tā kā atturoši pasākumi jāpiemēro pārredzami, pienācīgi ievērojot visas garantijas; tā kā hibrīduzbrukumi apzināti ir kalibrēti tā, lai tie nepārsniegtu Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 7. punktā un Ziemeļatlantijas līguma 5. pantā noteikto robežvērtību;

Globāla sadarbība un multilaterālisms

- CI. tā kā ārvalstu valsts un nevalstisko rīcībspēku organizētas ļaunprātīgas darbības ietekmē daudzas demokrātiskas partnervalstis visā pasaulē; tā kā nolūkā sniegt kolektīvu atbildi izšķirīga nozīme ir demokrātisko sabiedroto spējai apvienot spēkus;
- CJ. tā kā ES kandidātvalstis Rietumbalkānos sevišķi smagi cieš no ārvalstu iejaukšanās un dezinformācijas kampaņām, par ko atbildīgas ir Krievija, Ķīna un Turcija, un kā piemēru var minēt Krievijas iejaukšanos Prespas līguma ratifikācijas procesā Ziemeļmaķedonijā; tā kā Ķīna un Krievija plaši izmantojušas Covid-19 pandēmiju Rietumbalkānos, lai destabilizētu šīs valstis un diskreditētu ES; tā kā tiek sagaidīts, ka kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis atbalstīs ES iniciatīvas cīņai pret ārvalstu iejaukšanos;
- CK. tā kā līdzīgi domājošiem partneriem un sabiedrotajiem joprojām nav nedz vienotas izpratnes par šādu draudu būtību, nedz vienotas definīcijas; tā kā ANO ģenerālsekretārs aicina izstrādāt globālu rīcības kodeksu, ar ko veicinātu publiskās informācijas integritāti; tā kā šajā ziņā nozīmīga platforma diskusijām ir konference par Eiropas nākotni;
- CL. tā kā — lai stātos pretī ārvalstu ļaunprātīgas iejaukšanās centieniem, ir vajadzīga līdzīgi domājošu partneru globāla, multilaterāla sadarbība un atbalsts, tā kā citas demokrātijas, piemēram, Austrālija un Taivāna, ir attīstījušas augsta līmeņa prasmes un izstrādājušas stratēģijas; tā kā Taivāna ir līdere cīņā pret manipulāciju ar informāciju, ko galvenokārt veic Ķīna; tā kā Taivānas sistēma ir sekmīga, jo notiek sadarbība starp visām valdības struktūrām, kā arī neatkarīgām NVO, kas specializējušās faktu verificācijā un medijpratībā, un notiek sadarbība ar sociālo mediju platformām, piemēram, *Facebook*, kā arī īstenota medijpratības veicināšana visām paaudzēm, dezinformācijas atmakošana un manipulatīvu vēstījumu izplatības ierobežošana; tā kā INGE Īpašā komiteja devās triju dienu oficiālā vizītē uz Taivānu, lai diskutētu par dezinformāciju un ārvalstu iejaukšanos vēlēšanās;

Pret ārvalstu iejaukšanos jāvēršas ar ES koordinētu stratēģiju

1. ir ļoti nobažījies, ka aizvien biežāk notiek ārvalstu mēģinājumi iejaukties un manipulēt ar informāciju un tie kļūst jo komplicētāki, šos mēģinājumus galvenokārt veic Krievija un Ķīna un tie mērķēti uz Eiropas Savienības un tās dalībvalstu visiem demokrātisko funkciju elementiem;
2. aicina Komisiju ierosināt un likumdevējinstādes un dalībvalstis atbalstīt daudzslāņu, koordinētu un starpnozaru stratēģiju, kā arī atvēlēt pietiekamus finanšu resursus, lai ES un tās dalībvalstīm būtu pienācīgas prognozēšanu un noturību veicinošas rīcībpolitikas un atturēšanas instrumenti, ar ko tās spētu stāties pretī visiem ārvalstu valsts un nevalstisko rīcībspēku organizētiem hibrīddraudiem un uzbrukumiem; uzskata, ka stratēģija jābalsta uz šādiem elementiem:
  - a) kopīga terminoloģija un definīcijas, vienota metodoloģija, līdz šim pieņemto tiesību aktu izvērtēšana un *ex post* ietekmes novērtējumi, kopīga izlūkošanas sistēma, kā arī izpratne, uzraudzība, tostarp agrīnā brīdināšana, un situācijas apzināšanās attiecībā uz aktuālajām problēmām,
  - b) konkrētas rīcībpolitikas, ar ko ES iedzīvotāju vidū veidot noturību saskaņā ar

demokrātiskām vērtībām, tostarp sniedzot atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai,

- c) pienācīgas traucējumu novēršanas un aizsardzības spējas,
  - d) diplomātiski un atturoši atbildes pasākumi, tostarp ES rīkkopa cīņai pret ārvalstu iejaukšanās un ietekmes operācijām, arī hibrīdoperācijām, un šajā ziņā jāizmanto atbilstīgi pasākumi, tādi kā vainīgo atrašana un publiskošana, sankcijas un pretpasākumi, kā arī globālas partnerības nolūkā apmainīties ar praksi un popularizēt starptautiskas normas atbildīgas valsts rīcības īstenošanai;
3. uzsver, ka visi pasākumi, ar ko vēršas pret ārvalstu iejaukšanos nolūkā novērst, atklāt, konstatēt vainīgo, apkarot un sankcionēt, ir jāizstrādā tā, lai tiktu ievērotas un popularizētas pamattiesības, ietverot ES iedzīvotāju spēju komunicēt veidā, kas ir drošs, anonīms un bez cenzūras, kā arī bez jebkādas ārvalstu rīcībaspēku nepamatotas iejaukšanās;
4. uzskata, ka šādas stratēģijas pamatā jābūt uz risku balstītai visai sabiedrībai un visai valdībai kopīga pieejai, kas jo īpaši aptvertu šādas jomas:
- a) ES noturības uzlabošana ar situācijas izpratni, medijpratību un informācijas lietotprasmi, mediju plurālismu, neatkarīgu žurnālistiku un izglītošanu,
  - b) ārvalstu iejaukšanās caur tiešsaistes platformām,
  - c) kritiskā infrastruktūra un stratēģiskās nozares,
  - d) ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos,
  - e) ārvalstu rīcībaspēku un sponsoru slēptais finansējums politiskām darbībām,
  - f) kibernetiskā drošība un noturība pret kibernetiskiem uzbrukumiem,
  - g) ES dalībvalstu, iestāžu, aģentūru, delegāciju un misiju aizsardzība,
  - h) globālo rīcībaspēku iejaukšanās, izmantojot uzpirktu eliti, nacionālās diasporas, augstskolas un kultūras pasākumus,
  - i) atturēšana, vainīgā atrašana un kolektīvi pretpasākumi, tostarp sankcijas,
  - j) globālā sadarbība un multilaterālisms;
5. jo īpaši aicina ES un tās dalībvalstis palielināt resursus un līdzekļus, ko visā Eiropā un pasaulē piešķir tādām struktūrām un organizācijām, kā ideju laboratorijas un faktu verificētāji, kuru uzdevums ir uzraudzīt apdraudējumu, tostarp dezinformāciju, un uzlabot izpratni par šādiem apdraudējumiem; uzsver, ka ES ir izšķirīga loma plašākā stratēģiskā ziņā; prasa stiprināt ES un tās dalībvalstu prognozēšanas kapacitāti un sadarbību nolūkā būt pilnīgi gatavām paredzēt, novērst un ierobežot ārvalstu manipulācijas ar informāciju un iejaukšanos, stiprināt stratēģisko interešu un infrastruktūras aizsardzību un iesaistīties daudzpusējā sadarbībā un koordinācijā, lai attiecīgajos starptautiskajos forumos panāktu vienotu izpratni par šo problēmu; aicina Ārlietu padomi regulāri diskutēt par šīm ārvalstu iejaukšanās problēmām;

6. ir nobažījies, ka pašlaik gan plaša sabiedrība, gan valdības ierēdņi būtībā neizprot ārvalstu autoritāro režīmu un citu ļaunprātīgu rīcībspēku radīto draudu nopietnību, kuri mērķēti uz visiem Eiropas sabiedrības līmeņiem un sektoriem un kuru mērķis ir graut pamattiesības un valsts iestāžu leģitimitāti, padziļināt politisko un sociālo šķelšanos un atsevišķos gadījumos pat apdraudēt ES pilsoņu dzīvības;
7. pauž bažas, ka nepastāv normas un atbilstīgi un pietiekami stingri pasākumi, lai varētu noskaidrot, kas stāv aiz ārvalstu iejaukšanās, un uz to reaģēt, un līdz ar to ļaunprātīgi rīcībspēki var īstenot sev izdevīgu taktiku ar zemām izmaksām, zemu risku un lielu ieguvumu, jo iespēja, ka nāksies atbildēt par savu rīcību, pašlaik ir ļoti maza;
8. mudina Komisiju vajadzības gadījumā ārvalstu manipulācijas ar informāciju un iejaukšanās problemātiku iekļaut *ex ante* ietekmes novērtējumā, ko veic pirms jaunu priekšlikumu iesniegšanas, lai ārvalstu iejaukšanās un informācijas manipulācijas apkarošanu integrētu ES politikas veidošanā; mudina EĀDD un Komisiju sagatavot regulārus noturības pārskatus, kuros izvērtētu draudu dinamiku un ietekmi uz pašreizējo likumdošanu un rīcībpolitikām;
9. aicina Komisiju analizēt nesen izveidotās valsts iestādes, tādas kā Austrālijas Nacionālais koordinators ārvalstu iejaukšanās apkarošanas lietās, Somijas Drošības komiteja, kura palīdz valdībai un ministrijām, Zviedrijas Civilā ārkārtas situāciju aģentūra, jaunā psiholoģiskās aizsardzības aģentūra un Nacionālais Ķīnas centrs, Francijas jaunā valsts aģentūra *Viginum*, Lietuvas Nacionālais kibernetikas centrs un Taivānas Starpaģentūru koordinēšanas tīkls dezinformācijas apkarošanai, lai mēs varētu apzināt, ko pārņemt no attiecīgās paraugprakses un ko mēs varētu īstenot ES mērogā; aicina Komisiju šajā ziņā atbalstīt informācijas un paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm; uzsver, cik būtiska nozīme ir proaktīvai pieejai un instrumentiem, tostarp stratēģiskai komunikācijai, kas ir visa pamatā, lai ES un dalībvalstu rīcībpolitikas spētu īstenot gan vārdos, gan darbos; aicina Komisiju nodrošināt pienācīgu apmācību par datu zinātni un izveidot Komisijā vienotu struktūru, kas uzraudzītu informācijas manipulāciju;
10. ir nobažījies, ka daudzos spēkā esošos ES un valsts līmeņa tiesību aktos un rīcībpolitikās, kuru mērķis ir atklāt, novērst un apkarot ārvalstu iejaukšanos, ir daudzas nepilnības un iespējas tos apiet;
11. atzīmē, ka ES finansē vairākus ilgtermiņa projektus un programmas, kas mērķētas uz dezinformācijas apkarošanu tehnoloģiskā, tiesiskā, psiholoģiskā un informatīvā līmenī; aicina Komisiju izvērtēt šo projektu un programmu ietekmi un piemērojamību;
12. aicina Komisiju izveidot Komisijas darba grupu, ko vadītu Komisijas priekšsēdētājas vietniece un vērtību un pārredzamības komisāre *Věra Jourová*, un darba grupas uzdevums būtu analizēt spēkā esošos tiesību aktus un rīcībpolitikas, lai apzinātu nepilnības, ko varētu izmantot ļaunprātīgi rīcībspēki, un mudina Komisiju konstatētās nepilnības novērst; uzsver, ka šai struktūrai jāsadarbojas ar citām ES iestādēm un dalībvalstīm valsts, reģionālā un vietējā līmenī un jāveicina apmaiņa ar paraugpraksi; aicina Komisiju un EĀDD apsvērt iespēju izveidot ar pietiekamiem resursiem nodrošinātu un neatkarīgu Eiropas Centru iejaukšanās draudu un informācijas integritātes lietās, kura uzdevums būtu kopumā apzināt, analizēt un dokumentēt pret ES

vērstas informācijas manipulācijas darbības un iejaukšanās draudus, palielināt izpratni par situāciju un izveidot specializētu zināšanu centru, kas kļūtu par platformu saziņai ar pilsonisko sabiedrību, uzņēmējdarbības nozari, ES un valstu iestādēm, un palielināt sabiedrības informētību, *inter alia* regulāri ziņojot par sistēmiskiem draudiem; uzsver — ja tiktu izveidots šāds jauns neatkarīgs un ar pietiekamiem resursiem nodrošināts Eiropas Centrs iejaukšanās draudu un informācijas integritātes lietās, tiktu precizētas un stiprinātas funkcijas, ko veic EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļa un tās operatīvās grupas kā ES diplomātiskā dienesta stratēģiska struktūra, ka arī tiktu novērsta funkciju pārklāšanās; uzsver, ka EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļai piešķirtais mandāts jāizmanto, lai izstrādātu stratēģiskās rīcībpolitikas cīņai pret tagadējiem un jauniem kopīgiem draudiem un lai stiprinātu sadarbību ar starptautiskajiem partneriem šajā jomā; norāda, ka šo uzdevumu EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļa varētu veikt ciešā sadarbībā ar jauno Eiropas Centru iejaukšanās draudu un informācijas integritātes lietās un jauno Komisijas darba grupu;

13. prasa ES iestādēm un dalībvalstīm ļaut pilsoniskajai sabiedrībai pilnvērtīgi un aktīvi iesaistīties cīņā pret ārvalstu iejaukšanos; aicina visos Eiropas sabiedrības līmeņos un sektoros izveidot sistēmas, ar ko uzlabotu organizāciju un iedzīvotāju noturību pret ārvalstu iejaukšanos, spētu laikus atklāt uzbrukumus un pēc iespējas efektīvāk stāties tiem pretī, tostarp ar izglītošanu un izpratnes veidošanu, un vienlaikus aicina ievērot ES pamattiesību satvaru un darbības veikt pārredzami un demokrātiski; šajā sakarībā atzīmē Taivānas īstenoto paraugpraksi un visas sabiedrības mēroga pieeju; aicina lēmumu pieņēmējus sniegt pilsoniskajai sabiedrībai piemērotus instrumentus un piešķirt līdzekļus, lai būtu iespējams pētīt, atklāt un apkarot ārvalstu ietekmi;

ES noturības veidošana ar situācijas izpratni, medijpratību un izglītošanu

14. uzsver, ka ES iestādēm un dalībvalstīm jāievieš pienācīgas, stabilas un saistītas sistēmas, ar ko atklāt, analizēt, izsekot un kartēt ārvalstu un nevalstisko rīcībspēku mēģinājumus iejaukties demokrātiskajos procesos, lai ar attiecīgajām sistēmām uzlabotu situācijas izpratni un skaidri apzinātos, kāda uzvedība ES un tās dalībvalstīm jāneitralizē un jāapkaro; prasa veikt regulārus socioloģiskus pētījumus un aptaujas, lai uzraudzītu noturību un medijpratību, kā arī izprastu sabiedrības atbalstu un priekšstatus par izplatītākajiem dezinformācijas vēstījumiem;
15. uzsver — vienlīdz būtiski ir tas, lai šādas analīzes rezultāti nepaliktu vienīgi ārvalstu iejaukšanās jomā specializētu grupu rīcībā, bet pēc iespējas tiktu nodoti plašākai sabiedrībai, jo īpaši cilvēkiem, kuri veic sensitīvas funkcijas, un līdz ar to ikviens būtu informēts par draudu modeļiem un spētu izvairīties no riskiem;
16. uzsver, ka ir jāizstrādā vienota metodoloģija, kas ļautu izprast situāciju, brīdināt jau agrīnā posmā un izvērtēt draudus, sistemātiski vākt pierādījumus un laikus atklāt informācijas manipulācijas vidi, kā arī jāizstrādā tehniskās kvalificēšanas standarti, piemēram, attiecībā uz satura autentiskumu, lai reaģēšana būtu efektīva;
17. uzsver, ka ES sadarbībā ar dalībvalstīm un multilaterāli izvēršot darbu attiecīgajos starptautiskajos forumos ir jāizstrādā konceptuāla definīcija, ar ko definētu pret ES vērstos iejaukšanās draudus; uzsver, ka šādā definīcijā jāatspoguļo izmantotā taktika, paņēmieni, procedūras un instrumenti, lai raksturotu uzvedības modeļus, ar kādiem

valsts un nevalstiskie rīcībspēki īsteno draudus, kuru aculiecinieki mēs esam; mudina Komisiju iesaistīt ES Pamattiesību aģentūru, lai nodrošinātu, ka nevienā konceptuālajā definīcijā netiek iestrādātas diskriminējošas vai nelīdztiesīgas koncepcijas vai neobjektivitāte;

18. uzsver, ka publiskā diplomātija un stratēģiskā komunikācija ir pamatelementi ES ārējo attiecību un ES demokrātisko vērtību aizsardzībā; prasa ES iestādes vērst plašumā un padziļināt svarīgo darbu, ko nodrošina EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļa un tās operatīvās grupas, ES Izlūkošanas un situāciju centrs (ES *INTCEN*) un Hibrīddraudu analīzes vienība, ES Militārā dienesta Izlūkošanas direktorāts, Ātrās brīdināšanas sistēma, administratīvā līmenī iedibinātā sadarbība starp EĀDD, Komisiju un Parlamentu, Komisijas vadītais dezinformācijas apkarošanas tīkls, Parlamenta administratīvā darba grupa dezinformācijas apkarošanas lietās un pašreizējā sadarbība ar NATO, G7, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, ciktāl runa ir par sadarbību tādās jomās kā izlūkošana, analīze, apmaiņa ar paraugpraksi un izpratnes veidošana par ārvalstu manipulāciju ar informāciju un ārvalstu iejaukšanos; atzinīgi vērtē Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 09/2021 “Dezinformācija, kas skar Eiropas Savienību, tiek apkarota, bet nav iegrozīta”, aicina EĀDD un Komisiju publicēt sīku grafiku, kādā paredzēta Revīzijas palātas ieteikumu īstenošana;
19. uzsver, ka pastāvīgi jāuzlabo uzraudzības centieni, turklāt vēl jo vairāk tie jāstiprina labu laiku pirms vēlēšanām, referendumiem vai citiem svarīgiem politiskiem procesiem visā Eiropā;
20. aicina dalībvalstis pilnībā izmantot šos resursus, attiecīgos izlūkdatus kopīgojot ar ES *INTCEN* un stiprinot līdzdalību Ātrās brīdināšanas sistēmā; uzskata, ka vēl jo vairāk jāstiprina ES un NATO sadarbība analīzes un izlūkošanas jomā, vienlaikus padarot to pārredzamāku un demokrātiski pārskatatbildīgu, kas ietver informācijas sniegšanu Parlamentam;
21. atzinīgi vērtē Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas nodomu izveidot Kopīgu situācijas izpratnes centru, ar ko uzlabotu stratēģisko prognozēšanu un ES atvērto stratēģisko autonomiju, un vienlaikus gaida turpmāku precizējumu par centra izveidi un misiju; uzsver, ka šādam centram nāktos aktīvi sadarboties ar attiecīgajiem Komisijas, EĀDD, Padomes un Parlamenta un valstu iestāžu dienestiem; tomēr atkārtoti norāda, cik svarīgi ir nodrošināt, lai darbs nedublētos un nepārklātos ar tagadējām ES struktūrām;
22. atgādina, ka EĀDD rīcībā ir jānodod spēcīgs un skaidri definēts mandāts un resursi, kas vajadzīgi stratēģiskās komunikācijas, operatīvā darba un informācijas analīzes nodaļai, lai uzraudzītu un risinātu informācijas manipulācijas problēmu un iejaukšanos no ārvalstīm, un atzīmē, ka pašlaik šo darbu veic trīs operatīvās grupas, un turklāt ir jāpaplašina ģeogrāfiskais tvērums, piemērojot uz risku balstītu pieeju; aicina nekavējoties izvērst pienācīgas EĀDD spējas, lai stātos pretī Ķīnas manipulācijai ar informāciju un iejaukšanās centieniem, un šajā ziņā sevišķi palīdzētu Tālo Austrumu darba grupas izveide; turklāt uzsver, ka saistībā ar Ķīnu un citiem stratēģiski svarīgiem reģioniem būtiski jāpalielina zināšanas un valodu prasmes gan EĀDD, gan dalībvalstīs un ES iestādēs kopumā un jāizmanto publiskos avotos pieejami izlūkdati, kurus pašlaik izmanto samērā reti;

23. uzsver, cik būtiski aktīvās un brīvās demokrātiskās debatēs ir plaši pieejami, konkurētspējīgi un plurālistiski mediji, neatkarīgi žurnālisti, faktu verificētāji un spēcīgi sabiedriskie mediji; atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir apvienot, apmācīt un citādi atbalstīt neatkarīgu žurnālistu, faktu verificētāju un pētnieku organizācijas visā Eiropā un jo īpaši visvairāk apdraudētajos reģionos, un cita starpā šo darbu veic Eiropas Digitālo mediju observatorija un Eiropas Demokrātijas fonds; pauž dziļu nožēlu, ka Eiropas Digitālo mediju observatorija neaptver Baltijas valstis; atzinīgi vērtē arī iniciatīvas, kuru mērķis ir veidot uzticamas žurnālistikas un faktu verificēšanas indikatorus, kas ir viegli atpazīstami, piemēram, “Reportieru bez robežām” ierosinātā iniciatīva; aicina Komisiju cīnīties pret masu mediju monopolu;
24. sevišķi augstu vērtē pētījumus un daudzās radošās un sekmīgās medijpratības un digitālās pratības un izpratnes vairošanas iniciatīvas, kuras īsteno privātpersonas, skolas, augstskolas, mediju organizācijas, publiskās iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas;
25. prasa ES un dalībvalstīm atvēlēt ES publiskā finansējuma līdzekļus neatkarīgiem faktu verificētājiem, pētniekiem, kvalitatīviem un pētnieciskiem medijiem un žurnālistiem, kā arī NVO, kas pēta un izmeklē manipulācijas ar informāciju un iejaukšanos, veicina medijpratību, digitālo pratību, informācijas lietotprasmi un citus līdzekļus, ar ko iedzīvotājiem nodrošina pilnvērtīgas iespējas, un kas pēta, kā konstruktīvi noteikt, cik rezultatīva ir medijpratības, digitālās pratības un informācijas lietotprasmiņu apmācība, izpratnes veidošana, atspēkošana un stratēģiskā komunikācija;
26. prasa veikt pasākumus, ar ko stiprināt profesionālus un plurālistiskus medijus, lai izdevēji saņemtu taisnīgus ienākumus par sava satura izmantošanu internetā; uzsver, ka pasaulē atsevišķas valstis veic pasākumus, lai medijiem būtu pienācīgi finanšu resursi; atkārtoti prasa izveidot pastāvīgu ES ziņu mediju fondu un šajā saistībā atzinīgi vērtē Ziņu iniciatīvu, tostarp jaunās finansēšanas iespējas mediju nozarei, medijpratībai un informācijas lietotprasmei 2021.–2027. gada programmā “Radošā Eiropa”; tomēr atzīmē, ka finansējuma plūsmas var radīt atkarību vai ietekmēt mediju neatkarību; šajā ziņā uzsver, cik būtiska ir mediju finansēšanas pārredzamība; uzskata, ka nolūkā aizsargāt mediju plurālismu ir jāpublisko informācija un jānorāda, kas ir mediju īpašnieki, kas medijus sponsorē un kontrolē un kas medijiem piegādā saturu un maksā par žurnālistikas saturu;
27. uzsver, ka ir jā dara pieejama sabiedrībai analīze, ziņojumi par incidentiem un uz izlūkdatiem balstīti sabiedrības apdraudējuma novērtējumi, kas saistīti ar informācijas manipulāciju un iejaukšanos; tāpēc ierosina izveidot ES mēroga datubāzi, kurā apkopotu informāciju par ES un dalībvalstu iestāžu paziņotiem ārvalstu iejaukšanās incidentiem; uzsver, ka vajadzības gadījumā informāciju par šādiem incidentiem varētu sniegt pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sabiedrībai un šī informācija būtu pieejama visās ES valodās;
28. aicina visas dalībvalstis savās mācību programmās no pirmskolas līdz pieaugušo izglītībai, ietverot skolotāju un pētnieku apmācību, iekļaut medijpratību un digitālo pratību, kā arī zināšanas par demokrātiju, pamattiesībām, mūslaiku vēsturi, ārlietām, kritisko domāšanu un sabiedrisko līdzdalību; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt atbalstu vēstures mācīšanai un pētījumiem par to, kā ārvalstu iejaukšanās un pagātnes

totalitārisms ir ietekmējuši sabiedrību kopumā un jo īpaši plaša mēroga demokrātiskus notikumus;

29. prasa ES iestādēm un dalībvalstīm visos administratīvajos līmeņos apzināt nozares, kurās varētu notikt iejaukšanās mēģinājumi, un aicina šajās nozarēs strādājošajiem sniegt regulāru apmācību un praktiskas nodarbības par to, kā konstatēt iejaukšanās mēģinājumus un no tiem izvairīties, un uzsver, ka šādi centieni būtu efektīvāki, ja ES izveidotu standartizētu formātu; iesaka visaptverošas apmācības moduļus piedāvāt arī visiem civildienesta ierēdņiem; šajā ziņā atzinīgi vērtē apmācību, ko deputātiem un darbiniekiem piedāvā Parlamenta administrācija; iesaka turpināt šīs apmācības pilnveidošanu;
30. uzsver, ka izpratne par ārvalstu iejaukšanos jāpalielina visos sabiedrības slāņos; atzinīgi vērtē EĀDD, Komisijas un Parlamenta administrācijas iniciatīvas, piemēram, žurnālistu, skolotāju, influenceru, studentu, vecāku cilvēku un apmeklētāju apmācības un izpratnes veidošanas pasākumus, kuri Briselē un visās ES dalībvalstīs notikuši gan bezsaistē, gan tiešsaistē, un iesaka šādus pasākumus turpināt;
31. aicina dalībvalstis, ES administrāciju un pilsoniskās sabiedrības organizācijas kopīgot paraugpraksi par medijpratības un informācijas lietotprasmes apmācību un izpratnes veidošanu, kā tas prasīts Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā¹³; aicina Komisiju kopīgot šo informāciju sadarbībā ar medijpratības ekspertu grupu; uzsver, ka pārskatītā direktīva strauji un pienācīgi jāīsteno dalībvalstīs;
32. aicina ES iestādes izstrādāt ētikas kodeksu, kurā sniegtu norādes publiskajām iestādēm un politiskajiem pārstāvjiem par sociālo mediju platformu un tīklu izmantošanu; uzskata, ka jāveicina atbildīga šādu platformu izmantošana, lai publiskajā telpā nepieļautu informācijas manipulāciju un maldinošu informāciju;
33. prasa ES un tās dalībvalstīm īstenot izpratnes veidošanas, medijpratības un informācijas lietotprasmes programmas, kas būtu pielāgotas katrai mērķgrupai, tostarp diasporām un minoritātēm, un aicina Komisiju izveidot sistēmu materiāla vieglai kopīgošanai mazākumtautību valodās, kas ļautu samazināt tulkošanas izmaksas un uzrunāt pēc iespējas vairāk cilvēku; aicina reģionus un pašvaldības uzņemties vadošo lomu, jo ir būtiski aptvert lauku apvidus un visas demogrāfiskās grupas;
34. uzsver — reaģējot uz ārvalstu iejaukšanās mēģinājumiem, ir būtiski aizsargāt galvenās mērķgrupas, pret kurām vērsta konkrētā iejaukšanās; uzsver, ka ir vajadzīga mērķēta rīcība un šajā ziņā jāizmanto saskaņots ES tiesiskais regulējums, ar ko vērsties pret dezinformācijas un naida runas izplatīšanu jautājumos, kas saistīti ar dzimumu, *LGBTIQ+* cilvēkiem, mazākumtautībām un bēgļiem; aicina Komisiju izstrādāt un īstenot stratēģijas, ar ko pārtrauktu finansēt personas un grupas, kas aktīvi manipulē ar informāciju vai piedalās šādā manipulācijā, to bieži vien mērķējot uz iepriekš minētajām grupām un tematiem nolūkā sašķelt sabiedrību; prasa rīkot pozitīvas komunikācijas kampaņas par šiem jautājumiem un uzsver, ka ir vajadzīga apmācība par

---

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts), par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

dzimumsensitivitāti;

35. konstatē, ka dzimstiskotus dezinformācijas uzbrukumus un kampaņas bieži vien izmanto kā daļu no plašākas politiskās stratēģijas, lai diskreditētu vienlīdzīgu līdzdalību un jo īpaši sieviešu un *LGBTIQ+* cilvēku līdzdalību demokrātiskos procesos; uzsver, ka dezinformācija par *LGBTIQ+* cilvēkiem kurina naidu gan tiešsaistē, gan bezsaistē un apdraud dzīvības; prasa veikt pētījumus par dezinformāciju tiešsaistē no interseksionāla skatpunkta un sekot līdzi izmaiņām, ko platformas ievieš, reaģējot uz dzimstiskotas dezinformācijas kampaņām tiešsaistē; prasa lielāku uzmanību pievērst dzimumbalstītai dezinformācijai un izveidot agrīnās brīdināšanas sistēmas, ar ko varētu ziņot par dzimstiskotas dezinformācijas kampaņām tiešsaistē un šādas kampaņas identificēt;
36. aicina Komisiju nākt klajā ar visaptverošu medijpratības un informācijas lietotprasmes stratēģiju, kurā īpaša uzmanība tiktu pievērsta informācijas manipulācijas apkarošanai;
37. atzinīgi vērtē izveidoto ekspertu grupu dezinformācijas apkarošanai un digitālās pratības veicināšanai ar izglītību un apmācību, kura cita starpā pievērsīsies tādiem jautājumiem kā kritiskā domāšana, pedagogu apmācība, centieni atspēkot, atmākot un verificēt faktus, kā arī apmācāmo iesaiste; aicina Komisiju kopīgot šīs ekspertu grupas darba rezultātus un īstenot slēdzienus;
38. uzsver, cik būtiska ir stratēģiskā komunikācija nolūkā vērsties pret visbiežāk izplatītiem antidemokrātiskiem vēstījumiem; prasa uzlabot ES stratēģisko komunikāciju, lai uzrunātu pēc iespējas vairāk cilvēkus un ne tikai ES, bet arī ārvalstīs; uzsver, ka visām demokrātiskām organizācijām ir jāaizstāv demokrātija, jāstiprina tiesiskums un jāuzņemas kopīga atbildība par saziņu ar pilsoņiem, izmantojot viņiem ērtākās valodas un platformas;
39. aicina dalībvalstis organizēt efektīvas publiskās komunikācijas kampaņas par Covid-19 pandēmiju, lai izplatītu precīzu un savlaicīgu informāciju un apkarotu dezinformāciju, jo īpaši saistībā ar vakcīnām;
40. ir ļoti nobažījies par ārvalstu propagandu, ko galvenokārt izplata Maskava un Pekina, kā arī Ankara, un ko tulko vietējās valodās, piemēram, žurnālistiku pasniedzot *RT*, *Sputnik Anadolu*, *CCTV*, *Global Times*, *Xinhua*, *TRT World* vai Ķīnas Komunistiskās partijas sponsorētu medij saturu un izplatot to ar laikrakstiem; uzskata, ka šādus kanālus nevar uzskatīt par īstiem medijiem un tāpēc tiem nevajadzētu nodrošināt tādas pašas tiesības un aizsardzību, kāda ir demokrātiskiem medijiem; vienlīdz nobažījies ir arī par to, kā šādi vēstījumi tiek tirāžēti īstēnos žurnālistikas produktos; uzsver, ka ir jāveido izpratne par Krievijas un Ķīnas dezinformācijas kampaņām, kuru mērķis ir diskreditēt demokrātiskās vērtības un sašķelt ES, jo Eiropā tieši šīs valstis ir galvenie dezinformācijas avoti; aicina Komisiju sākt pētījumu par mediju minimālajiem standartiem, kas pārkāpumu gadījumā būtu pamats iespējamai licenču atsaukšanai; aicina Komisiju pētījuma konstatējumus integrēt turpmākajos tiesību aktos, piemēram, gaidāmajā Mediju brīvības aktā; atzīmē, ka ārvalstu iejaukšanās rīcībspēki var izlikties par žurnālistiem; uzskata, ka šādos gadījumos jābūt iespējai pret attiecīgo personu vai organizāciju vērsties ar sankcijām, piemēram, publiskot vainīgā vārdu vai nosaukumu, ka arī atmaskojošu informāciju, neieļaut preses pasākumos vai anulēt mediju pārstāvja akreditāciju;

41. pauž dziļas bažas par uzbrukumiem, aizskaršanu, vardarbību un draudiem, kas vērsti pret žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un citām personām, kuras atmasko ārvalstu iejaukšanos, un kas var pat apdraudēt viņu neatkarību; aicina Komisiju drīzumā iesniegt konkrētus un vērienīgus priekšlikumus par visu šo personu drošību, ietverot stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (STPSL) instrumentu un ekonomisko, juridisko un diplomātisko atbalstu, kā tas izklāstīts Eiropas Demokrātijas rīcības plānā; šajā ziņā atzinīgi vērtē Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/1534 (2021. gada 16. septembris) par aizsardzības, drošības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu žurnālistiem un citiem mediju profesionāļiem Eiropas Savienībā¹⁴; aicina Komisiju un dalībvalstis efektīvi aizsargāt žurnālistus un citus mediju profesionāļus, izmantojot leģislatīvus un neleģislatīvus instrumentus;
42. uzsver, ka jāiesaista vietējie un reģionālie lēmumu pieņēmēji, kuri atbild par stratēģiskiem lēmumiem savu kompetenču jomās, tādās kā infrastruktūra, kiberdrošība, kultūra un izglītība; uzsver, ka vietējie un reģionālie politiķi un iestādes bieži vien jau agrīnā posmā var identificēt attiecīgās tendences, un uzsver, ka vietējās zināšanas nereti ir vajadzīgas, lai noteiktu un īstenotu atbilstīgus pretpasākumus;
43. aicina Komisiju un dalībvalstis ieviest komunikācijas kanālus un izveidot platformas, ar ko uzņēmumi, NVO un privātpersonas, tostarp diasporu pārstāvji, varētu ziņot instancēm, ja viņi cietuši no informācijas manipulācijas vai iejaukšanās; aicina dalībvalstis atbalstīt uzbrukumos cietušos un tos, kuri zina par šādiem uzbrukumiem vai uz kuriem izdara spiedienu;

Ārvalstu iejaukšanās caur tiešsaistes platformām

44. atzinīgi vērtē ierosinājumu pārskatīt Prakses kodeksu dezinformācijas jomā un priekšlikumus par digitālo pakalpojumu aktu un digitālo tirgus aktu, ka arī citus pasākumus, kas saistīti ar Eiropas demokrātijas rīcības plānu un var būt efektīvi instrumenti cīņā pret ārvalstu iejaukšanos; iesaka minēto priekšlikumu galīgajā lasījumā ņemt vērā šīs iedaļas atlikušajā daļā izklāstītos aspektus;
45. uzsver, ka vārda brīvību nedrīkst kļūdaini interpretēt kā brīvību iesaistīties tiešsaistes darbībās, kuras ir nelikumīgas bezsaistē, piemēram, tādās darbībās kā vajāšana, naida runa, rasu diskriminācija, terorisms, vardarbība, spiegošana un draudi; uzsver, ka platformām ne vien jāievēro tās valsts tiesību akti, kurā tie iedibināti, bet arī uzņemtās saistības, jo īpaši attiecībā uz kaitīgu saturu tiešsaistē; aicina platformas stiprināt centienus novērst tāda nelikumīga satura atkārtotu parādīšanos, kas ir identisks iepriekš kā nelikumīgam identificētam un izņemtam saturam;
46. uzsver, ka pirmām kārtām jāturpina pētīt dezinformācijas un ārvalstu iejaukšanās tiešsaistē vēršanās plašumā un ES mērogā jāievieš tiesību akti, ar ko panāktu būtiski lielāku un konstruktīvāku pārredzamību, uzraudzību un pārskatatbildību pār tiešsaistes platformu darbībām un likumīgu lietotāju piekļuvi datiem, jo īpaši saistībā ar algoritmiem un tiešsaistes reklāmu; prasa sociālo mediju uzņēmumus uzturēt reklāmas bibliotēkas;

---

¹⁴ OV L 331, 20.9.2021., 8. lpp.

47. prasa īstenot regulējumu un darbības, ar ko uzliktu pienākumu platformām, jo īpaši tām, kas rada sistēmisku risku sabiedrībai, iesaistīties cīņā pret informācijas manipulāciju un iejaukšanos, kas ietvertu, piemēram, marķējumus, ar ko identificē īstenos kontu autorus, ierobežotu piekļuvi kontiem, kurus regulāri izmanto dezinformācijas izplatīšanai vai kuri regulāri pārkāpj platformas noteikumus un nosacījumus, ka arī varētu apturēt un — vajadzības gadījumā un saskaņā ar skaidriem tiesību aktiem — dzēst neautentiskus kontus, ko izmanto koordinētām iejaukšanās kampaņām, vai demonetizēt dezinformācijas izplatīšanas vietnes, veikt pasākumus, kas mazina iejaukšanās riskus, ko rada platformu algoritmi, reklāmas modeļi, ieteikumu sistēmas un MI tehnoloģijas, un signalizēt par dezinformējošu saturu gan ievietotajās ziņās, gan komentāros; atgādina, ka šādu pasākumu īstenošanai jābūt pārredzamai un pārskatatbildīgai;
48. aicina Komisiju pilnībā ņemt vērā Eiropas Padomes 2021. gada 21. jūnijā pieņemtos norādījumus par paraugpraksi attiecībā uz efektīvām tiesiskām un procesuālām sistēmām, ar ko īsteno satura moderācijas pašregulējuma un līdzregulējuma mehānismus;
49. prasa pilnībā un efektīvi īstenot Vispārīgo datu aizsardzības regulu¹⁵, ar ko ierobežo datu apjomu, kādu platformas drīkst glabāt par lietotājiem, un termiņu, cik ilgi datus drīkst izmantot, jo īpaši attiecībā uz platformām un lietotnēm, kas izmanto ļoti privātus un/vai sensitīvus datus, un šādas lietotnes ir, piemēram, ziņapmaiņas, veselības, finanšu un iepazīšanās lietotnes un mazas diskusiju grupas; prasa, lai vārtziņu platformas personas datus nekombinētu ar personas datiem, ko vārtzinis ieguvis, piedāvājot citus pakalpojumus, vai ar personas datiem, ko ieguvušas trešās personas, sniedzot savus pakalpojumus, lai datu glabāšanai un kopīgošanai vienlīdz viegli būtu piekrist vai nepiekrist un lai lietotāji varētu izvēlēties, vai viņi vēlas saņemt citu personalizētu reklāmu tiešsaistē; atzinīgi vērtē visus centienus aizliegt konkrētas mērķauditorijas noteikšanu politiskajā reklāmā, cita starpā tādas paņēmienus, kuru pamatā ir sensitīvi personas dati, piemēram, etniskā izcelsme, reliģiskā pārliecība vai seksuālā orientācija, un aicina Komisiju apsvērt iespēju konkrētas mērķauditorijas noteikšanas aizliegumu paplašināt, to attiecinot arī uz tematisko reklāmu;
50. prasa piemērot saistošus ES noteikumus, ar ko platformām prasītu sadarboties ar kompetentajam iestādēm, regulāri testēt savas sistēmas un identificēt, novērtēt un mazināt informācijas manipulācijas un iejaukšanās risku un novērst iespējamās nepilnības, kādas varētu rasties, izmantojot viņu sniegtos pakalpojumus, un cita starpā šāda pārraudzība ietver to, kādu risku rada viņu sniegto pakalpojumu tehniskais projekts un pārvaldība; prasa piemērot saistošus ES noteikumus, ar ko platformām uzliktu pienākumu uzraudzīt, kā viņu pakalpojumus izmanto, piemēram, platformām būtu jānodrošina vislielāko interesi izraisošo un vispopulārāko ziņu uzraudzība reāllaikā un jāapkopo pārskati par katru valsti, lai atklātu informācijas manipulāciju un iejaukšanos un atbildīgajām iestādēm signalizētu par aizdomīgu iejaukšanos, kā arī šādu noteikumu mērķis būtu palielināt izmaksas rīcībšpēkiem, kuri izliekas neredzam šādu darbību izvēršanu savās sistēmās;

---

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK, OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

51. aicina tiešsaistes platformas atvēlēt pienācīgus resursus kaitīgas ārvalstu iejaukšanās nepieļaušanai, kā arī labāku darba apstākļu, psiholoģiskās aprūpes un taisnīgas samaksas nodrošināšanai satura moderatoriem; aicina lielās sociālo mediju platformas par katru valsti sniegt detalizētus pārskatus par resursiem, kas veltīti faktu pārbaudei valstī, pētniecībai, satura moderācijai, ieskaitot cilvēkresursu un MI spējām atsevišķās valodās, un sadarbībai ar vietējo pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka šīm platformām ir jāpastiprina centieni vērsties pret dezinformāciju mazākos un komerciāli mazāk ienesīgos ES tirgos;
52. aicina sociālo mediju platformas pilnībā ievērot visu ES iedzīvotāju līdztiesību neatkarīgi no izmantotās valodas pakalpojumu, rīku un uzraudzības mehānismu izstrādē, kā arī pasākumos, kas nodrošina lielāku pārredzamību un drošāku tiešsaistes vidi; uzsver, ka tas attiecas ne tikai uz visām oficiālajām valstis un reģionālajām valodām, bet arī uz apjomīgu diasporu valodām ES; uzsver, ka šiem pakalpojumiem vajadzētu būt piekļūstamiem arī cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem;
53. aicina skaidri un salasāmi marķēt dziļviltojumus gan platformu lietotājiem, gan satura metadatos, lai uzlabotu to izsekojamību pētniekiem un faktu pārbaudītājiem; šajā sakarā atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot satura autentiskumu un izsekojamību, piemēram, ūdenszīmju un autentiskuma standartu izstrādi un globālu standartu ieviešanu;
54. aicina regulēt pakalpojumus, kas piedāvā sociālo mediju manipulāciju rīkus un pakalpojumus, piemēram, kontu vai satura sniegtspējas pastiprināšanu ar mākslīgu iesaisti vai neautentiskiem profiliem; uzsver, ka šo noteikumu pamatā jābūt rūpīgam pašreizējās prakses un ar to saistīto risku novērtējumam un tiem būtu jānovērš, ka ļaunprātīgi rīcībšpēki šos pakalpojumus izmanto politiskas iejaukšanās nolūkā;
55. uzsver, ka tiem, kuri vēlas ievietot reklāmu, jābūt pārredzamam, kas ir faktiskā fiziskā vai juridiskā persona, kura izveidojusi tiešsaistes saturu un kontus; aicina platformas ieviest mehānismus, ar ko atklāt un apturēt neautentiskus kontus, kuri saistīti ar koordinētām ietekmēšanas operācijām; uzsver, ka šādas prakses nedrīkstētu skart iespēju tiešsaistē būt anonīmam, kas ir izšķirīgi svarīga žurnālistu, aktīvistu, marginalizētu kopienu un neaizsargātā stāvoklī esošu cilvēku (piemēram, trauksmes cēlēju, disidentu un autokrātisku režīmu politisko oponentu) aizsardzībai;
56. uzsver, ka lielāka atbildība par satura izņemšanu nedrīkst novest pie patvaļīgas likumīga satura izņemšanas; mudina attiecībā uz faktisko personu kontu pilnīgu apturēšanu vai automatizētu filtru masveida izmantošanu rīkoties piesardzīgi; ar bažām atzīmē platformu patvaļīgos lēmumus apturēt vēlētu amatpersonu kontus; uzsver, ka šie konti būtu jālikvidē tikai tad, ja to pamato skaidri, demokrātiskajās vērtībās balstīti tiesību akti, kuri ir iestrādāti uzņēmējdarbības politikā un kuru izpilde tiek panākta ar neatkarīgu demokrātisko uzraudzību, un ka ir jābūt pilnībā pārredzamam procesam, kas nodrošina pārsūdzības tiesības;
57. aicina pieņemt saistošus noteikumus, kuri platformām liktu izveidot viegli pieejamus un efektīvus saziņas kanālus cilvēkiem vai organizācijām, kas vēlas ziņot par nelikumīgu saturu, noteikumu pārkāpumiem, dezinformāciju vai ārvalstu īstenotu iejaukšanos vai manipulācijām, lai attiecīgā gadījumā apsūdzētie indivīdi varētu sniegt skaidrojumu,

pirms tiek īstenots ierobežojošais pasākums, un izveidot neitrālas, pārredzamas, ātras un piekļūstamas nosūtīšanas un pārsūdzības procedūras personām, kas cietušas no tiešsaistē ievietota satura, tām, kuras par saturu ziņo, un indivīdiem vai organizācijām, ko skar lēmums marķēt saturu, ierobežot tā redzamību, liegt piekļuvi kontiem vai tos apturēt vai arī ierobežot piekļuvi ieņēmumiem no reklāmas; iesaka sociālo mediju platformām izraudzīt īpašu kontaktpunktu katrai dalībvalstij un veidot darba grupas katrām svarīgām vēlēšanām katrā dalībvalstī;

58. aicina pieņemt leģislatīvas normas, kas nodrošinātu pārredzamību lietotājiem un sabiedrībai, piemēram, nosakot platformām pienākumu izveidot publiskus tiešsaistes reklāmas arhīvus, kuros vajadzīgo informāciju var viegli meklēt un kur iekļauta arī informācija par reklāmas mērķauditoriju un apmaksātājiem, kā arī moderēto un dzēsto saturu, izveidot pašregulācijas pasākumus un valstu kompetentajā iestādēm, pārbaudītiem pētniekiem, kas ir saistīti ar akadēmiskajām iestādēm, medijiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un starptautiskām organizācijām, kas pārstāv sabiedrības intereses, dot vispusīgu un jēgpilnu piekļuvi informācijai par algoritmu izstrādi, izmantošanu un ietekmi; uzskata, ka šādu arhīvu rādītāji būtu jāaskaņo, lai būtu iespējama starpplatformu analīze un lai samazinātu platformu administratīvo slogu;
59. aicina izbeigt uzņēmējdarbības modeļus, kuru pamatmetode ir pamudināt cilvēkus platformās palikt ilgāk, padodot viņiem saistošu saturu; aicina leģislatīvo lēmumu pieņēmējus un platformas, izmantojot cilvēkus moderatorus un trešās puses reidentus, nodrošināt, ka algoritmi nepopularizē nelikumīgu, ekstrēmistisku, diskriminējošu vai radikalizējošu saturu, bet gan piedāvā lietotājiem viedokļu daudzveidību un piešķir prioritāti faktiem un zinātniski pamatotam saturam, it īpaši tādos svarīgos sociālos jautājumos kā sabiedrības veselība un klimata pārmaiņas; uzskata, ka uz piesaisti balstītas un atkarību veidojošas sarindošanas sistēmas ir sistēmisks drauds mūsu sabiedrībai; aicina Komisiju risināt aktuālo cenu stimulu jautājumu: izteikti fokusēta reklāma ar polarizējošu saturu bieži ir daudz lētāka nekā mazāk fokusēta reklāma ar sociāli integrējošu saturu par tādu pašu skatījumu skaitu;
60. aicina algoritmus pārveidot tā, lai izbeigtu popularizēt saturu, kura avots ir neautentiski konti un kanāli, kas mākslīgi veicina kaitīgas ārvalstu manipulētas informācijas izplatīšanos; aicina algoritmus pārveidot tā, lai tie nevirzītu priekšplānā uz nesaskaņām un dusmām mudinošu saturu; uzsver, ka ES ir jāievieš pasākumi, kas juridiski prasītu sociālo mediju uzņēmumiem pēc iespējas lielākā mērā nepieļaut dezinformācijas izplatīšanos, tiklīdz tā atklāta, un ka gadījumi, kad platformas neievēro dezinformācijas izņemšanas prasību, nedrīkst palikt bez sekām;
61. uzsver, ka ir jāuzlabo testēšanas posms un sistemātiski jāpārbauda algoritmu darbības sekas, tostarp tas, kā tie veido publisko diskursu un ietekmē politiskos rezultātus un kā tiek prioritizēts saturs; uzsver, ka šādā pārbaudē būtu arī jāpārlicinās, vai platformas spēj izpildīt garantijas, kas ir paredzētas to attiecīgajos noteikumos, un vai tās ir ieviesušas pietiekamus aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu, ka ar liela mēroga koordinētām un neautentiskām rīcībām tiek manipulēts platformās redzamais saturs;
62. pauž satraukumu par to, ka aptuveni 1400 dezinformācijas tīmekļa vietņu, kuras vērstas

uz ES iedzīvotājiem, ik gadu gūst vidēji 65 miljonus EUR reklāmas ieņēmumos¹⁶; uzsver, ka tiešsaistes reklāma, dažkārt pat publisko iestāžu reklāma, bez reklāmdevēja piekrišanas vai ziņas nonāk ļaunprātīgās tīmekļa vietnēs, kas popularizē naida runu un dezinformāciju, un tādējādi tās finansē; atzīmē, ka pieci uzņēmumi, tostarp *Google Ads*, nodrošina 97 % no šiem reklāmas ieņēmumiem un ir atbildīgi par savos inventāros iekļauto publicētāju tīmekļu vietņu atlasīšanu, tāpēc to varā ir noteikt, kāds saturs tiek monetizēts un kāds ne; uzskata par nepieņemamu to, ka algoritmi, kas sadala reklāmas līdzekļus, sabiedrībai ir pilnīgi neizzināmi; aicina Komisiju izmantot konkurences politikas un pretmonopola tiesību aktu instrumentus, lai nodrošinātu funkcionālu tirgu un izbeigtu šo monopolu; aicina šos rīcībbspēkus nepieļaut, ka dezinformācijas tīmekļa vietnes tiek finansētas ar to reklāmas pakalpojumiem; uzteic organizācijas, kuras ir apņēmušās vairot informētību par šo satraucošo jautājumu; īpaši uzsver, ka reklāmdevējiem vajadzētu būt tiesībām zināt un izlemt, kur to reklāma tiek izvietota un kurš brokeris ir apstrādājis to datus; aicina izstrādāt mediācijas procesu, kas ļautu reklāmdevējiem saņemt atlīdzību, ja reklāma tiek ievietota tīmekļa vietnēs, kuras popularizē dezinformāciju;

63. uzsver, ka atjauninātajam Prakses kodeksam dezinformācijas jomā, Digitālo pakalpojumu aktam, Digitālo tirgu aktam un citiem pasākumiem, kuri saistīti ar Eiropas Demokrātijas rīcības plānu, pēc pieņemšanas būs vajadzīgs rezultatīvs pārskats, novērtēšanas un sankciju mehānisms, ar ko regulāri izvērtēt to īstenošanu valstu un ES līmenī un bez kavēšanās apzināt un novērst nepilnības, kā arī piemērot sankcijas par saistību nepareizu pildīšanu un par saistību nepildīšanu; šajā sakarā aicina katrā dalībvalstī iecelt spēcīgus un spējīgus digitālo pakalpojumu koordinatorus, kā arī nodrošināt pietiekamus resursus, lai Komisijas izpildes panākšanas struktūras varētu pildīt uzdevumus, kas tai uzticēti ar Digitālo pakalpojumu aktu; turklāt uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, ka tiešsaistes platformām tiek veiktas Komisijas sertificētas neatkarīgas revīzijas; atzīmē, ka nolūkā nodrošināt revidentu neatkarību revidentus nevar finansēt atsevišķas platformas;
64. šajā sakarā aicina kopregulēšanas veidā noteikt galvenos snieguma rādītājus (*KPI*), lai nodrošinātu platformu darbību verificējamību, kā arī to ietekmi; uzsver, ka šiem KPI būtu jāiekļauj katrā valstij specifiski rādītāji, piemēram, dezinformācijas mērķauditorija, iesaistīšanās (klikšķu skaits u. c.), faktu pārbaudes un pētniecības finansēšana valstī un pilsoniskās sabiedrības attiecību izplatība un stiprums valstī;
65. pauž dziļas bažas par pārredzamības trūkumu Prakses kodeksa dezinformācijas jomā pārskatīšanā — diskusijas lielākoties ir bijušas privātā sektora un Komisijas ziņā; pauž nožēlu par to, ka prakses kodeksa pārskatītās versijas izstrādē netika pienācīgi uzklauts Eiropas Parlaments, it sevišķi INGE īpašā komiteja, un dažas citas svarīgas ieinteresētās personas;
66. pauž nožēlu par to, ka prakses kodekss joprojām ir pašregulācijas instruments, jo pašregulācija nav pietiekama, lai aizsargātu sabiedrību no iejaukšanās un manipulācijas mēģinājumiem; pauž bažas par to, ka atjauninātais Prakses kodekss dezinformācijas jomā varētu nespēt nodrošināt risinājumu gaidāmajām problēmām; ir nobažījies par to,

---

¹⁶ https://disinformationindex.org/wp-content/uploads/2020/03/GDI_Adtech_EU.pdf.

ka norādījumi par prakses kodeksa stiprināšanu lielā mērā balstās uz Komisijas Digitālo pakalpojumu akta priekšlikumu; aicina ātri rīkoties, lai nodrošinātu, ka prakses kodekss platformām paredz saistošus pienākumus nodrošināt ES gatavību pirms nākamajām vietējām, reģionālajām, valsts un Eiropas vēlēšanām;

67. aicina ES aizsargāt un sekmēt dialogu tehnoloģiju kopienā un informācijas apmaiņu par sociālo platformu rīcību un stratēģijām; uzskata, ka vienīgi atvērta tehnoloģiju kopiena var stiprināt sabiedrisko domu pret uzbrukumiem, manipulācijām un iejaukšanos; aicina izskatīt iespēju izveidot publiskās un privātās partnerības informācijas apmaiņas un analīzes centru (*ISAC*) dezinformācijas jomā, kura dalībnieki izsekotu, marķētu un kopīgotu informāciju par dezinformācijas draudiem un tās izplatītājiem atbilstīgi draudu klasifikācijai; uzskata, ka šo informāciju varētu izmantot ES ātrās brīdināšanas sistēma un G7 mehānisms un ka tā sniegtu ieguvumus arī mazākiem rīcībspēkiem ar ierobežotiem resursiem; turklāt aicina izstrādāt nozares mēroga standartu attiecībā uz dezinformāciju reklāmas pakalpojumu un tiešsaistes monetizācijas pakalpojumu kontekstā, lai demonetizētu kaitīgu saturu, ar domu, ka šis standarts būtu jāizmanto arī tiešsaistes maksājumu sistēmām un e-komercijas platformām un būtu jārevidē trešai personai;
68. uzsver, ka kodeksam ir jāspēj kalpot par iedarbīgu instrumentu, līdz stāsies spēkā Digitālo pakalpojumu akts (DPA); uzskata, ka kodeksam būtu jāpārņem daži no DPA paredzētajiem pienākumiem un jāuzliek par pienākumu parakstītājiem īstenot vairākus DPA noteikumus par pētnieku un regulatoru piekļuvi datiem un reklāmas pārredzamību, tostarp algoritmu un ieteikumu sistēmu pārredzamību; mudina parakstītājus savu atbilstību šiem pienākumiem pārbaudīt neatkarīgā revīzijā un aicina publicēt šādu revīziju ziņojumus;
69. pauž nožēlu par to, ka atbilstība kodeksam netiek uzraudzīta pietiekami pārredzami, un par kodeksa pārskatīšanas laiku — tā tiks pabeigta pirms INGE komitejas secinājumu pieņemšanas; atzīmē, ka būtu jāpublisko vismaz sanāksmju darba kārtības, noslēguma piezīmes un dalībnieku saraksti; mudina parakstītājus Parlamentā apliecināt savas apņemšanās attiecībā uz kodeksu un izklāstīt, kā tie šīs apņemšanās īstenojuši un īstēnos;
70. uzskata, ka neatkarīgiem mediju regulatoriem, piemēram, Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupai, varētu būt izšķirīga nozīme kodeksa uzraudzībā un izpildes panākšanā;
71. atzinīgi vērtē priekšlikumu izveidot darba grupu, kas paredzēta Komisijas norādījumos par kodeksa stiprināšanu; uzstāj, lai Komisija šajā darba grupā uzaicina Parlamenta, valstu regulatoru un citu ieinteresēto personu pārstāvjus, tostarp no pilsoniskās sabiedrības un pētnieku kopienas;

Kritiskā infrastruktūra un stratēģiskās nozares

72. uzskata, ka kritiskās infrastruktūras savstarpējās savienotības un pārrobežu rakstura dēļ tā kļūst arvien neaizsargātāka pret ārēju iejaukšanos un ka pašreizējais satvars būtu jāpārskata; tāpēc uzteic Komisijas priekšlikumu jaunai direktīvai par to kritisko vienību noturības uzlabošanu, kuras Eiropas Savienībā sniedz būtiskus pakalpojumus;

73. iesaka saglabāt dalībvalstu prerogatīvu identificēt kritiskās vienības, bet koordinācija ES līmenī ir nepieciešama, lai:
- a) stiprinātu savienojumus un saziņas kanālus, ko izmanto vairāki rīcībbspēki, tostarp ES misiju un operāciju vispārējai drošībai,
  - b) ar Kritisko vienību noturības grupu atbalstītu dalībvalstu kompetentās iestādes, nodrošinot ieinteresēto personu daudzveidīgu līdzdalību un it īpaši mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), pilsoniskās sabiedrības organizāciju un arodbiedrību faktisku iesaisti,
  - c) veicinātu paraugprakses apmaiņu ne tikai starp dalībvalstīm, bet arī reģionālā un vietējā līmenī, tostarp ar Rietumbalkāniem, kā arī starp kritiskās infrastruktūras īpašniekiem un operatoriem, piemēram, izmantojot starpaģentūru saziņu, lai agrīnā posmā identificētu bažas raisošu notikumu attīstību un izstrādātu pienācīgus pretpasākumus,
  - d) īstenotu kopīgu stratēģiju reaģēšanai uz kibernetiskiem kritiskajai infrastruktūrai;
74. iesaka, ka kritisko vienību sarakstu varētu paplašināt, tajā iekļaujot digitālo vēlēšanu infrastruktūru un izglītības sistēmas, ņemot vērā to izšķirīgo nozīmi ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa darbības un stabilitātes nodrošināšanā, un ka, lemjot par jaunu aizsargājamo stratēģisko nozaru pievienošanu sarakstam, būtu jāpieļauj elastība;
75. aicina īstenot visaptverošu ES pieeju, kā vērsties pret hibrīddraudiem vēlēšanu procesiem un uzlabot dalībvalstu savstarpējo koordināciju un sadarbību; aicina Komisiju vēlēšanu kontekstā kritiski novērtēt atkarību no platformām un datu infrastruktūras; uzskata, ka privātā sektora demokrātiskā pārraudzība ir nepietiekama; aicina palielināt platformu demokrātisko pārraudzību, cita starpā — nodrošināt kompetentajām iestādēm pienācīgu piekļuvi datiem un algoritmiem;
76. iesaka pieņēmtos, kas izriet no ierosinātās direktīvas, tostarp ES mēroga un atsevišķu valstu apdraudējumu, risku un ievainojamības novērtējumos, atspoguļot jaunākos notikumus un tos veikt Kopīgajam pētniecības centram sadarbībā ar EĀDD *INTCEN*; uzsver, ka šīm iestādēm ir vajadzīgi pietiekami resursi, lai tās varētu veikt modernāko analīzi, un stingra demokrātiskā pārraudzība, kas nedrīkstētu liegt *FRA* veikt iepriekšēju izvērtējumu, lai nodrošinātu pamattiesību ievērošanu;
77. uzskata, ka ES un tās dalībvalstīm ir jānodrošina finansējuma alternatīvas Rietumbalkānu ES kandidātvalstīm un citām potenciālajām kandidātvalstīm, kur trešās valstis kā ģeopolitiskus instrumentus izmantojušas ĀTI nolūkā palielināt savu varu pār šīm valstīm, un tādējādi jāpanāk, ka liela daļa ES un kandidātvalstu kritiskās infrastruktūras nenonāk trešo valstu un to uzņēmumu īpašumā, kā noticis ar Pirejas ostu Grieķijā un kā pašlaik notiek ar Ķīnas investīcijām zemūdens kabeļos Baltijas jūrā, Vidusjūrā un Ziemeļu Ledus okeānā; tādēļ atzinīgi vērtē ĀTI izvērtēšanas regulu, kas kalpo par svarīgu instrumentu, ar kuru koordinēt dalībvalstu darbības ārvalstu ieguldījumu jomā, un aicina stiprināt tiesisko regulējumu un tā izpildes panākšanu, lai nodrošinātu, ka tiek bloķēti ĀTI, kas nelabvēlīgi ietekmē ES drošību, kā noteikts regulā, un ka vairāk ĀTI izvērtēšanas kompetenču tiek nodotas ES iestādēm; aicina atteikties

no lētākā piedāvājuma principa valdību investīciju lēmumos; aicina visas dalībvalstis, kam nav ieguldījumu izvērtēšanas mehānismu, šādus pasākumus ieviest; uzskata, ka šis regulējums būtu labāk jāsavieno ar neatkarīgu analīzi, ko veiktu valstu un ES institūti vai citas attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, domnīcas, lai apzinātu un novērtētu ĀTI plūsmas; uzskata, ka minēto regulējumu varētu būt lietderīgi attiecināt arī uz citām stratēģiskajām nozarēm, piemēram, 5G un informācijas un komunikācijas tehnoloģijām (IKT), lai ierobežotu ES un tās dalībvalstu atkarību no augsta riska piegādātājiem; uzsver, ka šai pieejai būtu vienlīdz jāattiecas uz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm;

78. uzskata, ka ES saskaras ar lielākiem izaicinājumiem, kurus radījusi agrāku ieguldījumu nepietiekamība, kas veicinājusi atkarību no ārvalstu tehnoloģiju piegādātājiem; iesaka nodrošināt kritiskās infrastruktūras un kritisko materiālu ražošanas un piegādes ķēdes Eiropas Savienībā; tādēļ ES virzība uz atvērtu stratēģisko autonomiju un digitālo suverenitāti ir svarīga un tas ir pareizais ceļš uz priekšu; uzsver, ka no ES tiek gaidīts, ka tā izmantos jaunus rīkus, ar ko stiprināt savu ģeopolitisko stāvokli, tostarp pretpiespiešanas instrumentu; uzskata, ka Komisijas izsludinātais Eiropas mikroshēmu akts, ar ko iecerēts nodrošināt, ka Eiropas Savienībā tiek ražotas mikroshēmu ražošanā būtiskas daļas, ir svarīgs solis nolūkā ierobežot atkarību no tādām trešām valstīm kā Ķīna un ASV; uzskata, ka investīcijas mikroshēmu ražošanā visā blokā ir jāveic koordinēti un uz pieprasījuma analīzes pamata, lai izvairītos no sacensības par valsts publiskajām subsīdijām un nesadrumstalotu vienoto tirgu; tādēļ aicina Komisiju izveidot īpašu Eiropas Pusvadītāju fondu, kas varētu atbalstīt tik ļoti nepieciešamā prasmīgā darbaspēka nodrošināšanu un kompensēt augstākas ražošanas un projektēšanas objektu izveides izmaksas Eiropas Savienībā; uzskata Taivānu par svarīgu partneri pusvadītāju ražošanas veicināšanā ES;
79. aicina attīstīt Eiropas datu infrastruktūras un pakalpojumu sniedzēju, kuri atbilst Eiropas drošības standartiem, tīklus, piemēram, *GAIAX*, kas ir svarīgs solis ceļā uz reālistiskām alternatīvām pastāvošajiem pakalpojumu sniedzējiem un uz atvērtu, pārredzamu un drošu digitālo ekonomiku; uzsver nepieciešamību stiprināt MVU un nepieļaut mākoņdatošanas tirgus karteļu veidošanos; atgādina, ka datu centri ir kritiska infrastruktūra; pauž bažas par trešo valstu un to uzņēmumu ietekmi uz *GAIAX* attīstību;
80. uzsver, ka publisko elektronisko sakaru tīklu, piemēram, interneta pamatlīniju un zemūdens sakaru kabeļu, integritāte, pieejamība un konfidencialitāte ir izšķirīgi svarīga drošības aspektā; aicina Komisiju un dalībvalstis nepieļaut sabotāžu un spiegošanu šajos sakaru tīklos un veicināt sadarbīgu drošas maršrutēšanas standartu izmantošanu, lai nodrošinātu elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu integritāti un noturību, cita starpā izmantojot jauno stratēģiju *Global Gateway*;
81. aicina Komisiju ierosināt darbības, kā panākt drošu, ilgtspējīgu un taisnīgu apgādi ar izejvielām, ko izmanto kritisko komponentu un tehnoloģiju ražošanā, ieskaitot akumulatorus un aprīkojumu, 5G un turpmākas tehnoloģijas, kā arī ķīmisko un farmaceitisko produktu ražošanai, un vienlaikus uzsver, cik svarīga ir globālā tirdzniecība un starptautiskā sadarbība, kas norit, pilnībā ievērojot darba ņēmēju tiesības, respektējot dabisko vidi un panākot, ka tiek izpildīti starptautiskie sociālie un ilgtspējas standarti attiecībā uz resursu izmantošanu; atgādina, ka ir jānodrošina nepieciešamais finansējums pētniecībai un izstrādei, lai rastu piemērotus aizstājējus

piegādes ķēdes pārrāvuma gadījumā;

Ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos

82. aicina visa vēlēšanu procesa aizsardzību izvirzīt par vienu no galvenajiem ES un valstu drošības jautājumiem, jo brīvas un godīgas vēlēšanas ir demokrātiskā procesa centrā; aicina Komisiju izstrādāt labāku reaģēšanas satvaru, ar ko vērsties pret ārvalstu iejaukšanos vēlēšanu procesos un kam cita starpā būtu jāietver kanāli tiešai saziņai ar iedzīvotājiem;
83. uzsver, ka ir jāveicina sabiedrības noturība pret dezinformāciju vēlēšanu procesu laikā, arī privātajā un akadēmiskajā sektorā, un jāpieņem holistiska pieeja, kā pret šādu iejaukšanos vērsties pastāvīgi — no skolu izglītības programmām līdz balsošanas tehniskajai integritātei un uzticamībai, kā arī ar strukturāliem pasākumiem, kuri būtu piemēroti iejaukšanās hibrīdajam raksturam; jo īpaši aicina izstrādāt plānu, kā sagatavoties 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām un kurā būtu jāiekļauj stratēģija, apmācība un izpratnes veicināšana Eiropas politiskajām partijām un to darbiniekiem, kā arī pastiprināti drošības pasākumi, kas nepieļautu ārvalstu iejaukšanos;
84. uzskata, ka maldinoša informācija un dezinformācija sociālajos medijos ir kļuvusi par arvien lielāku problēmu vēlēšanu integritātei; uzskata, ka sociālo mediju platformām būtu jānodrošina vēlēšanu integritātes aizsardzības politikas īstenošana un pareiza darbība; pauž satraukumu par nesējajiem konstatējumiem, ka ļaunprātīgi rīcībaspēki nolīgst privātus uzņēmumus, lai tie iejauktos vēlēšanās, izplatītu maldinošus vēstījumus un popularizētu virālas sazvērestības teorijas, galvenokārt sociālajos medijos; aicina padziļināti izpētīt, kā apkarot “iznomājamas dezinformācijas” fenomenu, jo tas kļūst aizvien sarežģītāks un biežāk sastopams visā pasaulē;
85. uzsver, ka vēlēšanu novērošanas misijas pilda ārkārtīgi svarīgu lomu, sniedzamas attiecīgu informāciju un konkrētus ieteikumus, lai vēlēšanu sistēmu padarītu noturīgāku un palīdzētu cīnīties pret ārvalstu iejaukšanos vēlēšanu procesos; aicina uzlabot un stiprināt vēlēšanu procesus, paturot prātā, ka vēlēšanu novērošanas misijas ir svarīgs instruments, ar ko cīnīties pret to, ka neliberāli režīmi, kuri mēģina izlikties demokrātiski, aizvien vairāk izmanto negodīgus un manipulētus vēlēšanu procesus; šajā sakarā uzsver, ka ir jāpārvērtē un jāatjaunina starptautiskās vēlēšanu novērošanas rīki un metodes, lai ņemtu vērā jaunas tendences un draudus, tostarp cīnītos pret viltus vēlēšanu novērotājiem, apmainītos paraugpraksēm ar līdzīgi domājošiem partneriem un cieši sadarbotos ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, piemēram, Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju (EDSO) un Eiropas Padomi, un visiem attiecīgajiem rīcībaspēkiem Deklarācijas par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem un Starptautisko vēlēšanu novērotāju rīcības kodeksa ietvaros; uzsver, ka EP deputātu dalība neatļautās vēlēšanu novērošanas misijās apdraud Eiropas Parlamenta uzticamību un reputāciju; atzinīgi vērtē un iesaka pilnībā īstenot Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupas procedūru, ko izmanto gadījumos, kad Eiropas Parlamenta deputāti individuāli un neoficiāli novēro vēlēšanas (pieņemta 2018. gada 13. decembrī), un kas ļauj uz pilnvaru laiku izslēgt deputātus no Parlamenta oficiālajām vēlēšanu novērošanas delegācijām;

Ārvalstu līdzekļu devēju slēptais finansējums politiskām darbībām

86. uzsver, ka, lai gan slēptā politisko darbību finansējuma ietekme uz, piemēram, antidemokrātiskajām tendencēm Eiropā vēl nav pietiekami labi izprasta, ārvalstu finansējums politiskajām darbībām, kas piešķirts, izmantojot slēptas operācijas, ir nopietns ES un tās dalībvalstu demokrātiskās darbības integritātes pārkāpums, jo īpaši vēlēšanu laikā, un tādēļ ir pretrunā brīvu un godīgu vēlēšanu principam; uzsver, ka visās dalībvalstīs būtu jānosaka, ka iesaistīties slēptās darbībās, ko finansē ārvalstu vara ar mērķi ietekmēt Eiropas vai valstu politikas procesu, ir nelikumīgi; šajā sakarā atzīmē, ka tādas valstis kā Austrālija ir ieviesušas tiesību aktus, kas aizliedz ārvalstu iejaukšanos politikā;
87. nosoda to, ka ekstrēmistiskām, populistiskām, pret Eiropu vērstām partijām un dažām citām partijām un indivīdiem ir saiknes ar mēģinājumiem iejaukties Savienības demokrātiskajos procesos un tās ir šajos mēģinājumos atklāti iesaistītas, un pauž satraukumu par to, ka ārvalstu iejaukšanās dalībnieki šīs partijas izmanto par ruporu savu autoritāro valdību leģitimēšanai; aicina viest pilnīgu skaidrību par šo partiju un indivīdu politiskajām un ekonomiskajām attiecībām ar Krieviju; uzskata, ka šīs attiecības ir izteikti nepienācīgas, un nosoda līdzdalību, kas politisko mērķu vārdā var pakļaut ES un tās dalībvalstis ārvalstu varu uzbrukumiem;
88. aicina dalībvalstis valsts regulējuma saskaņošanas ietvaros novērst turpmāk minētās nepilnības un aizliegt ārvalstu ziedojumus:
- ārvalstu rīcībspēku ieguldījumi natūrā politiskajām partijām, fondiem, personām, kas ieņem publisku amatu, vai vēlētam amatpersonām, tostarp finanšu aizdevumi no juridiskām vai fiziskām personām, kuras bāzētas ārpus ES un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) (izņemot Eiropas vēlētajus), anonīmi ziedojumi virs noteikta sliekšņa un izdevumu ierobežojumu trūkums politiskām kampaņām, kas paver ceļu ietekmei lielu ziedojumu formā; uzskata, ka politiķiem, politiskajiem rīcībspēkiem vai politiskajām partijām, kam kāds ārvalstu rīcībspēks ir piedāvājis finansiālu ieguldījumu vai ieguldījumu natūrā un/vai kas tādu pieņēmis, ir jābūt pienākumam par to ziņot kompetentajām iestādēm un šī informācija būtu tālāk jāizziņo ES līmenī, lai būtu iespējama ES mēroga uzraudzība;
  - fiktīvi līdzekļu devēji ar vietējo pilsonību¹⁷: ir jānodrošina pārredzamība attiecībā uz fiziskajām un juridiskajām personām, kas ir līdzekļu devējas, izmantojot atbilstības deklarācijas, kas apliecina līdzekļu devēja statusu, un jāpiešķir vēlēšanu komisijām lielākas izpildes panākšanas pilnvaras; ziedojumi no ES, kas pārsniedz noteiktu minimālo sliekšni, būtu jāreģistrē oficiālā un publiskā reģistrā un jāsaista ar fizisku personu, un būtu jānosaka sliekšnis privāto un juridisko personu ziedojumiem (un subsīdijām) politiskajām partijām;
  - čaulas sabiedrības un ārvalstu mātesuzņēmumu vietējie meitasuzņēmumi¹⁸: būtu jāaizliedz čaulas sabiedrības un jānosaka stingrākas prasības, lai atklātu no mātesuzņēmumiem saņemta finansējuma izcelsmi; finansējumam un ziedojumiem

¹⁷ Persona, kas savā vārdā ziedo svešu naudu politiskajai partijai vai kandidātam.

¹⁸ Šī nepilnība attiecas uz divām dažādām parādībām: čaulas sabiedrībām, kas neveic reālu uzņēmējdarbību un ir tikai finanšu slēpšanas līdzekļi, un ārvalstu mātesuzņēmumu vietējiem meitasuzņēmumiem, ko izmanto naudas iepludināšanai politikā.

politiskām partijām virs noteikta sliekšņa jābūt reģistrētiem publiskā un centrālā reģistrā ar oficiālu vārdu un adresi, ko var saistīt ar reālu personu, un dalībvalstīm šī informācija būtu jāvāc; aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstu iestādēm ir tiesības izmeklēt finansējuma izcelsmi, lai pārbaudītu vietējo meitasuzņēmumu sniegto informāciju un novērstu pietiekamu datu trūkumu valsts reģistros, jo īpaši situācijās, kad tiek izmantots čaulas sabiedrību tīkls;

- d) bezpeļņas organizācijas un trešās puses¹⁹, ko koordinē ārvalstu rīcībbspēki un kas izveidotas, lai ietekmētu vēlēšanu procesus: visā ES būtu jāapsver vienotāki noteikumi un pārredzamība attiecībā uz organizācijām, kuru mērķis ir finansēt politiskas darbības centienos tieši ietekmēt vēlēšanu procesus, piemēram, vēlēšanas un referendumu kampaņas; šādiem noteikumiem nevajadzētu liegt bezpeļņas organizācijām un trešām pusēm saņemt finansējumu tematiskām kampaņām; noteikumi, kas nodrošina finansējuma vai ziedojumu pārredzamību, ir jāpiemēro arī politiskajiem fondiem;
- e) uz tiešsaistes politisko reklāmu neattiecas noteikumi par reklāmu televīzijā, radio un drukātos izdevumos, un to parasti nereglamentē ES līmenī: tāpēc ir jāaizliedz reklāma, ko apmaksā rīcībbspēki, kuri nav no ES un EEZ, un jāgarantē pilnīga pārredzamība attiecībā uz tiešsaistes politiskās reklāmas iepirkumiem, ko veic rīcībbspēki no ES; uzsvēr, ka ir jānodrošina daudz lielāka pārredzamība un demokrātiskā pārskatatbildība attiecībā uz algoritmu izmantošanu; atzinīgi vērtē to, ka Komisija izsludinājusi jaunu tiesību akta priekšlikumu par sponsorēta politiskā satura pārredzamību, kā ierosināts Eiropas Demokrātijas rīcības plānā, kam būtu jāattiecas novērst 27 dažādo valstu regulējuma sadrumstalotību tiešsaistes politiskās reklāmas jomā un kas garantēs, ka ES partijas var pirms Eiropas vēlēšanām rīkot tiešsaistes kampaņas, vienlaikus ierobežojot ārvalstu iejaukšanās risku un izskatot arī to, kurus no tiem noteikumiem, ko politiskās partijas atsevišķās dalībvalstīs un lielas sociālo mediju platformas ir brīvprātīgi pieņēmušas, varētu noteikt par ikvienam ES piemērojamiem noteikumiem; aicina dalībvalstis atjaunināt savus politiskās reklāmas noteikumus, kas vairs neatbilst pastāvīgajai virzībai uz digitālo vidi kā galveno politiskās komunikācijas līdzekli; aicina Komisiju ierosināt, kā demokrātiski definēt tematiski ievirzītu politisko reklāmu, lai izbeigtu situāciju, kurā privātas peļņas platformas lemj, kas ir un kas nav tematiski ievirzīts;
- f) būtu jāīsteno neatkarīgu revidentu veikta vēlēšanu izdevumu uzraudzība, un informācija par izdevumiem un ziedojumiem būtu laikus jādara pieejama neatkarīgiem revidentiem, mazinot tādus riskus kā interešu konflikti un lobēšana politiskā finansējuma kontekstā; paredzot proaktīvu informācijas atklāšanu, par finansējuma regulējumu atbildīgajām iestādēm vajadzētu būt skaidram uzdevumam un spējām, resursiem un juridiskajām pilnvarām veikt izmeklēšanu un nodot lietas kriminālvajāšanai;

89. tādēļ aicina Komisiju analizēt slēpto finansējumu Eiropas Savienībā un iesniegt konkrētus priekšlikumus, kuru mērķis būtu novērst visas nepilnības, kas ļauj no trešo

---

¹⁹ Vairākās ES dalībvalstīs bezpeļņas organizācijām un trešām pusēm nav pienākuma atklāt līdzekļu devēju identitāti, bet tām ir atļauts finansēt politiskās partijas un kandidātus.

valstu avotiem nepārredzami finansēt politiskās partijas un fondus vai ievēlētās amatpersonas, un ierosināt kopīgus ES standartus, kuri būtu piemērojami visu dalībvalstu vēlēšanu tiesību aktiem; uzskata, ka dalībvalstīm būtu jātiecas ieviest skaidras pārredzamības prasības attiecībā uz politisko partiju finansējumu un aizliegt ziedojumus no valstīm ārpus ES un EEZ, izņemot no Eiropas vēlētājiem, kas dzīvo ārpus ES un EEZ, politiskajām partijām un individuāliem politiskajiem rīcībbspēkiem, un jāizstrādā skaidra sankciju sistēmas stratēģija; mudina Komisiju un dalībvalstis izveidot ES iestādi, kas īstenotu finanšu kontroli nolūkā apkarot nelikumīgu finansēšanas praksi un iejaukšanos no Krievijas un citu autoritāru režīmu puses; uzsver, ka jāaizliedz ziedojumi un finansējums, kuru procesā izmanto ārkārtīgi grūti izsekojamas jaunās tehnoloģijas; prasa dalībvalstīm un Komisijai piešķirt vairāk resursu un pamatīgākas pilnvaras pārraudzības aģentūrām, lai panāktu labāku datu kvalitāti;

90. apņemas nodrošināt, ka visas bezpeļņas organizācijas, domnīcas, institūti un NVO, kam ir iespēja sniegt ieguldījumu Parlamenta veiktajā ES politikas izstrādes darbā vai konsultatīva loma likumdošanas procesā, ir pilnībā pārredzamas, neatkarīgas un nav iesaistītas interešu konfliktos finansējuma un īpašumtiesību ziņā;
91. atzinīgi vērtē notiekošo Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu pārskatīšanu; atbalsta visus centienus panākt lielāku pārredzamību attiecībā uz Eiropas politisko partiju un fondu darbības finansēšanu, jo īpaši pirms 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, tostarp aizliegt visus ziedojumus no avotiem ārpus ES un anonīmiem avotiem, izņemot ES dalībvalstu valstspiederīgo diasporas, un ziedojumus no valstīm ārpus ES, kurus nav iespējams dokumentēt ne ar līgumiem vai pakalpojumu līgumiem, ne kā maksas par piederību pie Eiropas politiskās partijas, vienlaikus atļaujot dalības maksas Eiropas politiskajām partijām no to sastāvā esošām partijām valstīs ārpus ES un EEZ; mudina Eiropas un valstu politiskās partijas apņemties apkarot ārvalstu iejaukšanos un dezinformācijas izplatīšanos, parakstot hartu, kurā šajā ziņā noteiktas konkrētas saistības;
92. uzsver, ka daudzu Eiropas Padomes *GRECO* un Venēcijas komisijas ieteikumu īstenošana stiprinātu dalībvalstu un visas Savienības politiskās sistēmas imunitāti pret ārvalstu finansiālo ietekmi;

Kiberdrošība un noturība pret kiberuzbrukumiem

93. mudina ES iestādes un dalībvalstis strauji palielināt investīcijas ES stratēģiskajās kiberspējās un spējās detektēt, atklāt un novērst ārvalstu iejaukšanos, piemēram, investīcijas mākslīgajā intelektā, drošā komunikācijā, kā arī datu un mākoņdatošanas infrastruktūrā, lai uzlabotu ES kiberdrošību, vienlaikus ievērojot pamattiesības; aicina Komisiju arī vairāk investēt ES digitālo zināšanu un tehnisko zināšanu palielināšanā, lai uzlabotu izpratni par Eiropas Savienībā izmantotajām digitālajām sistēmām; aicina Komisiju piešķirt papildu cilvēkresursus, materiālos un finanšu resursus kiberdraudu analīzes spējām, proti, EĀDD *INTCEN*, un ES iestāžu, struktūru un aģentūru, proti, *ENISA* un ES iestāžu un aģentūru datorapdraudējumu reaģēšanas vienības (*CERT-EU*), un dalībvalstu kiberdrošībai; pauž nožēlu par sadarbības un saskaņotības trūkumu starp dalībvalstīm kiberdrošības jautājumos;

94. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus jaunai kiberdrošības stratēģijai un jaunai direktīvai, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kiberdrošību Eiropas Savienībā un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148²⁰ (TID 2); iesaka pašreizējā darbā pie priekšlikuma novērst 2016. gada TID direktīvas trūkumus, jo īpaši stiprināt drošības prasības, paplašināt piemērošanas jomu, izstrādāt satvaru Eiropas sadarbībai un informācijas apmaiņai, stiprināt dalībvalstu kiberdrošības spējas, pilnveidot publiskā un privātā sektora sadarbību, ieviest stingrākas izpildes prasības un noteikt, ka kiberdrošība ir mūsu sabiedrībai izšķirīgi svarīgu Eiropas struktūru augstākā līmeņa vadības atbildība; uzsver, ka ir svarīgi panākt vispārēji augstu kiberdrošības līmeni visās dalībvalstīs, lai mazinātu vājās vietas kopējā ES kiberdrošībā; uzsver, ka ir izšķirīgi svarīgi nodrošināt informācijas sistēmu noturību, un šajā sakarā atzinīgi vērtē Kiberkrīžu sadarbības organizāciju tīklu (*CyCLONe*); mudina turpināt atbalstīt EDSO uzticības veicināšanas pasākumus kibertelpas jomā;
95. atzinīgi vērtē TID 2 iekļauto Komisijas ierosinājumu veikt koordinētus kritisko piegādes ķēžu drošības riska novērtējumus, līdzīgi kā 5G ES rīku kopas gadījumā, lai labāk ņemtu vērā riskus, kas saistīti, piemēram, ar tādas programmatūras un aparatūras izmantošanu, kuru ražo ārvalstu kontrolē esoši uzņēmumi; aicina Komisiju izstrādāt globālus 6G standartus un konkurences noteikumus atbilstoši demokrātiskajām vērtībām; aicina Komisiju veicināt informācijas apmaiņu starp ES iestādēm un valstu iestādēm par problēmām, paraugpraksi un risinājumiem, kas saistīti ar rīku kopas pasākumiem; uzskata, ka ES būtu vairāk jāinvestē savās spējās 5G un turpmāko paaudžu tehnoloģiju jomā, lai mazinātu atkarību no ārvalstu piegādātājiem;
96. uzsver, ka kibernetizācijai nav robežu, un mudina ES pastiprināt savus starptautiskos centienus rezultatīvi pret to cīnīties; norāda, ka ES būtu jāuzņemas vadība tāda starptautiska kiberdrošības nolīguma izstrādē, kurā būtu noteiktas starptautiskas kiberdrošības normas kibernetizācijas apkarošanai;
97. atzinīgi vērtē paziņojumu par tāda kibernetizācijas akta izveidi, kas papildinās Eiropas kiberaizsardzības politiku, jo kiberdrošība un aizsardzība ir cieši saistītas jomas; aicina vairāk investēt Eiropas kiberaizsardzības spējās un koordinācijā; iesaka veicināt mūsu partneru kiberspēju veidošanu, izmantojot ES apmācības misijas vai civilās kibermisijas; uzsver, ka ir jāsaņem un jāstandartizē ar kibernetizāciju saistītā apmācība, un aicina šajā jomā piešķirt strukturālu ES finansējumu;
98. nosoda to, ka tādas valstis kā Maroka, Saūda Arābija, Ungārija, Polija, Bahreina, Apvienotie Arābu Emirāti un Azerbaidžāna masveidā un nelikumīgi izmanto *NSO Group* novērošanas programmatūru *Pegasus* pret žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem un politiķiem; atgādina, ka *Pegasus* ir tikai viens no daudziem tādu programmu piemēriem, ko valsts struktūras izmanto, lai masveidā nelikumīgi novērotu nevainīgus iedzīvotājus; nosoda arī citas valsts spiegošanas operācijas, kas vērstas pret Eiropas politiķiem; mudina Komisiju izveidot nelikumīgas novērošanas programmu sarakstu un to pastāvīgi atjaunināt; aicina ES un dalībvalstis šo sarakstu izmantot, lai nodrošinātu pilnīgu uzticamības pārbaudi cilvēktiesību aspektā un pienācīgi pārbaudītu Eiropas novērošanas tehnoloģiju eksportu un tehnisko palīdzību, kā arī importu dalībvalstīs, kas

---

²⁰ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kiberdrošību visā Savienībā un ar ko atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (COM(2020)0823).

nepārprotami apdraud tiesiskumu; turklāt aicina izveidot ES pilsoņu laboratoriju, kas būtu līdzīga Kanādā izveidotajai laboratorijai, ko veidotu žurnālisti, cilvēktiesību eksperti un reversās ļaunprogrammatūras inženierijas eksperti un kas strādātu, lai atklātu un publiskotu nelikumīgu programmatūras izmantošanu nelikumīgas novērošanas nolūkos;

99. aicina ES šajā jomā pieņemt stingru tiesisko regulējumu gan ES, gan starptautiskā līmenī; šajā sakarā atzinīgi vērtē ASV Tirdzniecības ministrijas Rūpniecības un drošības biroja lēmumu iekļaut *NSO Group* melnajā sarakstā, aizliedzot uzņēmumam saņemt ASV tehnoloģijas;
100. pauž bažas par to, ka ES tieslietu un tiesībaizsardzības jautājumos sadarbojas ar trešām valstīm, kam ir bijuši sakari ar *NSO Group* un kas izmantojušas *Pegasus*, lai izspiegotu ES iedzīvotājus; aicina šādai sadarbībai piemērot papildu aizsardzības pasākumus un uzlabotu demokrātisko kontroli;
101. aicina Komisiju izskatīt ES investīcijas *NSO Group Technologies* un pieņemt mērķorientētus pasākumus pret ārvalstīm, kas izmanto programmatūru, lai izspiegotu ES iedzīvotājus vai personas, kurām ES valstīs ir bēgļa statuss;
102. pauž bažas par to, ka žurnālistus un demokrātiskos aktīvistus pat ES teritorijā var nelikumīgi novērot un vajāt autoritāri režīmi, no kuriem viņi ir mēģinājuši aizbēgt, un uzskata, ka tas ir smags Savienības pamatvērtību un cilvēku pamattiesību pārkāpums, kā noteikts Pamattiesību hartā, Eiropas Cilvēktiesību konvencijā (ECTK) un Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām; pauž nožēlu par juridiskā atbalsta trūkumu šādas spieģprogrammatūras upuriem;
103. norāda, ka steidzami ir jāstiprina tiesiskais regulējums, lai varētu saukt pie atbildības tos, kas izplata, lieto un ļaunprātīgi izmanto šādu programmatūru nelikumīgiem un neatļautiem mērķiem; jo īpaši norāda uz sankcijām, kas 2021. gada 21. jūnijā tika piemērotas *Alexander Shatrov* — izpilddirektoram Baltkrievijas uzņēmumā, kurš ražo sejas atpazīšanas programmatūru, ko izmanto autoritārs režīms, piemēram, lai identificētu politiskās opozīcijas protestu dalībniekus; aicina Komisiju nepieļaut nelikumīgas novērošanas tehnoloģiju izmantošanu vai finansēšanu Eiropas Savienībā; aicina ES un dalībvalstis sadarboties ar trešo valstu valdībām, lai ar uzlaboto demokrātiskās kontroles satvaru izbeigtu represīvas kibersdrošības darbības un pretterorisma praksi un tiesību aktus; aicina kompetentās ES iestādes izmeklēt nelikumīgu spieģprogrammatūras izmantošanu ES un tās eksportu no ES un aicina gadījumos, kad dalībvalstis un asociētās valstis, tostarp tās, kuras piedalās ES programmās, ir iegādājušās un izmantojušas šādu spieģprogrammatūru, un gadījumos, kad no šādām valstīm tā eksportēta, lai nelikumīgi vērstos pret žurnālistiem, cilvēktiesību aizstāvjiem, juristiem un politiķiem, nodrošināt, ka šāda minēto valstu rīcība nepaliek bez sekām;
104. aicina vērienīgi pārskatīt E-privātuma direktīvu²¹, lai stiprinātu saziņas un persondatu konfidencialitāti elektronisko ierīču izmantošanā, nepazeminot direktīvas paredzēto

---

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē, OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.

aizsardzības līmeni un neskarot dalībvalstu pienākumu aizsargāt nacionālo drošību; uzsver, ka publiskajām iestādēm vajadzētu būt pienākumam informēt par neaizsargātību, ko tās atklājušas IT ierīcēs; aicina ES un dalībvalstis ciešāk koordinēt savas darbības, balstoties uz Direktīvu par uzbrukumiem informācijas sistēmām²², lai nodrošinātu, ka nelikumīga piekļuve informācijas sistēmām un nelikumīga informācijas pārtveršana tiek definētas kā noziedzīgi nodarījumi un ka tām piemēro attiecīgas sankcijas; atgādina, ka ikviens konfidencialitātes pārkāpums valsts drošības nolūkos demokrātiskā sabiedrībā ir jāveic likumīgi un ar skaidru un leģitīmu mērķi, ja tas patiešām ir nepieciešams un samērīgs, kā prasa ECTK un Eiropas Savienības Tiesa;

ES dalībvalstu, iestāžu, aģentūru, delegāciju un misiju aizsardzība

105. uzsver, ka ES iestāžu, struktūru, aģentūru, delegāciju, misiju un operāciju tīkli, ēkas un personāls ir mērķis ārvalstu valstisko rīcībspēku īstenotiem visu veidu hibrīddraudiem un uzbrukumiem un tādēļ tie būtu pienācīgi jāaizsargā; īpašu uzmanību pievēršot EĀDD aktīviem, telpām un darbībām ārvalstīs un to ES darbinieku drošībai, kuri deleģēti uz nedemokrātiskām valstīm ar represīviem režīmiem; aicina KDAP misijas strukturēti reaģēt uz šiem draudiem, kā arī sniegt šīm misijām konkrētāku atbalstu, izmantojot stratēģisko komunikāciju; atzīst, ka pastāvīgi pieaug tādu valsts atbalstītu uzbrukumu skaits, kas vērsti pret ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām, tostarp *EMA*, kā arī dalībvalstu institūcijām un publiskajām iestādēm;
106. aicina rūpīgi un periodiski pārskatīt visus ES iestāžu, struktūru, aģentūru, delegāciju, misiju un operāciju pakalpojumus, tīklus, aprīkojumu un aparatūru, lai stiprinātu to noturību pret kiberdrošības apdraudējumiem un izslēgtu potenciāli bīstamas programmas un ierīces, piemēram, tās, ko izstrādājis *Kaspersky Lab*; mudina ES iestādes un dalībvalstis nodrošināt saviem darbiniekiem pienācīgus norādījumus un drošus rīkus; uzsver, ka ir jāpalielina informētība par drošu pakalpojumu un tīklu izmantošanu iestādēs un administrācijās, arī misiju laikā; atzīmē uzticamības un drošības priekšrocības, kas piemīt atvērtā pirmkoda tīkla operētājsistēmām, kuras plaši izmanto sabiedrotās militārās un valdības aģentūras;
107. uzsver, cik svarīga ir efektīva, savlaicīga un cieša koordinācija starp tādām dažādām ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām, kas specializējušās kiberdrošības jomā, piemēram, *CERT-EU*, kuras operatīvās spējas jāattīsta pilnībā, kā arī *ENISA* un gaidāmo kopējo kibervienību, kuras nodrošinās koordinētu reakciju uz plašapmēra kiberdrošības apdraudējumiem ES; atzinīgi vērtē pašreizējo strukturēto sadarbību starp *CERT-EU* un *ENISA*; atzinīgi vērtē arī ES kiberizlūkošanas darba grupas izveidi ES *INTCEN* ietvaros nolūkā veicināt stratēģisko sadarbību izlūkošanas jomā; pozitīvi vērtē ES iestāžu ģenerālsekretāru nesenas iniciatīvas izstrādāt kopējus informācijas un kiberdrošības noteikumus;
108. ar nepacietību gaida divus Komisijas priekšlikumus regulām, ar ko izveidos informācijas drošības un kiberdrošības normatīvo sistēmu visās ES iestādēs, struktūrās un aģentūrās, un uzskata, ka šajās regulās būtu jāiekļauj spēju un noturības veidošana; aicina Komisiju un dalībvalstis veikt papildu finansējumu un resursus ES iestāžu

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/40/ES (2013. gada 12. augusts) par uzbrukumiem informācijas sistēmām, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2005/222/TI, OV L 218, 14.8.2013., 8. lpp.

kiberdrošībai, lai risinātu problēmas, ko rada pastāvīgi mainīgā apdraudējuma situācija;

109. ar nepacietību gaida Eiropas Revīzijas palātas īpašo ziņojumu par kiberdrošības revīziju, kas gaidāms 2022. gada sākumā;
110. aicina rūpīgi izmeklēt gadījumus, kad ziņots par ārvalstu iefiltrēšanos ES iestāžu personālā; aicina izskatīt un potenciāli arī pārskatīt cilvēkresursu procedūras, tostarp pārbaudes pirms darbā pieņemšanas, lai novērstu nepilnības, kas pieļauj ārvalstu iefiltrēšanos; aicina Parlamenta vadības struktūras uzlabot darbinieku drošības pielādes izsniegšanas procedūras un pastiprināt noteikumus un pārbaudes attiecībā uz piekļuvi Parlamenta telpām, lai nepieļautu, ka personas, kas ir cieši saistītas ar ārvalstu interesēm, var piekļūt konfidencialām sanāksmēm un informācijai; aicina Beļģijas iestādes izskatīt un atjaunināt valsts pretspiegošanas regulējumu, lai varētu efektīvi atklāt, kriminālvajāt un sodīt likumpārkāpējus; aicina līdzīgus pasākumus veikt arī pārējās dalībvalstīs, lai aizsargātu ES iestādes un aģentūras to teritorijā;
111. aicina visas ES iestādes palielināt savu darbinieku informētību, nodrošinot pienācīgu apmācību un norādījumus, lai nepieļautu, mazinātu un risinātu kiberdrošības un ar kibervidi nesaistītus drošības riskus; aicina visiem darbiniekiem (arī praktikantiem) un EP deputātiem nodrošināt obligātas un regulāras mācības drošības un IKT jomā; aicina veikt regulāru un specializētu kartēšanu un riska novērtējumus attiecībā uz ārvalstu ietekmi iestādēs;
112. uzsver, ka ir vajadzīgas pienācīgas krīzes pārvaldības procedūras, ko izmantot informācijas manipulāciju gadījumos, tostarp administratīvos līmeņus un nozares vienojošas brīdināšanas sistēmas, lai nodrošinātu savstarpēju informācijas sniegšanu un novērstu manipulētas informācijas izplatīšanos; šajā sakarā atzinīgi vērtē ātrās brīdināšanas sistēmu (*RAS*) un ātrās brīdināšanas procedūru, kas izveidotas pirms 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, un Komisijas un Parlamenta administrāciju ieviestās procedūras, kā brīdināt par iespējamajiem gadījumiem, kas skar iestādes vai ES demokrātiskos procesus; aicina ES administrāciju stiprināt uzraudzību, cita starpā — izveidojot centrālu repozitoriju un incidentu izsekošanas rīku, un izstrādāt kopīgu rīku klāstu, kas būtu jāaktivizē *RAS* brīdinājuma gadījumā;
113. aicina pieņemt obligātus pārredzamības noteikumus par ceļojumiem, ko ES iestāžu amatpersonām, tostarp EP deputātiem, reģistrētajiem deputātu palīgiem un grupu padomdevējiem, kā arī valstu amatpersonām piedāvā ārvalstīs un ārvalstu struktūras, prasot norādīt, piemēram, bet ne tikai: maksājošo aģentu vārdu/nosaukumu, ceļojumu izmaksas un norādītos iemeslus; atgādina, ka šādus organizētus ceļojumus nevar uzskatīt par oficiālām Parlamenta delegācijām, un aicina piemērot stingras sankcijas, ja tādi tomēr tiek veikti; uzsver, ka neformālas sadraudzības grupas var apdraudēt Parlamenta oficiālo struktūru darbu, kā arī reputāciju un rīcības saskaņotību; mudina Parlamenta pārvaldības struktūras palielināt šo grupu pārredzamību un pārskatatbildību, panākt, ka tiek pildīti pašreizējie noteikumi, un veikt vajadzīgos pasākumus gadījumos, kad trešās valstis šīs sadraudzības grupas izmanto nepienācīgi; prasa, lai kvestori izstrādā un uztur piekļūstamu un atjauninātu sadraudzības grupu un deklarāciju reģistru;

Globālo rīcībspēku iejaukšanās, kas notiek, uzpērkot eliti un izmantojot nacionālās diasporas, augstskolas un kultūras pasākumus

114. nosoda visu veidu elites uzpirkšanu un augsta līmeņa ierēdņu un bijušo ES politiku iesaistīšanas metodi, ko izmanto ārvalstu uzņēmumi, kam ir saiknes ar valdībām, kuras aktīvi iesaistījušās pret ES vērstās iekļaušanās darbībās, un pauž nožēlu par to, ka trūkst rīku un izpildes panākšanas darbību, kas vajadzīgas, lai šādas prakses nepieļautu; uzskata, ka konfidenciālas informācijas, kas iegūta pilnvaru laikā publiskajā sektorā vai pildot civildienesta ierēdņu funkcijas, izpaušanai pretrunā ES un tās dalībvalstu stratēģiskajām interesēm vajadzētu būt juridiskām sekām un smagām sankcijām, tostarp tūlītējai atļaušanai un/vai atzīšanai par nepiemērotu turpmākai pieņemšanai darbā iestādēs; uzskata, ka šādu cilvēku ienākumu un īpašuma deklarācijas būtu jā dara publiski pieejamas;
115. aicina Komisiju veicināt un koordinēt darbības pret elites uzpirkšanu, piemēram, ES komisāru un augsta līmeņa ES ierēdņu nogaidīšanas periodus papildinot ar ziņošanas pienākumu pēc šāda perioda un bez uzņēmuma panākot šo periodu ievērošanu, lai izbeigtu virpuļdurvju efektu, un pieņemt strukturētus noteikumus, ar kuriem novērst elites uzpirkšanu ES līmenī; aicina Komisiju izvērtēt, vai pastāvošās nogaidīšanas prasības joprojām atbilst paredzētajam mērķim; uzsver, ka bijušajiem ES politiķiem un ierēdņiem būtu jāziņo īpaši uzraudzības iestādei par gadījumiem, kad par sadarbību ar viņiem interesējušās ārvalstis, un būtu jāsaņem aizsardzība kā trauksmes cēlējiem; aicina visas dalībvalstis piemērot un saskaņot politiskās vadības nogaidīšanas periodus un nodrošināt, ka tām ir pasākumi un sistēmas, kas prasa publiskajām amatpersonām deklarēt savas ārējās darbības, nodarbinātību, investīcijas, aktīvus un ievērojamus dāvinājumus vai ieguvumus, kas var izraisīt interešu konfliktu;
116. pauž bažas par integrētām lobēšanas stratēģijām, kurās apvienotas rūpnieciskās intereses un ārvalstu politiskie mērķi, jo īpaši gadījumos, kad tās atbalsta autoritāru valstu intereses; tādēļ aicina ES iestādes reformēt Pārredzamības reģistru, cita starpā ieviešot stingrākus pārredzamības noteikumus, kartējot ārvalstu finansējumu ar ES saistītai lobēšanai un paredzot atsevišķu daļu reģistrā, kas ļauj identificēt ārvalstu valdību finansējumu; aicina visas ES iestādes rezultātīvi sadarboties šajā jautājumā; uzskata, ka Austrālijas Ārvalstu ietekmes pārredzamības shēma ir laba prakse, kas jāpārņem;
117. aicina dalībvalstis, ievērojot citu līdzīgi domājošu demokrātiju labo praksi, apsvērt iespēju izveidot ārvalstu ietekmes reģistrācijas shēmu un izveidot valdības pārvaldītu reģistru deklarētām darbībām, kas veiktas ārvalstīs labā vai tās vārdā;
118. pauž bažas par autoritāro ārvalstu mēģinājumiem kontrolēt diasporas ES teritorijā; norāda uz izšķirīgo lomu, kāda ir Ķīnas Apvienotajai fronteī — departamentam, kurš ziņo tieši Ķīnas Komunistiskās partijas Centrālajai komitejai un kura uzdevums ir koordinēt Ķīnas ārējās iekļaušanās stratēģiju, stingri kontrolējot Ķīnas valstspiederīgos un uzņēmumus ārvalstīs; norāda uz Austrālijas un Jaunzēlandes pieredzi Apvienotās frontes sakarā;
119. asi nosoda Kremļa centienus instrumentalizēt minoritātes ES dalībvalstīs, īstenojot tā saukto tautiešu politiku, jo īpaši Baltijas valstīs un ES austrumu kaimiņreģiona valstīs, kas ir daļa no *V. Putin* režīma ģeopolitiskās stratēģijas, kuras mērķis ir sašķelt ES sabiedrību, līdztekus īstenojot “krievu pasaules” koncepciju ar mērķi attaisnot režīma ekspansīvo rīcību; atzīmē, ka daudzi Krievijas “privātie fondi”, “privātie uzņēmumi”, “mediju organizācijas” un “NVO” vai nu pieder valstij, vai arī ir slēpti saistīti ar

Krievijas valsti; uzsver, ka dialogā ar Krievijas pilsonisko sabiedrību ir ārkārtīgi svarīgi nošķirt tās organizācijas, kuras nav Krievijas valdības ietekmē, un organizācijas, kam ir saiknes ar Kremli; atgādina, ka ir pierādījumi arī par Krievijas iejaukšanos un manipulācijām daudzās citās Rietumu liberālajās demokrātijās, kā arī par aktīvu atbalstu ekstrēmistu spēkiem un radikāli noskaņotām struktūrām, kura mērķis ir veicināt Savienības destabilizāciju; atzīmē, ka Kremlis savā dezinformācijas ekosistēmā plaši izmanto kultūru, tostarp populāro mūziku, audiovizuālo saturu un literatūru; pauž nožēlu par Krievijas centieniem padomju noziegumu vēsturi atzīt nepilnīgi un nākt klajā ar jaunu Krievijas naratīvu;

120. pauž bažas par Turcijas valdības mēģinājumiem ietekmēt turku izcelsmes cilvēkus, lai izmantotu diasporu kā Ankaras nostājas paudēju un šķeltu Eiropas sabiedrību, jo īpaši ar Ārvalstīs dzīvojošo turku un saistīto kopienu prezidentūras (*YTB*) starpniecību; nosoda Turcijas atklātos mēģinājumus izmantot turku diasporu Eiropā, lai mainītu vēlēšanu gaitu;
121. nosoda Krievijas centienus izmantot etnisko spriedzi Rietumbalkānos, lai uzkurinātu konfliktus un šķeltu kopienas — tas var izraisīt visa reģiona destabilizāciju; pauž bažas par Pareizticīgo baznīcas mēģinājumiem tādās valstīs kā Serbija, Melnkalne un Bosnija un Hercegovina, jo īpaši tās teritoriālajā vienībā *Republika Srpska*, popularizēt Krieviju kā tradicionālo ģimenes vērtību aizstāvi un stiprināt attiecības starp valsti un baznīcu; pauž satraukumu par to, ka Ungārija un Serbija palīdz Ķīnai un Krievijai sasniegt to ģeopolitiskos mērķus; iesaka sākt dialogus ar Rietumbalkānu pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, lai šajā reģionā koordinētu dezinformācijas apkarošanas centienus, uzsvāru liekot uz pētniecību un analīzi, kā arī reģionālo zināšanu iekļaušanu; aicina Komisiju attīstīt infrastruktūru, kas vajadzīga, lai sniegtu pierādījumos balstītas atbildes gan uz īstermiņa, gan ilgtermiņa dezinformācijas draudiem Rietumbalkānos; aicina EĀDD ieņemt proaktīvāku nostāju, koncentrējoties nevis uz ES aizstāvēšanu, bet gan uz to, lai šajā reģionā palielinātu uzticēšanos tai, paplašinot *StratCom* uzraudzību, lai īpaši pievērstos pārrobežu dezinformācijas draudiem no Rietumbalkānu valstīm un to kaimiņvalstīm;
122. uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm ir jāpalielina atbalsts Austrumu partnerības valstīm, jo īpaši — sadarbojoties, lai veidotu valsts un sabiedrības noturību pret dezinformāciju un Krievijas valsts propagandu un tādējādi vērstos pret sabiedrības un iestāžu stratēģisko vājināšanos un sadrumstalotību;
123. pauž satraukumu par to, ka eksteritoriāli tiek piemēroti piespiedu pasākumi, kas izriet no Honkongas jaunā Valsts drošības likuma un Ķīnas Likuma par vēršanos pret ārvalstu sankcijām apvienojumā ar izdošanas nolīgumiem, kuri Ķīnai ir ar citām valstīm un kuri tai dod iespēju īstenot plašus atturošus pasākumus pret to kritizējošiem citu valstu valstspiederīgajiem, piemēram, nesenā gadījumā — pret diviem Dānijas parlamenta deputātiem, un Ķīnas pretsankcijas pret pieciem EP deputātiem, Parlamenta Cilvēktiesību apakškomiteju, trim ES dalībvalstu deputātiem, ES Padomes Politikas un drošības komiteju, diviem Eiropas pētniekiem un divām Eiropas domnīcām attiecīgi Vācijā un Dānijā; aicina visas dalībvalstis pretoties, atteikt izdošanu un vajadzības gadījumā piedāvāt attiecīgajiem cilvēkiem pienācīgu aizsardzību, lai nepieļautu iespējamus cilvēktiesību pārkāpumus;

124. pauž bažas par to, cik daudz Eiropas augstskolu, skolu un kultūras centru ir iesaistīti partnerībās ar Ķīnas struktūrām, tostarp Konfūcija institūtiem, kas dod iespēju zagat zinātniskās atziņas un īstenot stingru kontroli pār visiem ar Ķīnu saistītajiem jautājumiem pētniecības un mācību jomā, tādējādi pārkāpjot akadēmiskās brīvības un autonomijas konstitucionālo aizsardzību, kā arī ļauj kontrolēt ar Ķīnu saistītu kultūras pasākumu izvēli; pauž bažas par to, ka šādas darbības varētu izraisīt zināšanu zudumu par jautājumiem, kas saistīti ar Ķīnu, liedzot ES nepieciešamās kompetences; ir nobažījies, piemēram, par to, ka 2014. gadā Ķīnas valdības Valsts padomes informācijas birojs sponsorēja Eiropas Koledžas Ķīnas bibliotēku²³; pauž dziļas bažas par Ķīnas mēģinājumiem izdarīt spiedienu un cenzēt, piemēram, Nantes muzeja darbu, kas saistīts ar izstādi par Čingishanu, kura sākotnēji bija plānota 2020. gadā²⁴; aicina Komisiju veicināt labas prakses apmaiņu starp dalībvalstīm, lai vērstos pret ārvalstu iejaukšanos kultūras un izglītības nozarēs;
125. pauž bažas par Eiropā veiktas pētniecības slēpta finansējuma gadījumiem, tostarp Ķīnas mēģinājumiem pārvilināt talantus, izmantojot Tūkstoš talantu plānu un Konfūcija institūta stipendijas, un tīšu militāro un civilo zinātnisko projektu sapludināšanu ar Ķīnas civilmilitārās kodolsintēzes stratēģiju; uzsver Ķīnas augstākās izglītības iestāžu centienus parakstīt saprašanās memorandus ar partneriestādēm Eiropā, kuros ietvertas klauzulas, kas atražo Ķīnas propagandu vai mudina atbalstīt Ķīnas Komunistiskās partijas nostājas vai politiskās iniciatīvas, piemēram, iniciatīvu “Viena josla, viens ceļš”, tādējādi apejot un apdraudot attiecīgo valstu valdību oficiālās nostājas; aicina kultūras, akadēmiskās un nevalstiskās iestādes uzlabot pārredzamību attiecībā uz Ķīnas ietekmi un aicina tās publicēt jebkādu apmaiņu un sadarbību ar Ķīnas valdību un saistītajām organizācijām;
126. nosoda Ungārijas valdības lēmumu atvērt Fudanas universitātes filiāli un vienlaikus slēgt Centrāleiropas Universitāti Budapeštā; pauž bažas par Eiropas augstskolu pieaugošo finansiālo atkarību no Ķīnas un citām ārvalstīm, ņemot vērā risku, ka ārvalstīs var nonākt sensitīvi dati, tehnoloģijas un pētījumu rezultāti, un šīs atkarības iespējamo ietekmi uz akadēmisko brīvību; uzsver akadēmiskās brīvības svarīgo lomu dezinformācijas un ietekmēšanas operāciju novēršanā; mudina šīs iestādes pirms jaunu partnerību izveides ar ārvalstu partneriem detalizēti novērtēt neaizsargātību; uzsver, ka akadēmiskais personāls būtu jāapmāca ziņot par slēptu finansējumu vai ietekmi, vērstoties īpašā palīdzības dienestā, un ka tiem, kas par to ziņo, vienmēr būtu jāsaņem aizsardzība kā trauksmes cēlējiem; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka Eiropas augstskolu ģeopolitiski būtiski pētījumi tiek finansēti no Eiropas avotiem; aicina Komisiju ierosināt regulējumu par augstskolu, kā arī NVO un domnīcu ārvalstu finansējuma pārredzamības palielināšanu, piemēram, ar prasību, ka ir jādeklarē ziedojumi, pienācīgi jāpārbauda finansējuma plūsmas un jāatklāj informācija par finansējumu, ieguldījumiem natūrā un subsīdijām no ārvalstīm; aicina dalībvalstu iestādes pieņemt iedarbīgus noteikumus par ārvalstu finansējumu augstākās izglītības iestādēm, tostarp stingrus sliekšņus un ziņošanas prasības;
127. uzsver, ka līdzīgi drošības apdraudējumi un intelektuālā īpašuma zādzības risks pastāv

²³ <https://www.coleurope.eu/events/official-inauguration-china-library>.

²⁴ <https://www.chateaunantes.fr/expositions/fils-du-ciel-et-des-steppes/>.

privātajā sektorā, kur darba ņēmējiem var būt piekļuve svarīgām tehnoloģijām un komercnoslēpumiem; aicina Komisiju un dalībvalstis mudināt gan akadēmiskās iestādes, gan privāto sektoru izveidot vispusīgas drošības un atbilstības programmas, tostarp īpašus jaunu līgumu drošības izvērtējumus; norāda, ka var būt pamatoti dažiem pasniedzējiem vai darbiniekiem, kas strādā ar kritiskiem pētījumiem un produktiem, lielākā mērā ierobežot sistēmu lietojumu un piekļuvi tīklam, kā arī piemērot drošības pielāgšanas procedūras;

128. atzīmē, ka pārskatītā Zilās kartes direktīva²⁵, kas atvieglo kvalificētu trešo valstu migrantu ierašanos ES, dod iespēju Eiropā iedibinātiem Ķīnas un Krievijas uzņēmumiem, piemēram, ievest kvalificētus migrantus no savām valstīm; norāda, ka tas varētu apgrūtināt dalībvalstu kontroli pār šo iedzīvotāju pieplūdumu, kas varētu radīt ārvalstu iejaukšanās risku;
129. atzīmē, ka visā pasaulē, jo īpaši Eiropā, pieaug Konfūcija institūtu skaits; piebilst, ka Valodu apguves un sadarbības centrs, kas agrāk bija pazīstams kā Konfūcija institūtu galvenais birojs jeb *Hanban* (Ķīnas Valodu padomes starptautiskais birojs) un kas ir atbildīgs par Konfūcija institūtu programmu visā pasaulē, ietilpst Ķīnas vienpartejiskās valsts propagandas sistēmā; aicina dalībvalstis un Komisiju atbalstīt neatkarīgus ķīniešu valodas kursus, kuri nav saistīti ar Ķīnas valsti vai ar to saistītām organizācijām; uzskata, ka nesen Zviedrijā izveidotais Nacionālais Ķīnas centrs varētu kalpot par svarīgu piemēru, kā Eiropā palielināt neatkarīgu kompetenci Ķīnas jautājumos;
130. turklāt uzskata, ka Konfūcija institūti darbojas kā lobēšanas platforma par labu Ķīnas ekonomiskajām interesēm un noder Ķīnas izlūkdienestam un aģentu un spiegu vervēšanai; atgādina, ka daudzas augstskolas, piemēram, Diseldorfas (2016. gadā), Briseles (*VUB* un *ULB*) (2019. gadā) un Hamburgas (2020. gadā) universitātes un visas Zviedrijas augstskolas, ir nolēmušas izbeigt sadarbību ar Konfūcija institūtiem, ko pamato ar Ķīnas spiegošanas un iejaukšanās risku; aicina vairāk augstskolu apdomāt savu pašreizējo sadarbību, lai nodrošinātu, ka tā neietekmē akadēmisko brīvību; aicina dalībvalstis cieši sekot līdzī mācību, pētniecības un citām darbībām Konfūcija institūtos un, ja iespējamā spiegošana vai iejaukšanās ir skaidri pierādīta, veikt izpildes panākšanas pasākumus, lai aizsargātu Eiropas ekonomisko un politisko suverenitāti, cita starpā — liedzot finansējumu vai anulējot attiecīgo institūtu licences;
131. atzīmē, ka ārvalstis var iejaukties, izmantojot arī ietekmi reliģiskajās institūcijās un tās instrumentalizējot, un kā piemēru var minēt Krievijas ietekmi pareizticīgajās baznīcās, jo īpaši Serbijā, Melnkalnē, Bosnijā un Hercegovinā, it sevišķi tās teritoriālajā vienībā *Republika Srpska*, Gruzijā un zināmā mērā arī Ukrainā, kur cita starpā tiek šķelta vietējā sabiedrība, veidoti neobjektīvi vēstures naratīvi un veicināta vēršanās pret ES, Turcijas valdības ietekmi, ko tā īsteno, izmantojot mošejas Francijā un Vācijā, un Saūda Arābijas ietekmi, ko tā īsteno, izmantojot salafistu mošejas Eiropā, lai popularizētu radikālo islāmu; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt labāku koordināciju reliģisko institūciju aizsardzībai pret ārvalstu iejaukšanos, noteikt finansējuma griestus un palielināt tā pārredzamību; aicina dalībvalstis cieši sekot līdzī darbībām reliģiskajās

---

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2021/1883 (2021. gada 20. oktobris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem augsti kvalificētas nodarbinātības nolūkā un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2009/50/EK, OV L 382, 28.10.2021., 1. lpp.

institūcijās un attiecīgā gadījumā, ja ir pierādījumi, rīkoties, cita starpā — liedzot finansējumu vai anulējot attiecīgo institūciju licences;

132. aicina EĀDD sagatavot pētījumu par ļaunprātīgu valstisko rīcībbspēku izplatību un ietekmi Eiropas domnīcās, augstskolās, reliģiskajās organizācijās un medijos; aicina visas ES iestādes un dalībvalstis sadarboties un iesaistīties sistemātiskā dialogā ar ieinteresētajām personām un ekspertiem, lai precīzi apzinātu un uzraudzītu ārvalstu ietekmi kultūras, akadēmiskajā un reliģiskajā jomā; aicina Eiropas valstu raidorganizācijas plašāk dalīties saturā, tostarp kaimiņvalstu raidorganizāciju starpā;
133. pauž bažas par ziņām par ārvalstu iejaukšanos Eiropas tiesu sistēmās; vērš īpašu uzmanību uz to, kā Eiropas tiesas izpilda Krievijas spriedumus pret Kremļa oponentiem; aicina dalībvalstis palielināt tiesu iestāžu darbinieku informētību un sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, lai nepieļautu, ka ārvalstu valdības ļaunprātīgi izmanto starptautisko tiesu iestāžu sadarbību un Eiropas tiesu iestādes; aicina EĀDD pasūtīt pētījumu par to, cik izplatīta ir ārvalstu iejaukšanās Eiropas tiesvedībā un kāda ir tās ietekme; atzīmē, ka uz šā pētījuma pamata var būt nepieciešams ierosināt izmaiņas tiesvedības pārredzamības un finansējuma prasībās;

Atturēšana, vainīgā atrašana un kolektīvi pretpasākumi, tostarp sankcijas

134. uzskata, ka nesen ieviestie ES sankciju režīmi, piemēram, ierobežojošie pasākumi pret kibernetiskiem uzbrukumiem, kas apdraud Savienību un tās dalībvalstis²⁶, un ES globālais cilvēktiesību sankciju režīms²⁷ (ES Magnitska likums), kuri pieņemti attiecīgi 2019. gada 17. maijā un 2020. gada 7. decembrī, ir pierādījuši savu pievienoto vērtību, nodrošinot ES vērtīgus atturēšanas rīkus; aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu jauna tematiska sankciju režīma pieņemšanai nolūkā novērst smagus korupcijas gadījumus; atgādina, ka kibernetisku uzbrukumu un cilvēktiesību sankciju režīmi ir izmantoti divreiz — attiecīgi 2020. un 2021. gadā; mudina kibersankciju režīmu noteikt par pastāvīgu un aicina dalībvalstis kopīgiot visus pierādījumus un izlūkdatus, lai tos izmantotu kibersankciju sarakstu izveidē;
135. aicina ES un tās dalībvalstis, pilnībā ievērojot vārda un informācijas brīvību, veikt turpmākus pasākumus pret ārvalstu iejaukšanos, tostarp plaša mēroga dezinformācijas kampaņām, hibrīddraudiem un hibrīdkaru, cita starpā — izveidojot sankciju režīmu; uzskata, ka tam būtu jāietver starptautisku un asimetrisku sankciju sistēmas ieviešana, kā arī diplomātiskās sankcijas, ceļošanas aizliegumi, aktīvu iesaldēšana un ES uzturēšanās atļauju anulēšana ārvalstniekiem un viņu ģimenes locekļiem, kas saistīti ar ārvalstu iejaukšanās mēģinājumiem, un tām vajadzētu būt pēc iespējas precīzāk vērstām pret lēmumu pieņēmējiem un struktūrām, kuras ir atbildīgas par agresīvām darbībām, neradot apstākļus, kuros valda princips “dots pret dotu”, saskaņā ar LES 29. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 215. pantu (ierobežojoši pasākumi) un stingri integrētām Savienības kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) un KDAP pilāros; aicina dalībvalstis Ārlietu padomes darba kārtībā kā pastāvīgu punktu iekļaut ārvalstu un vietēju iejaukšanos un dezinformāciju; aicina ES definēt, kas ir starptautiski nelikumīga rīcība, un pieņemt minimālos sliekšņus pretpasākumu

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2019%3A129I%3ATOC>.

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=OJ:L:2020:410I:TOC>.

ierosināšanai šīs jaunās definīcijas rezultātā, kas būtu jāpapildina ar ietekmes novērtējumu, lai nodrošinātu juridisko noteiktību; atzīmē, ka Padomei vajadzētu būt iespējai par sankcijām, kas saistītas ar ārvalstu iejaukšanos, lemt ar balsu vairākumu, nevis vienprātīgi; uzskata, ka valstīm, kas īstenojušas ārēju iejaukšanos un manipulācijas ar informāciju nolūkā destabilizēt situāciju ES, būtu jāmaksā par saviem lēmumiem un jācieš ekonomiskās un/vai reputācijas, un/vai diplomātiskās sekas; aicina Komisiju un priekšsēdētājas vietnieku / Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos iesniegt konkrētus priekšlikumus šajā sakarā;

136. uzstāj, ka, cenšoties saglabāt demokrātiskos procesus, cilvēktiesības un brīvības, kas noteiktas Līgumos, sankciju režīmā īpaša uzmanība jāpievērš jebkādu piemēroto sankciju ietekmei uz pamattiesībām un brīvībām, lai nodrošinātu atbilstību Pamattiesību hartai, un tam jābūt pārredzamam attiecībā uz to, kāpēc lēmums piemērot sankcijas pieņemts; uzsver, ka ES līmenī ir vajadzīga lielāka skaidrība par sankciju piemērošanas jomu un to ietekmi uz saistītām personām, piemēram, ES valstspiederīgajiem un uzņēmumiem;
137. uzskata, ka, lai gan šie hibrīduzbrukumi pēc rakstura ir dažādi, to radītie draudi ES un tās dalībvalstu vērtībām, fundamentālām interesēm, drošībai, neatkarībai un integritātei, kā arī demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību, starptautisko tiesību principu un pamatbrīvību konsolidācijai un atbalstam var būt būtiski uzbrukumu mēroga, rakstura vai kumulatīvās ietekmes ziņā; atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Demokrātijas rīcības plānā ir paredzēts, ka Komisija un EĀDD kopīgi izstrādā rīku kopu, ko izmantot attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos un ietekmes operācijām, tostarp hibrīdoperācijām, un ka tiek skaidri noteikts, kas veic trešo pušu un valstu ļaunprātīgus uzbrukumus Eiropas Savienībai;
138. norāda, ka izpratne par to, ka konkrētas ārvalstu iejaukšanās darbības nopietni ietekmē demokrātiskos procesus un tiesību vai pienākumu īstenošanu, starptautiskā līmenī nostiprinās aizvien vairāk; šajā sakarā norāda uz grozījumiem, kas 2018. gadā pieņemti Austrālijas Likumā par nacionālās drošības regulējuma grozījumiem (spiegošana un ārvalstu iejaukšanās), kura mērķis ir, definējot jaunus noziedzīgus nodarījumus, piemēram, “tīšu ārēju iejaukšanos”, noteikt kriminālatbildību par slepenām un maldinošām darbībām, ko veic ārvalstu rīcībspēki, kuri plāno iejaukties politiskajos vai valdības procesos, ietekmēt tiesības vai pienākumus vai atbalstīt ārvalstu valdības izlūkošanas darbības;
139. apzinās, ka saskaņā ar LES 21. panta 3. punktu Savienībai ir jānodrošina saskaņotība starp dažādām savas ārējās darbības jomām un starp šīm un citām politikas jomām, kā noteikts Līgumos; šajā sakarā norāda, ka jautājums par ārvalstu iejaukšanos, piemēram, apdraudējumu, ko rada ārvalstu kaujinieki teroristi un teroristu grupas, ietekmējami ES palikušos indivīdus, tika risināts arī ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta Direktīvu (ES) 2017/541 par terorisma apkarošanu²⁸;
140. uzsver, ka, lai pastiprinātu sankciju ietekmi, tās būtu jāpiemēro arī kolektīvi, ja iespējams — koordinēti ar līdzīgi domājošiem partneriem un, iespējams, iesaistot starptautiskas organizācijas, kā arī formalizējot tās starptautiskā nolīgumā, bet jāapsver

---

²⁸ OV L 88, 31.3.2017., 6. lpp.

arī citu veidu reakcija uz uzbrukumiem; atzīmē, ka arī kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm būtu jāpieņem šīs sankcijas, lai pieskaņotos ES KĀDP; atzīmē svarīgo darbu, ko hibrīddraudu jomā veikusi NATO, un šajā ziņā jo īpaši atsaucas uz NATO 2021. gada 14. jūnija sanāksmes paziņojumu, kurā tika atkārtoti apstiprināts, ka Ziemeļatlantijas Padome, izskatot katru gadījumu atsevišķi, pieņems lēmumu par to, kad kiberuzbrukuma rezultātā var tikt piemērots NATO līguma 5. pants, un ka būtisku ļaunprātīgu kumulatīvu kiberdarbību ietekmi konkrētos apstākļos varētu uzskatīt par tādu, kas atbilst bruņotam uzbrukumam²⁹; uzsver, ka ES un NATO būtu jāpieņem tālredzīgāka un stratēģiskāka pieeja hibrīddraudiem, īpašu uzmanību pievēršot pretinieku motīviem un mērķiem, un jāprecizē, kādos gadījumos ES ir tā, kas ir labāk sagatavota apdraudējuma novēršanai, kā arī to spēju salīdzinošās priekšrocības; atgādina, ka vairākas ES dalībvalstis nav NATO dalībvalstis, bet ar to sadarbojas, piemēram, tās programmā “Partnerība mieram” (*PfP*) un Partnerības sadarbības iniciatīvā (*PII*), un tādēļ uzsver, ka nekāda ES un NATO sadarbība nedrīkst skart to ES dalībvalstu drošības un aizsardzības politiku, kuras nav NATO valstis, ieskaitot tās dalībvalstis, kas pieņēmušas neitralitātes politiku; uzsver, cik svarīga ir savstarpējā palīdzība un solidaritāte saskaņā ar LES 42. panta 7. punktu un LESD 222. pantu, un aicina ES izstrādāt konkrētus scenārijus šo pantu aktivizēšanai hipotētiska kiberuzbrukuma gadījumā; aicina ES un visas dalībvalstis šo jautājumu sasaistīt ar citiem aspektiem savās attiecībās ar valstīm, kuras organizē iejaukšanos un dezinformācijas kampaņas, it īpaši Krieviju un Ķīnu;

Globāla sadarbība un multilaterālisms

141. atzīst, ka daudzas demokrātiskas valstis visā pasaulē saskaras ar līdzīgām destabilizācijas operācijām, ko īsteno ārvalstu valstiskie un nevalstiskie rīcībbspēki;
142. uzsver, ka šajos ļoti svarīgajos jautājumos nepieciešama globāla, daudzpusēja sadarbība starp līdzīgi domājošām valstīm attiecīgajos starptautiskajos forumos, kas izpaustos kā partnerība, kuras pamatā ir vienota izpratne un kopīgas definīcijas starptautisko normu un principu noteikšanai; uzsver, cik svarīga daudzpusējo organizāciju modernizācijā ir cieša sadarbība ar ASV un citām līdzīgi domājošām valstīm; šajā sakarā atzinīgi vērtē samitu par demokrātiju un gaida, ka tā rezultātā tiks izstrādāti konkrēti priekšlikumi un darbības, kā, kolektīvi rīkojoties, novērst lielākos draudus, ar kuriem mūsdienās saskaras demokrātiskās valstis;
143. uzskata, ka, balstoties uz kopīgu situācijas apzināšanos, līdzīgi domājošiem partneriem būtu jāapmainās ar paraugpraksi un jāapzina kopīgi pasākumi, kā reaģēt pret globāliem, bet arī kopīgiem vietējiem izaicinājumiem, tostarp kolektīvas sankcijas, cilvēktiesību un demokrātisko standartu aizsardzība; aicina ES vadīt diskusijas par ārvalstu iejaukšanās juridiskajām sekām, veicināt kopīgu starptautisku definīciju un attiecināšanas noteikumu izveidi un izstrādāt starptautisku sistēmu reaģēšanai uz iejaukšanos vēlēšanās, lai izveidotu globālu prakses kodeksu brīviem un noturīgiem demokrātiskajiem procesiem;
144. aicina ES un tās dalībvalstis apsvērt piemērotus starptautiskus formātus, kas ļautu veidot šādu partnerību un sadarbību starp līdzīgi domājošiem partneriem; aicina ES un tās

²⁹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_185000.htm.

dalībvalstis ANO līmenī sākt procesu ar mērķi pieņemt globālu konvenciju demokrātijas veicināšanai un aizstāvēšanai, kurā būtu noteikta kopīga ārvalstu iejaukšanās definīcija; aicina ES ierosināt globālu demokrātijas aizsardzības rīku kopu, kas jāiekļauj minētajā konvencijā un ietver kopīgas darbības un sankcijas ar mērķi vērsties pret ārvalstu iejaukšanos;

145. atzinīgi vērtē NATO 2021. gada 14. jūnija paziņojumu, kurā atzīta arvien pieaugoša problēma, ko rada kiberdraudi, hibrīddraudi un citi asimetriski draudi, tostarp dezinformācijas kampaņas, un arvien sarežģītāko jauno un revolucionāro tehnoloģiju ļaunprātīga izmantošana; atzinīgi vērtē progresu, kas panākts ES un NATO sadarbībā kiberaizsardzības jomā; atzinīgi vērtē to, ka Lietuva ir izveidojusi Reģionālo kiberaizsardzības centru, iesaistot ASV un Austrumu partnerības valstis; atbalsta ciešāku sadarbību ar partnervalstīm kiberaizsardzības jomā informācijas apmaiņas un operatīvā darba aspektā; atzinīgi vērtē ASV un ES diskusijas par kibernetikas drošības preču daudzpusējo eksporta kontroli Tirdzniecības un tehnoloģiju padomes kontekstā;
146. atzinīgi vērtē iniciatīvas, jo īpaši administratīvā līmeņa, kas jau sāktas, lai reāllaikā varētu apmainīties ar zināšanām par hibrīduzbrukumu, tostarp dezinformācijas operāciju, stāvokli, piemēram, EĀDD izveidoto ātrās brīdināšanas sistēmu, kas ir daļēji atvērta līdzīgi domājošām trešām valstīm, G7 izveidoto ātrās reaģēšanas mehānismu un NATO Kopīgo izlūkošanas un drošības nodaļu;
147. uzsver, ka globālās sadarbības pamatā vajadzētu būt kopīgām vērtībām, kas atspoguļojas kopīgos projektos, kuros iesaistītas tādas starptautiskas organizācijas kā EDSO un UNESCO un kuri veido demokrātiskās spējas un ilgtspējīgu mieru valstīs, kas saskaras ar līdzīgiem ārvalstu iejaukšanās draudiem; aicina ES izveidot Eiropas demokrātisko mediju fondu, lai atbalstītu neatkarīgu žurnālistiku Eiropas kaimiņvalstīs, kā arī kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs; uzsver praktiskās vajadzības, piemēram, vajadzību pēc tehniskā darba aprīkojuma, ko regulāri pauž neatkarīgi žurnālisti no kaimiņvalstīm;
148. uzsver, ka ir steidzami jāvēršas pret maldinošu informāciju un dezinformāciju klimata jomā; atzinīgi vērtē COP 26 centienus pieņemt maldinošas informācijas un dezinformācijas klimata jomā vispārēju definīciju un ieskicēt pasākumus šā jautājuma risināšanai; aicina uz tādu modeļu pamata kā Klimata pārmaiņu starpvaldību padome izveidot globālu rīcības kodeksu dezinformācijas jomā, šajā procesā nodrošinot pamatu Parīzes nolīgumam par dezinformāciju;
149. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt skaidru perspektīvu kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm un atbalstīt partnervalstis un kaimiņvalstis, piemēram, Rietumbalkānu valstis un ES austrumu un dienvidu kaimiņvalstis, jo tādas valstis kā Krievija, Turcija un Ķīna mēģina minētās valstis izmantot kā informācijas manipulāciju un hibrīdkara laboratoriju ar mērķi mazināt ES nozīmi; uzskata, ka ASV ir svarīgs partneris cīņā pret ārvalstu iejaukšanos, dezinformācijas kampaņām un hibrīddraudiem minētajos reģionos; ir īpaši nobažījies par Serbijas un Ungārijas lomu dezinformācijas plašā izplatīšanā apkārtējās valstīs; uzsver, ka ES būtu jāatbalsta šīs valstis un jāsadarbības ar tām, kā paredzēts NDICI regulā³⁰; uzskata, ka tās darbības varētu izpausties kā ES pievienotās

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību,

vērtības un pozitīvās ietekmes veicināšana reģionā, tādu projektu finansēšana, kuru mērķis ir nodrošināt mediju brīvību, stiprināt pilsonisko sabiedrību un tiesiskumu un uzlabot sadarbību medijpratības, digitālās pratības un informācijpratības jomā, vienlaikus ievērojot šādu valstu suverenitāti; šajā sakarā aicina palielināt EĀDD spējas;

150. mudina ES un tās dalībvalstis padziļināt sadarbību ar Taivānu ļaunprātīgu trešo valstu iekļaušanās operāciju un dezinformācijas kampaņu apkarošanā, tostarp apmainoties ar paraugpraksi un veidojot kopīgas pieejas mediju brīvības un žurnālistikas veicināšanai, padziļinot sadarbību kibersdrošības un kiberdraudu novēršanas jomā, palielinot iedzīvotāju informētību un uzlabojot viņu vispārējo digitālo pratību, lai stiprinātu demokrātisko sistēmu noturību; atbalsta ciešāku sadarbību starp attiecīgajām Eiropas un Taivānas pārvaldes struktūrām, NVO un domnīcām šajā jomā;
  151. aicina Parlamentu aktīvi popularizēt ES naratīvu, uzņemties vadošo lomu informācijas apmaiņas veicināšanā un apspriest paraugpraksi ar partnervalstu parlamentiem visā pasaulē, izmantojot savu plašo parlamentu sadarbības delegāciju tīklu, kā arī demokrātijas iniciatīvas un atbalsta pasākumus, ko koordinē Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupa; uzsver, cik svarīga ir cieša sadarbība ar trešo valstu deputātiem īpaši veidotos projektos, kas atbalsta Eiropas perspektīvu kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm;
  152. aicina EĀDD stiprināt ES delegāciju un ES KDAP misiju lomu trešās valstīs, lai stiprinātu to spēju atklāt un atmaskot ārvalstu valstisko rīcībspēku organizētas dezinformācijas kampaņas un finansēt izglītības projektus, kas stiprina demokrātiskās vērtības un pamattiesības; stingri iesaka izveidot EĀDD ierosināto stratēģiskās komunikācijas centru, kas iedibinātu strukturālu sadarbību dezinformācijas un ārvalstu iekļaušanās apkarošanā un kas būtu bāzēts Taibeijā; turklāt aicina ES delegācijas dot ieguldījumu ES cīņā pret dezinformāciju, attiecīgos ES lēmumus, piemēram, svarīgākās Parlamenta rezolūcijas, iztulkojot attiecīgās valsts valodā;
  153. aicina jautājumu par ārvalstu ļaunprātīgu iekļaušanos risināt gaidāmajā jaunajā ES Stratēģiskajā kompāsā;
  154. aicina Eiropas Parlamentā izveidot pastāvīgu institucionālo struktūru, kuras ziņā būtu šo ieteikumu pēcpasākumi, lai sistemātiski vērstos pret ārvalstu iekļaušanos un dezinformāciju ES pāri INGE īpašās komitejas pašreizējo pilnvaru robežām; aicina, izmantojot minēto struktūru, uzlabot institucionalizēto informācijas apmaiņu starp Komisiju, EĀDD un Parlamentu;
- o
- o   o
155. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības

---

attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009, OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.

politikas jautājumos, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Pamatinformācija

Kad Eiropas Parlaments 2020. gada 18. jūnijā nolēma izveidot Īpašo komiteju attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos, tostarp dezinformāciju, tas uzdeva tai pilnvaras nodrošināt ilgtermiņa pieeju nolūkā vērsties pret pierādījumiem par ārvalstu iejaukšanos ES un tās dalībvalstu demokrātiskajās iestādēs un procesos.

Vienu gadu pēc komitejas konstitutīvās sanāksmes 2020. gada 23. septembrī, pamatojoties uz daudzajām dažādu ekspertu un praktiķu sniegtajām liecībām, referente jau ir gatava izklāstīt reālo situāciju, darbības jomas apmērus un ārkārtīgo sarežģītību un daudzveidību, kas raksturīga pret ES vērstas agresīvas iejaukšanās darbībām, par kurām lemj un kuras finansē ārvalstu dalībnieki. Referente var arī ar bažām norādīt uz šīs parādības pielāgošanās ātrumu, svārstīgumu un paātrināto izplatību — tikai viena gada laikā jau ir parādījušies jauni dalībnieki, jauni vēstījumi un jauni instrumenti.

Mūsu komiteja ir analizējusi šā jaunā kara veida daudzpusīgo un dinamisko dimensiju — no jaunā mēroga dezinformācijas kampaņām, kas saistītas ar Covid-19, līdz kibernetiskiem publiskā sektora iestādēm, tostarp sabiedrības veselības infrastruktūrai, no iejaukšanās stratēģijām, kuras paredz elites pārņemšanu un rūpniecisko lobēšanu, līdz politisko darbību slēptam finansējumam, no kontroles pār akadēmiskajiem un kultūras centriem līdz nacionālo diasporu instrumentalizācijai – un norāda, ka tā mērķis ir mazināt mūsu Eiropas demokrātisko sabiedrību sociālo kohēziju un savstarpējo uzticēšanos, lai tās vājinātu.

Laimīgā kārtā mūsu komiteja ir pieredzējusi arī to, kā palielinās informētība par šiem būtiskajiem jautājumiem, tostarp veidojas kopīga izpratne par to, ka ES un tās dalībvalstīm būtu ātri jānodrošina pilnvērtīga noturības politika un atturēšanas instrumenti, kuru pamatā ir visas sabiedrības pieeja, kas ļauj tām vērsties pret visa veida hibrīddraudiem un uzbrukumiem un tādējādi aizsargāt demokrātijas ilgtspējīgu darbību.

Lielāka noturība jāpanāk ar situācijas izpratni, medijpratību un informācijpratību, mediju plurālismu, neatkarīgu žurnālistiku un izglītošanu

Ir skaidrs, ka sākotnējais pamats spēcīgai aizsardzībai pret ārvalstu iejaukšanos ir situācijas apzināšanās. Lai to panāktu, ir veicami divi svarīgi soļi. Pirmkārt, mums ir jāuzrauga, jākartē un jāanalizē atšķirīgie iejaukšanās uzbrukumi, lai mēs pilnībā izprastu draudus. Otrkārt, mums ir jāpārliecinās, ka ikviens, kam tas jāzina, ir informēts par šādu, analīzi.

Ir daudz pētnieku, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, žurnālistu un valsts vai Eiropas iestāžu darbinieku, kas veic lielisku darbu draudu izmeklēšanā. Daudzus no tiem esam satikuši INGE īpašajā komitejā. Referente īpaši atzinīgi vērtē EĀDD *StratCom* darba grupu darbu Eiropas līmenī. Tomēr mums šī jomā ir jāpildveido. Mums nav pieņemami, ka joprojām nav darba grupas, kas uzraudzītu Ķīnas īstenotu iejaukšanos.

Mums ir arī jānodrošina, ka atziņas tiek izplatītas plašākai auditorijai. Svarīgi ir gan mērķtiecīgi apmācīt cilvēkus, kuru veiktās funkcijas ir jutīgas pret ārvalstu iejaukšanos, gan veidot vispārējas izpratnes veicināšanas kampaņas. Šajā kontekstā izglītošana mediju un digitālās pratības jomā ir ļoti svarīga tam, lai iedzīvotāji varētu labāk interpretēt un novērtēt

informāciju, ar ko viņi saskaras.

Žurnālistiem ir būtiska nozīme veselīgas diskusiju vides nodrošināšanā. Diemžēl digitalizācijas dēļ viņi ir finansiāli cietuši no digitalizācijas, jo īpaši tādēļ, ka reklāmas sistēmas, šķiet, sniedz priekšroku emocionālam saturam, tostarp viedokļiem un dezinformācijai, nevis kvalitatīvai žurnālistikai. Arī atsevišķi žurnālisti bieži vien cieš no vajāšanas un organizātiem draudiem, kad pievēršas sensitīviem jautājumiem. Tā kā ir svarīgi aizsargāt kvalitatīvu mediju neatkarību, tāpat arī izpētīt veidus, kā atbalstīt ziņu kanālus un žurnālistus gan finansiāli, gan pret aizskarošu izturēšanos.

Ārvalstu iejaukšanās, izmantojot tiešsaistes platformas

Ir skaidrs, ka pašreizējā sistēma, saskaņā ar kuru informācija tiek izplatīta, izmantojot platformas, rada sagrozītu tiešsaistes vidi, kurā plaukst dezinformācija un citi informācijas manipulācijas veidi. Ziņojumi par sensitīvu datu noplūdi un pārdošanu, algoritmiem, kas popularizē radikalizējošu saturu, un platformām, kas ignorē skaidrus tiesību aktu vai savu noteikumu pārkāpumus, ir tik bieži, ka mēs gandrīz jau pierodam pie tiem un tas mūs vairs nenomāc. Tas mums ir jāizbeidz.

Daudzās diskusijas ar ekspertiem mani ir pārliecinājušas, ka pašreizējā pašregulācijas metode nedarbojas un tā ir jāaizstāj ar saistošiem noteikumiem. Mums nav pieņemami, ka ārvalstu dalībnieki var brīvi manipulēt ar saturu, ko mēs saņemam tiešsaistē, izmantojot platformas vai ļaunprātīgi izmantojot reklāmas sistēmas, lai reklāmdevēji netīši palīdzētu tās finansēt. Mums nav pieņemami arī tas, ka platformas var nerīkoties un tam nav seku.

Jāatzīst, ka ir veikti daudzi uzlabojumi gan pēc pašu platformu iniciatīvas, gan ar tādiem publiskiem pasākumiem kā prakses kodekss. Tomēr bez jēgpilnas pārredzamības nav iespējams pašam gūt priekšstatu par šo darbību ietekmi. Ir arī svarīgi, lai prakses kodeksā, kas pēc būtības ir brīvprātīgs, būtu iekļauts efektīvs izpildes mehānisms un to papildinātu stingri tiesību aktu noteikumi. Turklāt ir pārsteidzoši, cik daudz pret iejaukšanos vērstas politikas tiek izmantots tikai attiecībā uz saturu angļu valodā vai saturu ļoti ierobežotā skaitā valodu. Mums nav pieņemama situācija, ka aizsardzība pret manipulācijām tiešsaistē latviešu, bulgāru, grieķu vai pat franču vai vācu valodā ir daudz mazāka nekā angļu valodā runājošo personu aizsardzība tikai tāpēc, ka platformas piešķir prioritāti saturam angļu valodā.

Kritiskās infrastruktūras un stratēģiskās nozares

Kritiskā infrastruktūra ir būtiska ekonomikas un sabiedrības funkcionēšanai. Lai labāk aizsargātu kritiskās nozares, ir vajadzīgi koordinēti un kopīgi centieni visās nozarēs un dažādos līmeņos – ES, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Jaunā Komisijas direktīva, ar kuru uzlabo kritisko vienību noturību, ir svarīgs sākumpunkts. Tomēr referente uzskata, ka kritisko infrastruktūru saraksts būtu jāpaplašina, iekļaujot tajā mediju un vēlēšanu infrastruktūru, ņemot vērā to būtisko nozīmi ES un tās dalībvalstu darbības nodrošināšanā, un ka būtu jāpieļauj elastība, lai nākotnē tam varētu pievienot jaunas stratēģiskās nozares. Ir ārkārtīgi svarīgi direktīvā saglabāt ļoti lielā mērā pielāgojamu pieeju, kas ļautu ātri veikt atjauninājumus un grozījumus.

Turklāt kritisko infrastruktūru piegādātāju atkarība gan ārvalstu ieguldījumiem, gan ārvalstu tehnoloģijām rada daudzus draudus šādu infrastruktūru autonomai darbībai. Tāpēc ES nesensais solis ceļā uz stratēģisko autonomiju un digitālo suverenitāti ir ļoti svarīgs tam, lai

novērstu šos draudus.

Ārvalstu rīcībaspēku un līdzekļu devēju slēptais finansējums politiskām darbībām

Pārliecinoši pierādījumi liecina, ka ārvalstu dalībnieki aktīvi iejaucas Eiropas valstu demokrātiskajās vēlēšanās un referendumos, kampaņu laikā veicot slēptas finansēšanas operācijas.

Šīs ļaunprātīgās darbības apdraud ES organizēto vēlēšanu integritāti, jo tās rada negodīgu konkurenci starp partijām un kandidātiem, piešķirot papildu resursus dažām, parasti pret ES noskaņotām partijām, kas nav iekļautas oficiālajos vēlēšanu kampaņas paziņojumos.

Saskaņā ar Alianses demokrātijas nodrošināšanai 2020. gada ziņojumu par ārvalstu slēpto finansējumu¹ Krievija, Ķīna un citi autoritāri režīmi pēdējo desmit gadu laikā 33 valstīs ir ieguldījuši 300 miljonus ASV dolāru, lai vairāk nekā 100 reižu iejauktos demokrātiskajos procesos, un puse no šiem gadījumiem ir saistīta ar Krievijas darbībām Eiropā.

Dažas no šīm operācijām pat nav nelikumīgas — to īstenošanai tiek izmantotas daudzās nepilnības, kas pastāv starp dalībvalstīm, kuru valsts vēlēšanu tiesību aktu noteikumi par politisko darbību finansēšanu nav saskaņoti ES līmenī.

Kiberdrošība un noturība pret kiberuzbrukumiem

Pieaugošā pakalpojumu digitalizācija ir palielinājusi ne vien kritisko infrastruktūru atkarību no tiešsaistes sistēmām, bet arī to neaizsargātību pret kiberuzbrukumiem un datu izpaušanu. Pēdējos gados ir palielinājies tādu kiberuzbrukumu skaits, kas vērsti pret stratēģiskām nozarēm, piemēram, Eiropas Zāļu aģentūru (EMA) un Norvēģijas parlamentu.

Sadrumstalotas spējas un kompetences un nelielais cilvēkresursu un finanšu resursu apjoms liecina par ES neaizsargātību pret kiberuzbrukumiem. Kiberuzbrukumi neievēro valstu robežas. Tāpēc ļoti svarīgi ir ES steidzami ieguldījumi savās stratēģiskajās digitālajās spējās un kompetencēs, piešķirot papildu cilvēkresursus un finanšu resursus kiberdrošībai, vienlaikus nodrošinot, ka visās dalībvalstīs tiek sasniegts vispārēji augsts kiberdrošības līmenis. 2020. gada ES kiberdrošības stratēģija un TID2 direktīva ir svarīgi priekšlikumi ES kiberdrošības uzlabošanai, ko nākotnē stiprinās Kiberizturētspējas akts un kiberaizsardzības politika.

Turklāt jautājums par spieģprogrammatūras, piemēram, *Pegasus*, būtu ātri jārisina, pastiprinot tiesisko regulējumu, lai sauktu pie atbildības šīs programmatūras izplatītājus, lietotājus un ļaunprātīgus izmantotājus.

ES dalībvalstu, iestāžu, aģentūru, delegāciju un misiju aizsardzība

Kiberdrošība būtu jāuzlabo ne tikai visās dalībvalstīs, bet arī ES iestādēs. Nesenie kiberuzbrukumi, kas vērsti pret ES iestādēm, ir uzsvērti parādījuši, ka ir vajadzīga cieša iestāžu sadarbība attiecībā uz informācijas atklāšanu, uzraudzību un apmaiņu kiberuzbrukumu laikā un/vai to novēršanu. Eiropas iestādes jau ir veikušas pasākumus, lai stiprinātu kiberdrošību, un tās ir ieviesušas instrumentus kiberuzbrukumu koordinēšanai un atklāšanai,

---

¹ <https://securingdemocracy.gmfus.org/covert-foreign-money/>

piemēram, *CERT-EU*, *ENISA* un topošā kopīgā kibervienība.

Tomēr būtu jādara vairāk. Pirmkārt, būtu jāpalielina gan cilvēkresursi, gan finanšu resursi, lai risinātu problēmas, kas saistītas ar pastāvīgi mainīgo apdraudējuma situāciju. Otrkārt, ES iestādēm būtu rūpīgi jāpārskata savi pakalpojumi un tīkli, lai mazinātu drošības riskus un nodrošinātu, ka iestāžu drošība nav atkarīga no ārvalstu tehnoloģijām. Visbeidzot, būtu jānodrošina informētības palielināšana un pienācīga apmācība un norādījumi visiem darbiniekiem, lai mazinātu un novērstu kiberdrošības un ar to nesaistītus drošības riskus.

Globālo rīcībspēku ieviešana, kas notiek, uzpērkot eliti un izmantojot nacionālās diasporas, augstskolas un kultūras pasākumus

Vēl viens instrumentu kopums, kas ir to ārvalstu rīcībā, kuras vēlas iesaistīties ES darbībā, ir cilvēka īstenota ieviešana.

“Elites pārņemšana” jeb “kopopcija” diemžēl ir plaši izplatīta parādība; tās pazīstamākā forma ir bijušo augsta līmeņa Eiropas politiķu un ierēdņu pieņemšana darbā ārvalstu kontrolē esošos uzņēmumos apmaiņā pret viņu zināšanām, kas iegūtas valsts pilnvaru vai funkciju pildīšanas laikā. Viņu zināšanas, kuru pamatā bieži vien ir konfidenciāla informācija un kontakti, tiek izmantotas, kaitējot ES un tās dalībvalstu stratēģiskajām interesēm. Šīs darbības bieži vien tiek apvienotas ar rūpnieciskās lobēšanas stratēģijām, kurās apvienoti ekonomiskie un politiskie mērķi.

Vēl viens cilvēka īstenota ieviešanas veids ir ārvalstu aģentu pieaugošā ietekme un galu galā kontrole pār augstskolām, skolām, kā arī kultūras un reliģiskajiem centriem jautājumos, kas attiecas uz konkrēto ārvalsti. Spilgts piemērs šāda veida praksei ir tas, kādā Konfūcija institūti – jaunizveidotie “Valodu apguves un sadarbības centri” – daudzās Eiropas universitātēs un muzejos cenšas kontrolēt visu veidu pētniecību, mācīšanu vai pat kultūras satura izstādes, kas saistītas ar Ķīnu. Šajā jomā ļoti aktīvi darbojas arī citas valstis, piemēram, Krievija ar Pareizticīgo baznīcu starpniecību.

Šāda veida ieviešanas pasākumos lielā mērā izpaužas labums, ko gūst no centieniem kontrolēt ES dzīvojošo valsts diasporu, kurai ir milzīgs sviras efekta potenciāls dažādos Eiropas sabiedrības slāņos. Šo centienu mērķis ir arī apklusināt ārvalstīs dzīvojošos politiskos oponentus.

Atturēšana, vainīgā atrašana un kolektīvi pretpasākumi, tostarp sankcijas

ES un tās dalībvalstīm ir jāizveido ticami atturēšanas instrumenti. Patiesībā ES un tās dalībvalstīm pašlaik nav īpaša sankciju režīma, kas būtu saistīts ar ārvalstu ieviešanu un dezinformācijas kampaņām, ko organizē ārvalstu dalībnieki.

Referente apzinās juridiskās problēmas, kas var rasties, izveidojot šādu sankciju režīmu, tostarp nepieciešamību precīzi definēt noziegumu elementus un to iespējamo kumulatīvo ietekmi saskaņā ar ES un starptautiskajiem tiesību aktiem.

Tomēr referente uzskata, ka ES var lietderīgi iedvesmoties no citu partneru, piemēram, Austrālijas, panākumiem šajā jomā – tā jau ir īpaši definējusi “tīšu ārvalstu ieviešanu” un noteikusi kriminālbildību par ārvalstu dalībnieku slēptām un maldinošām darbībām.

Referente arī uzskata, ka mēs varam balstīties uz jau esošajiem ES līmeņa pasākumiem, jo īpaši uz ierobežojošo pasākumu režīmu pret kiberuzbrukumiem, kuri apdraud Savienību un tās dalībvalstis un kuri pagājušajā gadā tika izmantoti divreiz.

Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi – mēs uzsveram, ka sankciju režīma jautājumā ir cieši jāsadarbojas ar līdzīgi domājošiem mūsu starptautiskajiem partneriem, lai kopīgi piemērotu sankcijas nolūkā pastiprināt efektivitāti un atturošo ietekmi.

Ārvalstu subjektiem, kas ir atbildīgi par agresīvas iejaukšanās operācijām pret demokrātijām, nevajadzētu pieņemt, ka to destabilizācijas kampaņām nebūs nekādu sekas.

Globālā sadarbība un daudzpusējas attiecības

ES nebūt nav vienīgā demokrātiskā telpa pasaulē, kurā arvien vairāk ir pakļauta agresīvām ārvalstu iejaukšanās darbībām. Šādas Ķīnas vai Krievijas, kā arī citu autoritāru režīmu organizētas operācijas ir vērstas arī pret daudzām citām – gan attīstītajām, gan jaunattīstības – valstīm, un šādām operācijām vienmēr ir vieni un tie paši mērķi: demokrātiskās darbības apdraudēšana, lai iegūtu ietekmi.

Mums ir jāapvieno līdzīgi domājoši partneri, lai šos jautājumus risinātu koordinētā veidā, pamatojoties uz demokrātiju partnerību.

Pirmkārt, mums ir jāvienojas par kopīgām definīcijām un jāapmainās ar izpratni par to, kas pašlaik ir aktuāls, lai vienotos par starptautiskajām normām un standartiem.

Precīzi un kolektīvi būtu jāuzdod turpmāk minētie jautājumi un uz tiem jāatbild. Kas ir agresīva ārvalstu iejaukšanās? Kā juridiski kvalificēt ārvalstu organizētu dezinformāciju un informācijas manipulāciju? Kādā viedā varam šos draudus un uzbrukumus definēt kā noziegumus? Kādu kolektīvo sankciju režīmu varētu ieviest?

Turklāt globālās sadarbības pamatā vajadzētu būt paraugprakses apmaiņai un konkrētu projektu pārvaldībai. Eiropas Parlamentam, izmantojot tā plašo starpparlamentāro forumu tīklu, kā arī ES delegācijas trešās valstīs, vajadzētu būt vadošajai lomai šajā jomā.

Darba metodes

Neatkarīgi no mūsu politiskā viedokļa par dažādiem tiesību aktiem un mūsu politiskā spektra krāsām mēs kā INGE īpašās komitejas locekļi esam vienoti nostājā par to, ka mūsu demokrātijai ir jābūt pietiekami spēcīgai, lai pretotos ārvalstu iejaukšanās mēģinājumiem. Šā iemesla dēļ savu darbu komitejā esam balstījuši uz politisko grupu ciešu sadarbību. Koordinatori kopīgi ar priekšsēdētāju nolēma, kurus ekspertus uzaicināt un kādus pētījumus pasūtīt. Būdamā referente, dokumenta izstrādes laikā esmu regulāri apspriedusies ar ēnu referentiem.

Tematiski mēs varam nodalīt diagnostikas posmu un uz risinājumu fokusēto posmu. Pirmajā posmā mēs uzaicinājām ekspertus, kuri varēja mums palīdzēt izprast ļoti atšķirīgos draudus un metodes. Ņemot vērā pilnvaras, mēs rīkojām vairākas uzklausišanas par iejaukšanos publiskajā un privātajā sfērā un pētījām dažādu ārvalstu dalībnieku metodes. Uz risinājumu fokusētajā posmā INGE īpašā komiteja galveno uzmanību pievērsa tam, lai apzinātu iespējamus instrumentus un stratēģijas konstatēto problēmu novēršanai un apkarošanai.

Komiteja arī pasūtīja sešus pētījumus un uzaicināja to autorus iepazīstināt ar saviem secinājumiem. Sanitārā situācija saistībā ar Covid-19 pandēmiju mums liedza rīkot jebkādas darba braucienus pirmajos divos INGE īpašās komitejas pastāvēšanas semestros. Šī ziņojuma rakstīšanas laikā INGE īpašās komitejas locekļi bija tikko atgriezušies no pirmā veiksmīgā darba brauciena uz Eiropas Savienības kibernetikas aģentūru (*ENISA*) Atēnās, Grieķijā. Ir paredzēti vēl trīs darba braucieni: uz Taieju, Parīzi un Vašingtonu.

Lai turpinātu darbu pie ieteikumiem, mēs sagatavojām divus jautājumus, uz kuriem jāatbild mutiski. 2021. gada jūlijā mēs jautājām PV/AP *Josep Borrell*, kā viņš plāno novērst to, ka EĀDD Stratēģiskās komunikācijas operatīvajām grupām trūkt resursi un pilnvaras, kā arī pienācīgas sankcijas pret ārvalstu dalībniekiem, kas iesaistās iejaukšanās procesā. 2021. gada oktobrī mēs jautājām Komisijas priekšsēdētāja vietniecei *Věra Jourová*, kā viņa plāno nodrošināt, ka koordinācijas trūkums starp nozarēm un politiskajiem līmeņiem nepalielina ārvalstu iejaukšanās ietekmi un kā uzlabot algoritmu pārredzamību un atbalstīt medijpratību.

Viens no mūsu galvenajiem secinājumiem bija tas, cik svarīga ir sadarbība un informācijas apmaiņa gan pasaules mērogā, gan starp pārvaldības līmeņiem un dažādām nozarēm ES. Tāpēc jau no paša sākuma mēs aicinājām citas komitejas un delegācijas, kuru kompetences ir saistītas ar ārvalstu iejaukšanos, piedalīties mūsu sanāksmēs. Šo radniecīgo struktūru īpašās zināšanas bagātināja debates, kurās tikāmies ar uzaicinātajiem viesiem, un varējām pārliecināties, ka mūsu uzklaušanās gūtās atziņas sasniedz parastās komitejas, kas strādā ar attiecīgiem tiesību aktu priekšlikumiem.

Viens no svarīgākajiem pasākumiem būs starpparlamentārā sanāksme, ko mēs rīkosim 2021. gada novembrī. Šī sanāksme apvienos ES dalībvalstu parlamentāriešus un atlasītu līdzīgi domājošu globālo partneru grupu, un tā būs izšķirīga iespēja mācīties citam no citas un apspriest kopīgas problēmas un risinājumus.

Lai sagatavotu šo ziņojumu, referente izstrādāja četrus darba dokumentus: par stāvokli saistībā ar ārvalstu iejaukšanos Eiropas Savienībā, tostarp dezinformāciju, par slēptu ārvalstu donoru finansējumu politiskām darbībām, par ārvalstu iejaukšanos, izmantojot tiešsaistes platformas, un par ES noturības pret hibrīddraudiem stiprināšanu.

Papildus visām minētajām oficiālajām sanāksmēm referente guva zināšanas, rīkojot sanāksmes, piedaloties konferencēs un plaši iepazīstoties ar pētījumiem un ziņu rakstiem.

Sadarbība ar citām Eiropas Parlamenta un ES struktūrām

Ņemot vērā mūsu pilnvaru pārnozaru raksturu, *INGE* īpašā komiteja uzaicināja turpmāk minētos piecus komisārus un ar viņiem apsprieda dažādus aspektus saistībā ar ārvalstu iejaukšanos:

- priekšsēdētājas vietnieci jautājumos par vērtībām un pārredzamību *Věra Jourová*,
- priekšsēdētājas vietnieka jautājumos par mūsu eiropisko dzīvesziņu *Margaritis Schinas*,
- Komisijas priekšsēdētājas vietnieku / Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības

politikas jautājumos *Josep Borrell*,

- Iekšējā tirgus komisāru *Thierry Breton* un
- priekšsēdētājas izpildvietnieci jautājumos par digitālajam laikmetam gatavu Eiropu un konkurenci *Margrethe Vestager*.

Mums bija arī vairākas diskusijas ar Komisijas un Ārējās darbības dienestu darbiniekiem un kopā ar CONT komiteju rīkota īpaša sanāksme ar Eiropas Revīzijas palātu par tās Īpašo ziņojumu Nr. 09/2021 “Dezinformācija, kas skar Eiropas Savienību, tiek apkarota, bet nav iegrožota”.

INGE īpašā komiteja ir arī izstrādājusi plānu sadarbībai ar vairākām EP komitejām, ar kurām tai ir dalīta kompetence. Tajā līdz šim ir iekļautas vienpadsmit komitejas un vienpadsmit delegācijas.

Ārēju speciālistu atzinumi

Īpašā komiteja jautājumos par ārvalstu iejaukšanos visos ES demokrātiskajos procesos, tostarp dezinformāciju, ir pieprasījusi ārēju speciālistu atzinumus par šādiem jautājumiem, kas ir būtiski komitejas pašreizējam darbam:

- Dezinformācija – kartēšana un risinājumi, tostarp platformu reglamentēšana
- Finansējums – kartēšana un risinājumi
- Infrastruktūra
- Paraugprakse visā sabiedrībā cīņā pret hibrīddraudiem
- Dezinformācijas kampaņu ietekme uz migrantiem, LGBTI un minoritāšu grupām
- Pieredze, kas gūta autoritāro režīmu īstenotas ļaunprātīgas izmantošanas.

Pārskats par uzklauššanām ar ārēju ekspertu dalību

Tematiskas uzklauššanas

- **Hibrīddraudi, dezinformācija un polarizācija – iestāžu pārskats**, 2020. gada 24. septembris,
- **Iejaukšanās vēlēšanās, politisko partiju finansēšana un sociālo mediju platformas – pārskats**, 2020. gada 2. oktobris,
- **Kā ārvalstu iejaukšanās apdraud suverenitāti: mūsu austrumu kaimiņvalstu piemērs**, 2020. gada 21. oktobris,
- **Ārvalstu iejaukšanās publiskajā sfērā: faktu pārbaude, sociālo mediju platformas un to izmantošana dezinformācijā un ārvalstu iejaukšanās pasākumos, un noturības veidošana**, 2020. gada 26. oktobris un 2020. gada 9. novembris,

- **Ārvalstu iejaukšanās politiskajā sfērā: ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesos, tostarp kibernetiskie uzbrukumi, datu noplūde un ļaundabīga komunikācija**, 2020. gada 12. novembris,
- **Ārvalstu iejaukšanās politiskajā sfērā: likumīgu un nelikumīgu starpnieku un fiktīvu līdzekļu devēju nodrošināts politiskais finansējums, kura avots ir trešās valstis**, 2020. gada 2. decembris,
- **Žurnālistika pretstatā propagandai**, 2020. gada 11. decembris,
- **Iespējamie trešo valstu iejaukšanās draudi ģeopolitiskā kontekstā**, 2021. gada 25. janvāris un 2021. gada 1. februāris,
- **Stratēģiskā komunikācija ārvalstu iejaukšanās apkarošanai**, 2021. gada 22. februāris,
- **Kā panākt politisko partiju un vēlēšanu kampaņu pārredzamāku finansēšanu: kādi noteikumi ir vajadzīgi ES?**, 2021. gada 23. februāris,
- **Demokrātija tiešsaistē: kādi ir riski? Kā sevi aizsargāt?**, 2021. gada 17. marts,
- **Ārvalstu iejaukšanās to organizāciju finansēšanā ES, kuras neatbalsta brīvu izvēli**, 2021. gada 25. marts,
- **Tehnoloģiju attīstība un regulatīvās pieejas dezinformācijas jomā: iejaukšanās ar reklāmas palīdzību**, 2021. gada 13. aprīlis,
- **Tehnoloģiju attīstība un regulatīvā pieeja attiecībā uz dezinformāciju**, 2021. gada 15. aprīlis,
- **Viedokļu apmaiņa ar *Dossier Center* dibinātāju *Mikhail Khodorkovsky***, 2021. gada 10. maijs,
- **Uzklausīšana ar Facebook, Twitter un Youtube par sociālo mediju platformu lomu dezinformācijas izplatīšanā un veidošanā, kā arī tās atklāšanā un apkarošanā**, 2021. gada 10. maijs,
- **Kā ar vēstures, kultūras un izglītības palīdzību var novērst dezinformāciju**, 2021. gada 15. jūnijs,
- **Dezinformācija un diskriminācija**, 2021. gada 12. jūlijs,
- **Eiropas Demokrātijas rīcības plāns, Digitālo pakalpojumu tiesību akts un citi ES instrumenti: kā šie priekšlikumi varētu aizsargāt demokrātiskos procesus ES no ārvalstu iejaukšanās un kāda ir turpmākā rīcība**, 2021. gada 2. septembris,
- **Sankcijas un kolektīvi pretpasākumi**, 2021. gada 2. septembris.

Viedokļu apmaiņa:

- **Izglītības, mediju un kultūras nozīme ārvalstu iejaukšanās un dezinformācijas**

novēršanā, 2021. gada 9. septembris,

- **Ārvalstu iejaukšanās un Eiropas politiku un iestāžu izspiegošana**, 2021. gada 9. septembris,
- **ES iestāžu drošība: pasākumi pret pieaugošajiem kibernetiskajiem uzbrukumiem**, 2021. gada 9. septembris,
- **Ekonomiskais kaitējums, ko rada ārvalstu iejaukšanās/dezinformācija, tostarp datu tirgus**, 2021. gada 14. oktobris.

CLARE DALY MAZĀKUMA NOSTĀJA GRUPAS "THE LEFT" VĀRDĀ

Ārvalstu iejaukšanās ir nopietns sociāls kaitējums, kam jāpievērš īpaša uzmanība, taču tā nav jauna parādība un neskar tikai Eiropu vien. No piemēriem, kad Eiropas Savienībā notikusi iejaukšanās demokrātiskajos procesos, visnopietnākā un sistēmiskākā ir lielā ārvalstu un Eiropas kapitāla koncentrācija, kas ietekmē likumdošanu un politikas veidošanu.

Vairākums INGE īpašās komitejas locekļu tam nevelta īpašu vērību, tā vietā veidodami maldinošu naratīvu, kurā Eiropai atvēlēta ļaunprātīgu ģeopolitisko pretinieku upura loma. Izmeklēšana tika izmantota, lai uzpūstu Krievijas un Ķīnas iejaukšanās apdraudējumu, ignorētu Eiropas politiskās leģitimitātes krīzes materiālos cēloņus, stigmatizētu opozīciju ES oficiālajai ārpolitikai un radītu ar drošību saistītus attaisnojumus vārda brīvības un citu pamattiesību ierobežojumus.

Sagatavotajam ziņojumam trūkst līdzsvara un objektivitātes tādā mērā, ka to pašu var uzskatīt par dezinformāciju. Tas, ka ziņojumā tik plaši izmantotas transatlantisko un NATO domnīcu "īpašās zināšanas", lobējot intereses, kam izdevīgs konflikts, pats par sevi jāuzskata par ārvalstu iejaukšanos. Politika, kādā šis ziņojums virza Savienību, rada nopietnu un ilgstošu kaitējumu Eiropas sabiedrību demokrātiskajam raksturam. Vēsture uz šo dokumentu raudzīsies ar nožēlu.

INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	25.1.2022
Galīgais balsojums	+ : 25 - : 8 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Vladimír Bilčík, Andrea Bocskor, Ioan-Rareș Bogdan, Jorge Buxadé Villalba, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Anna Júlia Donáth, Marco Dreosto, Nicolaus Fest, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Bart Groothuis, Balázs Hidvéghi, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Nathalie Loiseau, Juan Fernando López Aguilar, Morten Løkkegaard, Pierfrancesco Majorino, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Dace Melbārde, Maite Pagazaurtundúa, Tonino Picula, Manu Pineda, Robert Roos, Andreas Schieder, Sabine Verheyen, Viola Von Cramon-Taubadel, Javier Zarzalejos
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Clare Daly, Petra Kammerevert

BALSOŠANA PĒC SARAKSTA

Galīgais balsojums — grozītais projekts (balsošana pēc saraksta)

+
25/8/1

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

25	+
ECR	Dace Melbārde
PPE	Vladimír Bilčík, Ioan-Rareș Bogdan, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Sabine Verheyen, Javier Zarzalejos
Renew	Anna Júlia Donáth, Bart Groothuis, Nathalie Loiseau, Morten Løkkegaard, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Petra Kammerevert, Juan Fernando López Aguilar, Pierfrancesco Majorino, Tonino Picula, Andreas Schieder
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Markéta Gregorová, Viola Von Cramon-Taubadel

8	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Robert Roos
ID	Nicolaus Fest, Thierry Mariani
NI	Andrea Bocskor, Balázs Hidvéghi
The Left	Clare Daly, Manu Pineda

1	0
ID	Marco Dreosto